

Vecsés Város Környezetvédelmi Programja 2025-2030

Készítették:

Vecsés Város Önkormányzatának megbízásából a
Vecsés Városközpont-fejlesztő Projekt Nonprofit Kft. koordinálásában, az

EnviAdapt Kft.

és alvállalkozóként a:

MEGÉRTI Kft.

VÉGLEGES VERZIÓ

Budapest-Vecsés, 2025. november

Összeállították és szerkesztették:

Dr. Czira Tamás, geográfus -hidrológus, térinformatikus (EnviAdapt Kft.)

Fejes Lilian, alkalmazott földtudományi kutató, meteorológus (EnviAdapt Kft.)

Dobozi Eszter, geográfus, környezetvédelmi szakigazgatásszervező (MEGÉRTI Kft.)

Sassné Dr. Berényi Eszter geográfus (MEGÉRTI Kft.)

A címlapon szereplő fotók forrása:

Vecsés Város honlapja (vecses.hu)

Kosboros kép: Lengyel Hajnalka, Magyar Madártani Egyesület

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. HELYZETÉRTÉKELÉS	7
1.1. Környezeti elemek állapota	7
1.1.1. Levegőminőség	7
1.1.2. Zajterhelés	10
1.1.3. Felszíni és felszín alatti vizek és a talajok állapota	13
1.1.4. Természeti környezet állapota	20
1.1.5. Zöldfelületek állapota	23
1.2. Környezet állapotát befolyásoló főbb hatótényezők átfogó értékelése	27
1.2.1. Energiagazdálkodás	27
1.2.2. Közlekedés	30
1.2.3. Épített környezet	33
1.2.4. Hulladékgazdálkodás	36
1.2.5. Gazdasági tevékenység	37
1.3. SWOT elemzés	39
1.3.1. Tematikus SWOT elemzés	39
1.3.2. Környezeti konfliktuspontok, problémák és értékek	50
1.4. Korábbi Környezetvédelmi Programok értékelése	53
1.5. Kapcsolódó stratégiai háttér	59
2. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2025-2030 CÉLRENDSZERE	62
2.1. Jövőkép – Harmóniában a városi környezettel	62
2.2. Átfogó cél	63
2.3. Stratégiai célok	64
2.4. Tematikus célok	65
3. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2025-2030 STRATÉGIAI BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI, INTÉZKEDÉSI TERV	68
3.1. Levegőminőség és zajterhelés	68
3.1.1. Levegőminőség javítása	68
3.1.2. Zajterhelés mérséklése	69
3.2. Vízhőminőség és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)	71
3.2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	71
3.2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése	73
3.2.3. Csapadékvíz elvezetés	74
3.2.4. Szennyvízelvezetés, - tisztítás	75
3.3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás	76
3.3.1. Természeti és táji értékeinek védelme	76
3.3.2. Zöldfelületgazdálkodás	77

3.4. Környezet és egészség	79
3.4.1. Biológiai allergének	79
3.4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	80
3.4.3. Élelmiszerbiztonság	81
3.5. Épített környezet	82
3.5.1. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása, megújuló alkalmazása az épületekben	82
3.5.2. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	83
3.5.3. Műemlékvédelem	85
3.5.4. Fényszennyezés	86
3.6. Közlekedés	87
3.6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás	87
3.6.2. Közösségi közlekedés	88
3.6.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása	90
3.7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság	91
3.7.1. Hulladékgazdálkodás	91
3.7.2. Közterületek tisztasága	93
4. VECSES VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2025-2030 VÉGREHAJTÁSÁNAK STRATÉGIAI ESZKÖZEI	94
4.1. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel, szemléletformálás	94
4.1.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás	95
4.1.2. Környezeti információhoz való hozzáférés	97
4.1.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel	98
4.2. A beavatkozások megvalósításának ütemezése, költségigénye	99
4.2.1. Jogi, szabályozási eszközök	99
4.2.2. A végrehajtás pénzügyi feltételei	102
4.2.3. A végrehajtás ütemterve	103
4.2.4. A Program előrehaladásának nyomonkövetése	109

BEVEZETÉS

Vecsés város hosszú távú fenntartható fejlődése, az itt élő lakosok növekvő jóléte csak a környezetvédelmi érdekek figyelembevétele és érvényesítése mellett érhető el. A környezeti elemek védelme, a környezeti terhelések és igénybevételek mérséklése, valamint megszüntetése, a természeti környezet megóvása mind-mind közvetlenül hozzájárulnak a településen élők egészségi állapotának javításához, közérzetének növeléséhez. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy egy település életében a környezeti szempontok mellett számos gazdasági, társadalmi peremfeltétel is döntő jelentőséggel bír. A környezetvédelmi program küldetése éppen az, hogy a környezeti célok és azok eléréséhez vezető feladatok kijelölésével hangsúlyossá és egyértelművé tegye a komplexen értelmezett – társadalmi, gazdasági, és természeti folyamatokra is kiterjedő – fenntartható városfejlesztésen belül a környezeti szempontrendszer jelentőségét és ezáltal érvényt szerezzen a környezeti elemek védelmének, a természeti környezet megőrzését szolgáló érdekeknek.

Vecsés városa eddig is elkötelezettje volt a környezeti értékek megőrzésének, a lakosok egészségét veszélyeztető, környezeti jellegű terhelések mérséklésének és megszüntetésének. Ennek megfelelően 2017-ben elkészült a város 2016-2020 közötti időszakra vonatkozó környezetvédelmi programja, továbbá a település képviselő testülete számos helyi rendeletben szabályozta a környezetet veszélyeztető, illetve károsító tevékenységek végzésének rendjét, illetve rendelte el azok végzésének tilalmát. Jelen dokumentum az elmúlt évek során felhalmozódott tapasztalatok alapján, a város lehetőségeire, teherbíró képességére tekintettel fogalmazza meg a Vecsés városa előtt álló környezetvédelmi kihívásokat és az azokra adandó, elkövetkező években esedékes válaszlehetőségeket.

Vecsés város Környezetvédelmi Programja (a továbbiakban: VKP) messzemenően épít az ország környezetvédelmi irányú feladatait összegző V. Nemzeti Környezetvédelmi Programra, továbbá az azzal összhangban álló Pest Vármegyei Környezetvédelmi Programra, elvi, tartalmi megközelítése egyezik a nevezett stratégiai dokumentumokéval. Emellett természetesen figyelembe veszi a város fejlesztésére vonatkozó tervekben, így mindenekelőtt az Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában, foglaltakat is. A VKP összességében az V. Nemzeti Környezetvédelmi Program megközelítését és céljait hozza összhangba Vecsés adottságaival és fejlesztési lehetőségeivel.

A Vecsés városa előtt álló környezetvédelmi célú feladatok kijelölése a környezeti elemek állapotának, továbbá az azt befolyásoló fő hatótényezőknek az átfogó értékelése alapozza meg. E helyzetfeltáró rész fő megállapításait a környezeti szempontú SWOT értékelés, továbbá a településre jellemző környezeti konfliktuspontokat magába foglaló táblázat foglalja össze és teszi átláthatóvá. Mindezek – továbbá a helyi stratégiai fejlesztési dokumentumokban foglaltak alapján – kijelölésre került a VKP célrendszere.

A VKP átfogó célja a városi környezetpolitika keretrendszerének rögzítése, amely a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése által a településen élők egészségi állapotának és életminőségének, valamint a település közigazgatási területén lévő környezeti elemek minőségének javítását szolgálja.

Az átfogó cél elérése érdekében a VKP az alábbi négy specifikus célkitűzést jelöli ki:

- az emberi egészség környezeti előtételeinek javítása;
- természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése;
- erőforrás-takarékosság és -hatékonyság érvényesítése a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során;
- környezeti tudatosság emelése.

A specifikus célkitűzések alá rendelve 16 db tematikus célkitűzés, illetve ezekhez sorolva 36 db tematikus intézkedési irány konkretizálja a település területére vonatkozó környezetvédelmi vonatkozású elvárásokat. Ezek elérését szolgálja a VKP-ban definiált 53 db feladat, amelyeket az áttekinthetőség érdekében nyolc tematikus fejezet tartalmaz.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

1.1. Környezeti elemek állapota

1.1.1. Levegőminőség

Vecsés Budapest szomszédságában, a főváros szennyezőanyag kibocsátása által is befolyásolt térségben, a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet meghatározása szerint a „Budapest és környéke légszennyezettségi zónában” helyezkedik el. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat automata állomásai közül Vecséshez közel, annak központjától mindössze 7 km-e, a vecsésihez hasonló – kertvárosias, kisvárosias – települési környezetben helyezkedik el a Budapest XVIII. kerület, Gilice téri állomás, így az itt mért értékek jellemzőnek tekinthetők Vecsés átlagos légszennyezettségére vonatkozóan is. Az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat honlapján elérhető legfrissebb vonatkozó éves összesítő értékelések alapján a Gilice téri automata mérőállomáson mért összesített légszennyezettségi indexek a vizsgált komponensek esetében a következők voltak.

1. táblázat: Légszennyezettségi index alakulása Vecsés térségében, 2019-2023

Év	Légszennyezettségi index (Budapest XVIII. kerület Gilice tér)								Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens alapján
	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2,5}	Benzol	CO	O ₃	
2019	kiváló	jó	jó	jó	jó	kiváló	kiváló	jó	jó
2020	kiváló	jó	jó	jó	jó	kiváló	kiváló	jó	jó
2021	kiváló	jó	jó	jó	jó	kiváló	kiváló	jó	jó
2022	kiváló	jó	jó	jó	kiváló	kiváló	kiváló	jó	jó
2023	kiváló	jó	jó	jó	n.a.	kiváló	kiváló	jó	jó

Forrás: 2019., 2020., 2021., 2022. és 2023. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján, HungaroMet Nonprofit Zrt., 2024

A fenti táblázat éves átlagban jellemzi a Vecséshez közeli Gilice tér légszennyezettségét, ennek megfelelően elfedi az éven belüli ingadozásokat. Környezetegészségügyi szempontból a szélsőértékek közül a felső, vagyis az egészségügyi küszöbértékek átlépését eredményező szennyezettség minősül relevánsnak, az alábbi táblázat erre vonatkozóan közöl adatokat, szintén a Gilice téri automata állomáson mért értékek alapján.

2. táblázat: Határérték túllépések éves száma Vecsés térségében, 2019-2023

Év	Határérték-túllépések éves száma, db (Budapest XVIII. kerület Gilice tér)														
	SO ₂			NO ₂			PM ₁₀		PM _{2.5}	Benzol		CO			O ₃
	1 órás átlag (>250 µg/m ³)	24 órás átlag (>125 µg/m ³)	éves átlag (>50 µg/m ³)	1 órás átlag (>100 µg/m ³)	24 órás átlag (>85 µg/m ³)	éves átlag (>40 µg/m ³)	24 órás átlag (>50 µg/m ³)	éves átlag (>40 µg/m ³)	éves átlag (>25 µg/m ³)	24 órás átlag (>10 µg/m ³)	éves átlag (>5 µg/m ³)	1 órás átlag (>10000 µg/m ³)	8 órás nap max. (>5000 µg/m ³)	éves átlag (>3000 µg/m ³)	8 óra nap max. (>120 µg/m ³)
2019	0	0	0	35	0	0	34	0	0	0	0	0	0	0	5
2020	0	0	0	7	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	2
2021	0	0	0	5	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	15
2022	0	0	0	20	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	32
2023	0	0	0	2	0	0	3	0	n.a.	0	0	0	0	0	31

Forrás: 2019., 2020., 2021., 2022. és 2023. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján, HungaroMet Nonprofit Zrt., 2024

Látható a fenti táblázatok alapján, hogy a Vecséshez közeli Gilice-tér a legtöbb légszennyező komponens tekintetében „jó”, három komponens (benzol, SO₂, CO) esetében pedig egyenesen „kiváló” besorolást kapott. Mindezt összevetve az egészségügyi határérték túllépések éves darabszámával, összességében megállapítható, hogy a települési levegő minőségét mindenekelőtt a PM₁₀ mérettartományba eső szálló por jelenléte rontja leginkább, jelentőségében ezt követi az ózon, valamint a nitrogén-dioxid szennyező hatása. A fent leírtaknak megfelelően a bemutatott értékek ugyan nem Vecsés területén lettek mérve, de a mérőállomás közelsége és a hasonló beépítettségi viszonyok miatt, ha a pontos értékek nem is, de a tendenciák mindenképpen azonosnak tekinthetők Vecsés esetében is. Vecsés légszennyezettségét alapvetően a következő tényezők határozzák meg.

Közlekedés

A Vecsésen keresztülhúzó 100a jelű vasúti fővonalon zajló forgalom – a vonal villamosított volta miatt – nem számít helyi levegőszennyezőnek.

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelségéből fakadóan Vecsésen különleges légszennyező tevékenységként a légi forgalom is jelen van. Budapest Airport Zrt. 2007 óta automata légszennyezettség-mérő állomást üzemeltet a repülőtér területén, a 2-es terminál teraszán. A mért komponensek a szén-monoxid (CO), kén-dioxid (SO₂), nitrogén-oxidok (NO, NO₂, NO_x), ózon (O₃), metán és szénhidrogének (CH₄, THC, NMHC) és a szálló por (PM₁₀) koncentrációjára terjednek ki. Az utóbbi évek eredményei alapján a repülőtér levegőminősége ezen szennyezők koncentrációja alapján jó, illetve kiváló.¹

¹ Adatok forrása: Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér honlapja, https://www.bud.hu/budapest_airport/felelossegvallalas/kornyeztvedelmi_felelossegvallalas/levogominoseg?_gl=1*v796c5*_up*MQ..*_ga*NzlxMzQ2NDIxLjE3MzIxNDg0ODM.*_ga_CPY3EZFTGR*MTczMzE0ODQ4Mi4xLjEuMTczMzE0ODQ5NS4wLjAuMA, letöltés: 2024. december

A közlekedésen belül mindenekelőtt a közúti közlekedés tekinthető a fő légszennyezőanyag kibocsátónak a településen, amely a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid, a benzol és karcinogén szénhidrogének döntő részéért felelős. A közúti közlekedési eredetű levegőszennyezés legfőbb forrása a jelentős mértékű napi hivatás- és ügyintézési célú személygépjármű-forgalom. A város ÉNy-i térségében fekvő gazdasági-ipari területekre irányuló teherforgalomnak a település belterületén érvényesülő légszennyező hatása jelentősen mérséklődött a várost délről elkerülő Baross Gábor utca 2023. évi átadását követően, azonban kisebb mértékben továbbra is jelen van az ipari, kereskedelmi területek környezetében. A közlekedési eredetű levegőszennyezés legnagyobb kockázata értelemszerűen a nagy forgalmú utak mentén áll fenn, ezek az alábbiak: Fő út, Telepi út, Dózsa György út, Gyáli út, Széchenyi út, Almáskert út, Zrínyi utca, Szép utca, Iskola utca, Károly utca, Bajcsy-Zsilinszky utca, Álmos utca (Vecsés város közlekedésének leírását ld. részletesen az [1.2.2. Közlekedés](#) fejezetben). A városon áthaladó nagyforgalmú vasútvonal mellett a vasútpályáról, valamint vasúti járművek kerekeiről és féktuskóiról származó – és a környező felületeken kiülepedő – vasporn helyi légszennyezettségi problémát jelent.

Mezőgazdasági tevékenység

A mezőgazdasági területek elsősorban azokban az esetekben tekinthetők meghatározó jelentőségű légszennyező forrásnak, amennyiben nem állnak művelés alatt. E kockázat alapvetően a város mezőgazdasági területeinek 74%-át kitevő szántóföldeken jelentkezik, a 24%-os részesedéssel bíró gyepterületek ebből a szempontból kevésbé veszélyeztetettek, hiszen művelés nélkül is állandó növényborítás jellemző rájuk. A Vecsés egy részére jellemző birtokszerkezet (kisméretű parcellák nagy száma), valamint a kedvezőtlen termőhelyi adottságok (belvízveszélyes területek nagy kiterjedése) következtében a szántóföldi művelés alatt álló mezőgazdasági területek egy részét nem éri meg gazdaságosan művelni, így parlagon állnak, aminek következtében az e területekről származó kiporzás hozzájárul a településen mért szálló por koncentráció emelkedéséhez. A kiporzás mértékét az elmúlt években többször is (2022, 2024) tapasztalt és az éghajlatváltozás miatt várhatóan egyre gyakoribbá váló rendkívüli aszályok tovább súlyosbítják..

Épületfűtés

Az előző évtizedekben – az országos trendekhez igazodva Vecsésen is – mind minőségi, mind mennyiségi szempontból kedvező fordulatot vett a kommunális és intézményi eredetű légszennyezés, amely elsősorban a szilárd tüzelőanyag-felhasználás visszahúzódásának köszönhető. Közismert ui., hogy a különböző fűtési módokat összevetve, a szén és tűzifa alapú fűtésből származó fajlagos kibocsátások a legmagasabbak, így ezek általában levegőminőségi határérték túllépésekhez vezetnek.

Nem hagyható figyelmen kívül azonban, hogy – elsősorban anyagi megfontolásokból – a háztartási vegyes tüzelésű kazánokat továbbra is aránylag gyakran használják a lakosok téli épületfűtésre, ami összességében a téli időszakban rontja a település levegőminőségét. Említést érdemel, hogy a légszennyezőanyag-kibocsátással egyáltalán nem járó különböző megújuló alapú hőenergiaelőállítási technológiák, mindenekelőtt hőszivattyúk, kisebb mértékben a napkollektorok használata terjed a városban, bár azok száma még elhanyagolható a település teljes lakásállományához viszonyítva (ld. részletesen az [1.2.1. Energiaqazdálkodás](#) fejezetben).

Ipari és kereskedelmi tevékenység

A település csekély mértékű iparosodottságának köszönhetően nincsen jelentős és koncentrált légszennyezést kibocsátó ipari eredetű forrás Vecsésen. Ugyanakkor rendszeresen előfordulnak a helyi vállalkozási tevékenységekből származó szaghatás okozta lakossági panaszok. A pontszerű légszennyezőanyag-források között a nagy alapterületű logisztikai, kereskedelmi létesítmények is megtalálhatók, ezek esetében azonban az azok üzemeltetéséből származó kibocsátásoknál nagyobb jelentőséggel bír az azokba irányuló forgalom emissziója, amely azonban közlekedési eredetű kibocsátásnak minősül.

Meteorológiai körülmények

A Vecsésen uralkodó ÉNy-i szélirány légszennyezettségi szempontból azért minősül kedvezőtlennek, mert a település elhelyezkedéséből fakadóan a főváros szennyezett levegője ezáltal viszonylag gyakran terjed Vecsés felé.

1.1.2. Zajterhelés

A település lakosságát és a környezetet közlekedésből (közút, vasút, légi), ipari, építő, valamint szórakoztató tevékenységekből eredő zajkibocsátás éri, amelyek közül a közlekedési eredetű zajterhelés tekinthető a település legnagyobb ilyen irányú környezeti problémájának.

Légi forgalom zajterhelése

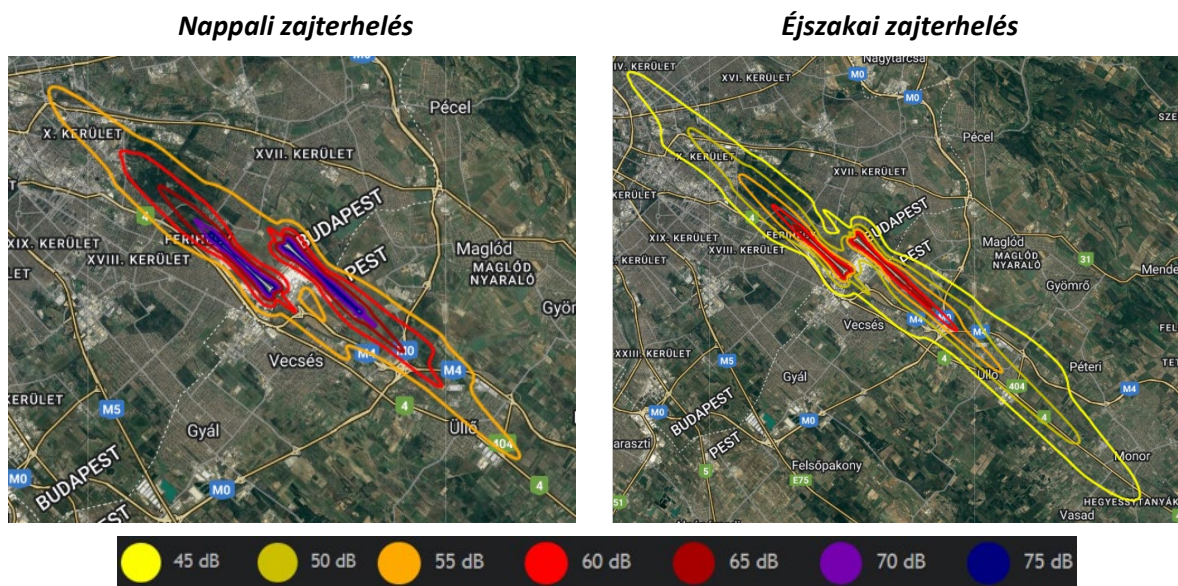
Az említett zajkeltők közül lényeges zajforrásnak minősül a légi forgalom. A légiközlekedési hatóság 2016. február 23-án jogerős zajgátló védőövezetet jelölt ki 10 éves érvényességgel a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér környezetében. 2023 szeptemberében azonban a helyi érintettek éveken át kitartó pereskedése nyomán a bíróság kimondta, hogy a zajgátló védőövezet korábbi kijelölése jogszerűtlen volt. Ezt követően az Építési és Közlekedési Minisztérium 2023. november 17-én megindította az új kijelölő eljárást. Ettől függetlenül, a zajgátló védőövezet jogerős kijelölését követően, 2016-ban szigorodtak a környezetvédelmet célzó szabályok a repülőtéren. A repülőtér legfontosabb szabályozó dokumentuma a légközlekedési hatóság által is jóváhagyott Repülőtéri Kézikönyv, amelynek betartása minden repülőteret használó természetes- vagy jogi személy számára kötelező. Az ennek mellékletét képező, nyilvánosan is elérhető Környezetvédelmi Kézikönyv tartalmazza a környezetvédelmi és ezen belül a zajvédelmi szabályokat, beleértve az összes olyan előírást, amelyek a zajgátló védőövezetet kijelölő – azóta hatályon kívül helyezett – határozatban szerepeltek. Ezek érintik többek között a futópálya-használati előírásokat, a le- és felszállás során követendő eljárásokat, az éjszakai időszakban alkalmazandó korlátozásokat, valamint a földi zajok csökkentésére bevezetett szabályokat.

A fentiek ellenére továbbra is előfordulnak zajos éjszakai repülőgépek a légtérben, hiszen bár a jelenlegi szabályozás értelmében 22.00 és 06.00 között 50 db, éjfél és 05.00 között pedig csak 6 db repülési művelet tervezhető, a gyakorlatban – a járatok menetrendtartásának nehézségei miatt – ennél jóval több repülési műveletre kerül sor. A jelenlegi jogszabályok alapján ugyanakkor a repülőtér a legzajosabb géptípusokat nem, vagy csak előzetes hatósági engedéllyel fogadhatja, például állami

vagy katonai repülés esetén. Nehézséget jelent, hogy a repülési zajterhelés speciális jellegét a zajhatárérték-szabályozás nem veszi figyelembe, jelenleg csak az egyenértékű A-hangnyomásszintre van megengedett érték, a jelentős szubjektív zavarást okozó maximális zajérték csak az egyenértékű zajszinten keresztül „érvényesül”.

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Kormányrendelet előírásai szerint 2022-ben készült el a Budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér hatályos, a 2021-es év teljes forgalmán alapuló stratégiai zajtérképe, illetve 2024-ben ez utóbbi bázisán a repülőtér Stratégiai Zajvédelmi Intézkedési Terve. Ezzel összefüggésben említést érdemel, hogy a 2021-ben tapasztalt – Covid-járvány miatti utazási korlátozásokra visszavezethető – műveletszám-visszaesés természetesen a zajterhelésben is komoly csökkenést eredményezett, ami a jogszabály szerint 2021-es adatokra épülő stratégiai zajtérképen, illetve az érintettségi adatokon is nyomon követhető. Ugyanakkor, a lakosság tájékoztatása érdekében, a Budapest Airport éves rendszerességgel elkészíti az előző naptári év nappali és éjszakai zajterhelési térképeit, a legnagyobb zajterhelést adó, legforgalmasabb 6 hónapban megvalósult légitforgalom alapján. A repülőtérrel és környezetében 6 db – 2020-ban korszerűsítésen átesett – zajmérő állomás létesült. A vecsési zajmérő állomás Vecsés egy csendes utcájában (Vigyázó Ferenc u. 4.) található, nagyon közel az 1-es futópálya tengelyéhez, ezért mind a felszálló, mind a leszálló gépek zajterhelése elkülöníthető a mérési adatok között.

1. ábra: Repülésből adódó zajterhelés a legforgalmasabb 6 hónap légitforgalma alapján, 2023

Forrás: Budapest Airport honlapja, letöltés: 2024 november

A hatályos, 2022-es stratégiai zajtérkép alapján Vecsésen az egész napi és az éjszakai zajterhelés is a stratégiai küszöbértékek alatt található. Ez azonban messze nem jelenti azt, hogy a repülési műveletek által keltett zajterhelés egyáltalán ne lenne jelen a városban. A zajtérkép alapján megállapítható, hogy $L_{den} 55 \leq dB \leq 60$ zajszinttartomány nappali időszakokban Vecsés közigazgatási területének északi részén a mezőgazdasági területek és védelmi célú erdősávok mellett kertvárosias lakóterületeket is érint. Az e zónában elhelyezkedő közel 100 lakóépületben nagyságrendileg 200 fő él, akik tehát mindenképpen érintettnek minősülnek, hiszen olyan területen élnek, ahol a legzajosabb

homlokzatot érő zajterhelés 4 méterrel a talajszint fölött a fenti értékek közötti sávba esik. E térségben a házak felett átrepülő leszálló gépek után jelentkező légörvények a földfelszín elérve, bizonyos körülmények között károkat okozhatnak a házak tetőhéjazatában is. E károk kijavításához, illetve a nyílászárók cseréjéhez a repülőtér az elmúlt években támogatási programot indított. A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér működéséből eredő zaj elleni küzdelem az Önkormányzat számára tehát mindenképpen kiemelt kérdés, amelyben mind a repülőtér üzemeltetőjével, mind a kormánnyal folyamatos egyeztetések folytak és szükségesek továbbra is.

Közúti és vasúti forgalom zajterhelése

Vecsés Város 2019-ben elfogadott stratégiai zajtérképe és intézkedési terve 2018-as adatokon alapul, az alábbi megállapítások elsősorban az e dokumentumban foglalt mérési eredményeket tükrözik. Lényeges azonban kiemelni, hogy a 2018 óta eltelt 6 évben a közúti közlekedés volumene jelentősen nőtt (ld. részletesen [1.2.2. Közlekedés](#) fejezetben), ami minden bizonnyal a közúti forgalom által keltett zajterhelésére is kedvezőtlen hatást gyakorolt, tovább súlyosbítva a már 6 évvel ezelőtt is jelentős zajterhelésnek kitett útszakaszok állapotát. Az új stratégiai zajtérképet előreláthatóan 2026 nyarára készíti el a HungaroMet Nonprofit Zrt, amelynek alapján majd új intézkedési terv is készül.

A közlekedési eredetű zajterhelés kiemelkedő jelentőségű forrása Vecsésen a közúti közlekedés. A városhoz legközelebb húzódó nagyforgalmú közút, az M4 gyorsforgalmi út a közte és a település belterületei között elterülő véderdőnek köszönhetően nem jelent zajterhelést Vecsés számára. A nappali zajterhelés ugyanakkor magas és ezáltal a vonatkozó stratégiai küszöbértéket ($L_{den} \geq 63$ dB) már 2018-ban is meghaladta a jelentős forgalmat lebonyolító belterületi utak szinte mindegyike mentén (Fő út, Anna út, Telepi út, Dózsa György út, Széchenyi út, Lőrinci utca, Erzsébet tér), a legmagasabb, 70 dB-t meghaladó zajszintet a Fő úton, a Dózsa György utca Bem utca és Lőrinci utcák közti szakaszán, továbbá a Lőrinci úton néhány lakóépület környezetében mérték. A belterületi utak környezetében az adatfelvétel idején éjszakai 0-10 dB közötti konfliktus a Fő út, a Dózsa György út, Telepi út, Lőrinci út, Kinizsi út, Erzsébet tér, Bajcsy-Zsilinszky út, Besztercei út és Széchenyi utcák egyes szakaszain volt jelen. Említést érdemel, hogy a belterületet déli irányból elkerülő tehermentesítő út, a Bethlen Gábor út 2023-ban történt átadása minden bizonnyal a fenti zajterhelési szintek módosulását eredményezte, elsősorban a vasútvonaltól délre fekvő utcákban, ennek mértéke azonban zajmérés hiányában nem ismert. Ahogy fent már utaltunk rá, a közúti közlekedési eredetű zajterhelés szempontjából (is) kihívást jelent, hogy a városban a személygépjárművek száma közel felével bővült 2013 és 2023 között. Zajvédelmi szempontból ugyanakkor kedvező, hogy Vecsésen az országos jellemzőknél gyorsabban emelkedik az alacsonyabb zajkibocsátású hibrid és elektromos meghajtású személygépjárművek aránya (2023-ban: 13%).

A közlekedésből eredő zajterhelés csökkentése érdekében az Önkormányzat a Fő úttól északra két területen korlátozott sebességű ($v=30$ km/h) övezeteket alakított ki. Ezeken felül számos vonali, azaz egy-egy utcára, vagy csak azok néhány szakaszára kiterjedő 30 km/h sebességkorlátozás van érvényben a városban, amelyeket megfontolandó a területi forgalomcsillapítás irányában továbbfejleszteni. Ezen túlmenően Vecsés Város Helyi Építési Szabályzata előírja, hogy nagyméretű, 30 autónál nagyobb befogadóképességű parkolók létesítése csak azokban az esetben engedélyezett, ha azok a környéken élők lakhatási feltételeit nem rontják.

A települést kettészelő 100a jelű vasúti fővonal mentén több szakaszon – bár nem a vonal teljes belterületi hosszán – zajgátló fal épült, ami a vasútvonal mellett hatékonyan csökkenti a vasúti forgalomból származó zajterhelést. Ettől függetlenül a vasútvonal mellett továbbra is közel 200 olyan lakóépület áll, amelyeket küszöbértéket meghaladó zajterhelés ér, ezek többségében azonban támogatás segítségével zajárnyékoló nyílászárók kerültek beépítésre.

Egyéb forrásokból származó zajterhelés

A nem közlekedési eredetű kibocsátások három csoportba sorolhatók. Elsőként említhető a szórakoztató intézmények által okozott zajterhelés, amely tűréshatáron belül van, illetve önkormányzati eszközökkel jól szabályozható. Másodsorban komoly környezeti konfliktust okoznak esetenként a lakóterületen folyó kisüzemi tevékenységek zajkibocsátásai. Harmadsorban a lakosság egy részének helytelen viselkedése által történő zajkibocsátást kell megemlíteni. Mindezek megelőzését szolgálja Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének *a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről* szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelete.

Rezgés

A rezgést tekintve szintén a közlekedést kell kiemelni. A közúti rezgésterhelés szempontjából a burkolat minősége és a nehézforgalom (beleértve az építési nehézforgalmat is) nagysága, sebessége a meghatározó. Problémát inkább a falusias beépítésű területeken történő építési forgalom okoz az épületek gyengébb minőségű alapozása miatt. Kedvezően értékelhetők a már megvalósított nehézjármű forgalomkorlátozó és a sebességcsökkentő intézkedések. A vasúti rezgésterhelés a sín/kerék kapcsolat, az alépitmény és az alépitmény-épület közötti talaj rezgéscsillapító tulajdonságaitól és itt is a teherforgalomtól függ.

1.1.3. Felszíni és felszín alatti vizek és a talajok állapota

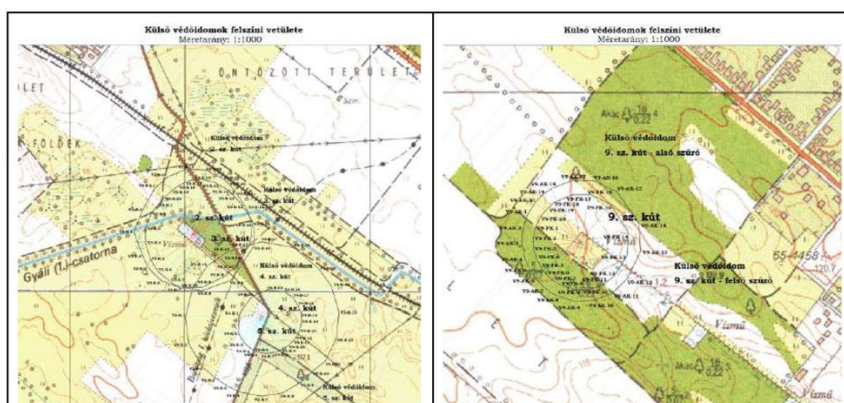
Vecsés város alapvetően a **víziközművekkel** jól ellátott pest vármegyei települések közé sorolható. Vecsésen a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.) végzi a vezetékes ivóvíz-szolgáltatást és a szennyvízelvezetést. A 21 önkormányzat tulajdonában álló társaság látja el a dél-pest vármegyei agglomerációs települések víziközmű szolgáltatását. Vecsés a legnagyobb tulajdoni hányaddal rendelkezik a szolgáltató vállalatban. Az **ívóvízhálózatba kötött lakások aránya** 2024-ben a szolgáltató DPMV Zrt adatai alapján adatai alapján 85%-os volt.. A **csatornázott lakások aránya** napjainkra erőteljesen megközelítette az ivóvízhálózati bekötési arányszámot, 2024-ben 81%-ot ért el ez a mutató. A víziközmű olló, mintegy immár csupán 4%-os, és az elmúlt évtizedben egyre záródó tendenciát mutat. Évek óta csökken a bekötés nélküli lakások száma is, 2024-ben ez csupán 335 darab ingatlant érintett. Az elvezetett szennyvíz mennyisége 2023-ban 1007,664 ezer m³/év volt, míg 2024-ben 1041,357 ezer m³/év volt, miközben tengelyen elszállítva (szippantva) 10,045 ezer m³/év folyékony települési hulladékot szállítottak el a város ingatlanaiból 2024-ben. A bekötés nélküli érintett településterületeken, kockázati tényezőként jelenhet meg a talaj és a talajvizek időszakos elszennyezése, az esetlegesen nem megfelelő szikkasztórendszerek miatt.

a 2024. esztendőben Vecsésen az összes vezetékes ivóvíz elosztóhálózat hossza a bekötő vezetékekkel együtt 185,767 km volt, ebből a bekötő hálózathossz, 63,4 km-t tett ki. A szennyvízcsatorna-hálózat látványosan fejlődött az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően, és 2023-ban 160,358 km hosszú volt a bekötő vezetékekkel együtt. Ez a mutató 2024-re tovább emelkedett 162,285 km értékre.

Vecsés vízellátó rendszere három különböző mélységre szűrőzött kutakból nyeri a vizet, amelyek a település déli részén helyezkednek el. Az I. vízbázis környezetében a területhasználat nagy részét lakó övezet, kisebb részét gazdasági övezet, szántó és erdő teszik ki. A II. vízbázis környezetét rét- és legelő határolja. A termelt víz a vízkémiai értékelés alapján vas és mangán koncentráció szempontjából kifogásolható, mindegyik kút termelt nyers vize kezelést igényel. Ezek a komponensek azonban a víztermelő rétegre jellemző eredetűek, a vízben felszíni szennyezésre utaló nyomok nincsenek. A közüzemű vízellátásban nem részesülők számára az egészséges ivóvíz vételezésére a településen csökkenő számban ugyan, de közkifolyók állnak rendelkezésre, jelenleg 19 közkifolyó üzemel. A vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanoknál is jellemző a házi fúrtekutak használata, amelyeket leginkább locsolásra használnak, mivel a házi kutak vize talajvízből, tehát a részben elszennyeződött, elnitrátosodott első vízadó rétegből nyert víz, amely nem ivóvízminőségű. A házi kutakról nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

Vecsés ivóvízellátását a DPMV Zrt. a településen üzemelő saját vízbázisainak Vecsési I. és a II. számú vízmű telep területén található vízkútjaiból termeli ki. Mindkét kút hidrogeológiai védőterületének lehatárolása megtörtént, a védőidomon belül a területhasznosítás lehetősége korlátozott, az arra vonatkozó előírások betartása szükséges.

3. ábra: Vecsés vízbázisai és víztermelő kútjai

Forrás: Vecsés Város hatályos településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és részleges módosítása a település több pontján

Vecsés két **vízbázisa** közül a településtől délre eső régebbi kutakat (I. jelű vízbázis) már az 1980-as években elérte az ócsai Felsőbabádi TSZ major egykori állattartó telepének hígtrágya szennyeződése, amely az évtizedek során elkezdett bemosódni a talajba és elérte a vízadó réteget.² Vecsés a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő település. Ezen felül Vecsés település területét érinti a sérülékeny földtani környezetű Vecsés I. Vízmű vízbázis

² Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

belső és hidrogeológiai „B” védőterülete, amely a 219/2004. Korm. rendelet alapján fokozottan, ezen belül is kiemelten érzékeny terület.

4. ábra: Vecsés és víztermelő kútjainak adatai

Vízbázis	Kút helyi jele	Kút kataszteri szám	Üzemállapot	Helyrajzi szám	Létesítés éve	Talpmélység	Vízhozam
I.	1.	B-34	monitoring	0189/3	1966	69m	430 l/perc
	6/a	K-64	monitoring	0189/3	1983	300m	350 l/perc
	9.	K-46	üzemelő	0189/7	1978	259,5m	500 l/perc
II.	1.	K-66	üzemen kívül	0302/13	1984	301m	230 l/perc
	2.	K-85	üzemelő	0302/13	1991	100m	1400 l/perc
	3.	K-86	üzemelő	0302/13	1991	148m	900 l/perc
	4.	K-93	üzemelő	0302/15	2003	100m	1500 l/perc
	5.	K-103/a	üzemelő	0302/15	2013	154 m	100 l/perc

Forrás: Vecsés Város hatályos településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és részleges módosítása a település több pontján, az lapadatok forrása: DPMV Zrt.

2024-ben a településen **termelt ivóvíz mennyisége 1 218 377 m³t**, míg az **elvezetett szennyvíz mennyisége 1 007 664 m³** volt. Ezek az adatok a 2015-ös év adataihoz képest kb. 10-15 %-os emelkedést mutatnak.

A lakossági átlag vízfogyasztás 2023-ban a 10,7 m³/hónap értéket ért el, amely a szolgáltatási terület települései közül továbbra is az egyik legmagasabb. Átlagosan 10,3 m³/hónap volt 2023-ban az egy fogyasztási helyről elvezetett szennyvíz-mennyisége, amely viszont a szolgáltatási terület települése közül a legmagasabb érték volt.

A **vecsési szennyvizet** a DPMV Zrt. vecsési szennyvíz átemelőtelepre vezeti a közcsatorna hálózat, amely gravitációs rendszerű, mélypontjain átemelő műtárgy üzemel, ahonnan nyomóvezeték továbbítja a szennyvizet. A telepre három település (Gyál, Üllő, Vecsés) szennyvize érkezik, majd onnan továbbítódik. A település végátemelője is a város régi szennyvíztelepén van. A végátemelőből nyomóvezeték szállítja el a szennyvizet.

A települési **öntözővíz ellátást**, a vezetékes vízhálózaton kívül, sok helyütt kiegészítik a kerti kutak, amelyek a sajátos talajadottságoknak megfelelően a felső vízadó rétegből nyerik, a sok helyütt már elnitrátosodott öntözővizet. Ez elsősorban humánegészségügyi kockázatot hordoz magában, a háztáji zöldségek terményeinek esetében.

5. ábra: A DPMV Zrt. ellátási területén élő lakossági felhasználók átlagos havi ivóvíz felhasználása és szennyvízkibocsátása 2023-ban

Ssz.	Település	Egy lakossági felhasználási hely havi	
		ivóvíz felhasználása	szennyvíz kibocsátása
³ m ³ /hónap			
1.	Áporka	6,2	5,8
2.	Délegyháza	6,8	6,6
3.	Dunavarsány	7,3	7,4
4.	Ecser	10,2	9,0
5.	Felsőpakony	9,5	9,2
6.	Gyál	10,2	10,1
7.	Inárcs	9,4	8,7
8.	Kerepes	10,2	8,3
9.	Kiskunlacháza	6,3	5,7
10.	Kistarcsa	10,8	9,9
11.	Maglód	9,6	8,9
12.	Majosháza	5,8	5,6
13.	Ócsa	9,6	9,3
14.	Pécel	10,8	9,7
15.	Péteri	8,6	-
16.	Szigethalom	8,6	9,4
17.	Szigetszentmárton	4,9	4,6
18.	Taksony	7,9	7,3
19.	Üllő	10,2	9,8
20.	Vecsés	10,7	10,3
Átlag		8,7	8,2

Forrás DPMV Zrt., 2024.

Mivel a 2. sz. vízbázis részben beomlott, ezért annak újrafúrása és az 1. sz. vízbázison két új kút létesítése vált szükségessé. A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér üzemeltetője ugyanerre a vízbázisra akar még 6 új vízadó kutat létesíteni, amely a város számára nem túl előnyös.

A DPMV Zrt. a Népegészségügyi Hatóság által jóváhagyott mintavételi terv szerint ellenőrzi az **ivóvízminőséget**, az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 5/2023. (I.12.) Kormány rendeletben, valamint a kapcsolódó jogszabályokban rögzített követelmények és paraméterek alapján. A vízminőség ellenőrzésének folyamata kiterjed az ivóvíz minőségét befolyásoló valamennyi tényezőre. Az alábbi táblázat a 2024 első 3 negyedévének adatait összegzi. Ebből is látszik, hogy a termelt vízrétegekből származó vas- és mangántartalom általában magasabb a határértékeknél.

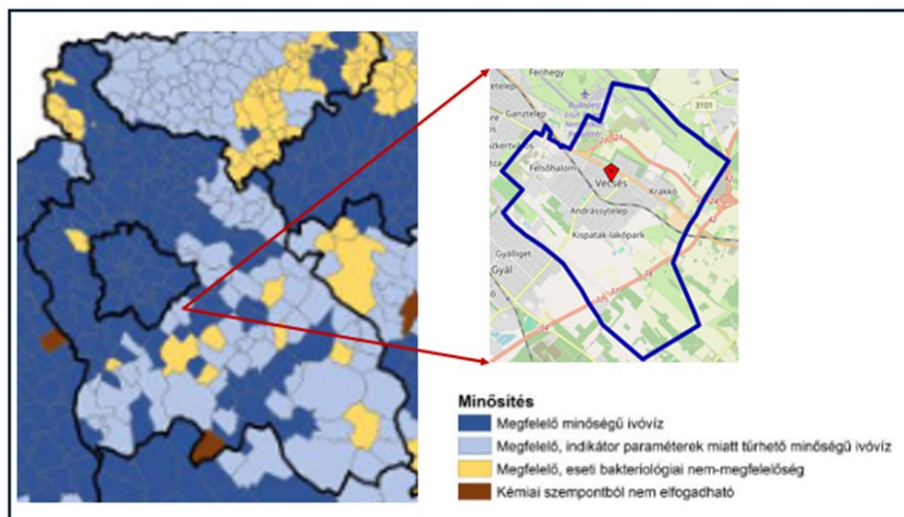
6. ábra: DPMV Zrt. üzemeltetésében lévő vízellátó rendszerek vízminőségi eredményei 2024. I-III. negyedekben

N.év	Település	Klorid	Vas	Mangán	Arzén	Nitrát	Nitrit	Ammónium	összes keménység	Vezetőképesség	pH
	Mértékegység	mg/l	µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l CaO	µS/cm	-
HATÁR- ÉS PARAMETRIKUS ÉRTÉKEK		250	200	50	10	50	0,5	0,5	min 50 max350	2500	6,5-9,5
I.	Vecsés	11,0	232	75	1,7	1,00	0,27	0,03	61	520	7,74
II.	Vecsés	10,9	180	70	1,7	1,00	0,02	0,05	161	493	7,68
III.	Vecsés	11,6	169	72	1,7	1,00	0,15	0,06	164	507	7,69

Forrás DPMV Zrt., 2024.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ 2023. évi Ivóvízminőségi Jelentése alapján Vecsés városában az ivóvízminőség megfelelő volt, bizonyos paraméterek miatt a minősítés tűrhető volt (vas és mangántartalom).

7. ábra: Vecsés város 2023. évi ivóvízminőségi besorolása

Forrás NNGYK, Országos ivóvízminőségi adatbázis (Humán Vízhatszámok Informatikai Rendszere, HUMVI), 2023

Az **elmúlt 5 év víziközműves fejlesztései** közül érdemes megemlíteni, hogy Vecsésen az üzembiztonság növelése érdekében új nyomásfokozó szivattyúk kerültek beépítésre, valamint átépítették a teljes automatikát és bejelzőrendszert. A szennyvízelvezetés fejlesztése érdekében a városi rendszerben új darálókat helyezett üzembe a DPMV Zrt. Tervben van a vecsési regionális végátemelő szivattyú felújítása és a szennyvízátemelő szivattyú felújítása is.

A **település területén nem található jelentős felszíni folyó- és állóvíz**. A felszíni csapadékvizek és felszíni kisvízfolyások a lefolyásviszonyoknak megfelelően a dél-keletről észak-nyugatra tartó csatornamedrekben (Szilassy-csatorna, Vasadi (2) főcsatorna és a 15. csatorna, valamint számos kisebb csatorna) mind a Gyáli-főcsatornába folynak. A Gyáli-főcsatorna (hivatalos néven Gyáli 1. főcsatorna) a Ráckevei (Soroksári) Dunába torkolló 32 km hosszú vízfolyás, amelynek vízgyűjtő területe 450 km².³

³ Pest Megyei Környezetvédelmi Program 2014-2020

A vízfolyás rekonstrukciója nagyrészt megtörtént, így nagyobb mennyiségű talaj- és csapadékvíz elvezetésére, vízviszatartására is képes már a jövőben.

A **felszíni vízvezető rendszer** kiépítése a településen még továbbra sem teljeskörűen megoldott. Egyrészt a csapadékvízvezető árkokból a talajadottságok miatt, valamint egyes térségekben a nem megfelelő műszaki állapotok miatt a burkolt utakról összegyűjtött csapadékvíz előtisztítás nélkül szivárog a talajba. Ennek következtében a járművek kipufogógázaiból leülepedő nehézfémek, szulfidok stb., valamint a síkosságmentesítés vegyi maradékai fokozottan veszélyeztetik a felszíni és felszín alatti vizeket, főként a talajvizeket.

A város bel- és külterületein a **felszíni vízrendezés** döntően nyílt árkos rendszerrel történik, a csapadékvizek a talajadottságoknak köszönhetően legnagyobb részben elszikkadnak, míg a felesleges vizeket az elvezető árkok keleti irányba szállítják, amelyeknek befogadója a település keleti részén észak-kelet, dél-nyugat irányba áthaladó Gyáli főcsatorna, amely elhagyva Vecsés közigazgatási területét, Gyál keleti szélén halad dél felé, majd a fővároson keresztül szállítja a vizeket a Ráckevei-Soroksári Dunába. Vecsés egyes utcáiban, vagy utcaszakaszain kétoldali, általában jellemzően egyoldali nyílt árkot alakítottak ki, de több utcában semmilyen elvezetési vagy szikkasztási műtárgy nem épült meg, ezekben az utcákban nagyobb záporok után a tartósan pangó vízállásos területek kialakulásának veszélye fennáll. A hirtelen lezúduló özönvízszerű esőzések elvezetésére így teljes mértékben nem alkalmas a hálózat, amely a jövőben gyakoribb településen belüli elöntéseket, vészhelyzeteket okozhat az időjárás klímaváltozás miatti szélsőségesebbé válásával. A településen a nyílt árkok karbantartása rendszeres és általános, de a lakosság nem mindig kellően együttműködő, gyakran előfordul, hogy betemetik az ingatlanjuk előtt húzódó árkot.

Maga a **település** az adottságai miatt jellemzően **magas talajvízállásos**. Vecsés egyes mélyebb fekvésű részein a talajvízszint megközelíti a felszínt, vagy azt nagyobb esőzések, vagy tavaszi olvadás után meg is haladja, így belvizes területek alakulhatnak ki. Leginkább Vecsés délkeleti részén, a Gyáli I. főcsatorna és Vasadi-csatorna találkozási mentén jellemző nagy kiterjedésű belvízzel veszélyeztetett területek megjelenése.⁴

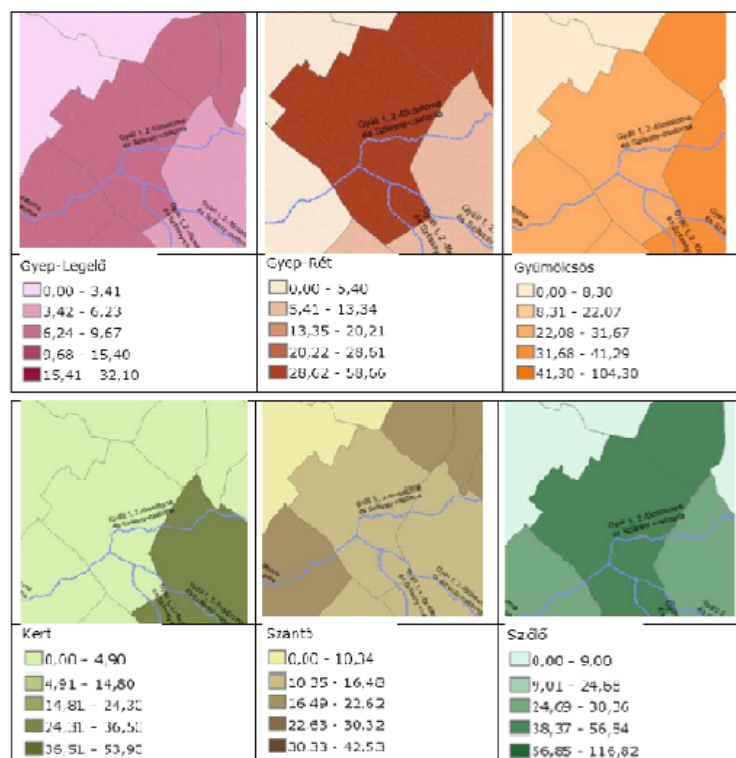
A vecsési **talajvízáramlást** meghatározó pleisztocén képződményeket folyóvízi kavics, homok és agyag alkotja, e pleisztocén réteg átlagos vastagsága Vecsés környékén 100 m körüli a környékbeli településekhez képest vastagabb ezen üledéksor, és közvetlenül felső-pannon korú képződményekre települ. A talajvíz – ami átlagosan a 12 m mélyen található első vastagabb vízzáróig tart, amely döntően kavicsos összlet – rendkívül sérülékenynek mutatkozik a jó vízvezető (90-120 m/nap) képességű rétegek miatt. Az erre a rétegre szűrőzött kutak esetében igen nagymértékű antropogén szennyezők mutathatók ki, így a nitrát, nitrát, de néhol nagyon magas nátrium szint is megjelenik. A talajvíz minőségi romlása az 1960-as évektől figyelhető meg, köszönhetően az illegális szennyvíz-elszivárgásoknak, az intenzív mezőgazdasági művelésnek és a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból beszivárgott szennyezőanyagoknak, és az utak sózásának. A legsérülékenyebb területek

⁴ Vecsés Város hatályos településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és részleges módosítása a település több pontján, 2022.

azok, ahol a földtani felépítés (vastag pleisztocén réteg), illetve a nagymértékű vízkivételek miatt a beszivárgási zóna eléri a 100 m-es mélységet.⁵

Vecsés a Pesti hordalékkúp-síkság földrajzi kistájhoz tartozik, azon belül a Gerje-Perje-sík, Duna-Tisza közti löszös homok vegetációs tájegység része. Vecsés **talajai** döntően homokos és réti talajok. A város jelenlegi felszínének kétharmada homok, egyharmada középkötött agyagos talaj. Évmilliókkal ezelőtt az Ős-Duna kavicsos, homokos hordalékkúpján képződött itt a talaj, amely a középső- és felső triász korban kialakult sekélytengeri karbonátos mészkő és dolomit alapkőzetre települt rá. A vecsési talajszerkezet sajátossága, hogy a termőréteg alatt 8-12 m mélyen vízzáró alsó-pannóniai agyagréteg található, amely jelentősen elősegíti a talaj vízmegtartó képességét és még az aszályos időszakokban is biztonságos termesztési feltételeket biztosít a termelők részére. A pleisztocén eleji hordalékkúpok felszínét utólagos kéregmozgások darabolták fel. A hordalékkúp felszíne a Pesti síkon É-ről D-re lejt. A homokos kavics, kavicsos homok minőségű terasz felszíntől számított teljes vastagsága 5-20 m között. A szemcsés üledék helyenként agyagos, homoklisztes betelepüléseket is tartalmaz. A hordalékkúp anyagából a szél futóhomokot fúj ki, amit a különböző korú terasz-sorok felszínén a vastag kavicsstakaróra halmozott. Helyenként a homokhoz lösz is keveredik az egykori dombhátának környékén. A domborzat 124 és 158 mBf között mozog.

8. ábra: Vecsés talajainak aranykorona értéke művelési áganként

Forrás: Vecsés Város hatályos településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és részleges módosítása a település több pontján, 2022

⁵ Papp Márton - Kovács Balázs - Szanyi János: Víztermelés hatása a vízminőségre egy üledékes víztárolóban In: A Miskolci Egyetem Közleménye, A sorozat, Bányászat, 81. kötet (2011)

⁶A holocént 1 méter vastagságú meszes, humuszos feltalaj és agyagos-homokos üledékek képviselik, több helyen 1-5 méter vastag antropogén feltöltéssel takarva.

A **talajszennyezettség** szempontjából meghatározók egyrészt a korábbi nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó szennyezések, másrészt az ipari és kommunális eredetű szennyezések, főként a volt bányagödrök területein. Ezeken a területeken metánképződés, nehézfém feldúsulás lehetséges, amelyet a talajvízmozgások más területre is továbbíthatnak. Vecsés talajai felszíni szennyezésre fokozottan érzékenyek. ⁷

A homokos térszíneken a mezőgazdasági művelés hatására, a száraz időszakokban a szélerezó okozhat kiporzást, ami a városkörnyék porszennyezettségi szintjét átmenetileg képes megemelni. Vecsés város egy része az OTRT övezeti besorolása alapján szélerezónak kitett térségek közé tartozik.

1.1.4. Természeti környezet állapota

Magyarország természetföldrajzi beosztása szerint Vecsés a Pesti hordalékkúp-síkság kistájhoz tartozik. A Pesti hordalékkúp-síkság kistáj talajainak nagy része a Duna homokhordalékán képződött, ennek megfelelően a város közigazgatási területén a felszín kétharmadát homok, a többi pedig közép-kötött agyagos talaj borítja.

A természeti környezet magját az erdőterületek teszik ki. Vecsés dombvidéki részeit eredetileg erdők borították, amelyek jelentős részét azonban kiirtották és helyükön szántóföldi természetes kezdődött, valamint kertészeti kultúrák jelentek meg. A megmaradó erdők fafaj összetétele is megváltozott, megjelentek a tájidegen fajok. Napjainkban Vecsés erdősültségi aránya 8% (291 ha), amely az országos átlagtól (20%) jelentősen elmarad. A település erdei túlnyomórészt (74%) telepített gazdasági rendeltetésű erdők, kisebb részben véderdők, de egy apró foltban (0,1 ha) közjóléti funkciót betöltő erdő is található Vecsés közigazgatási területén, a Kellner Dr. utcai lakótelepek határában. A főbb összefüggő erdőterületek az alábbiak:

- *I. vízbázis véderdeje* kb. 42 ha kiterjedésű, fő alkotófaja fehér akác (*Robinia pseudoacacia*).
- A Ferihegyi repülőtér zajártalmának mérséklésére a 70-es években telepített *zajvédő erdősáv* a város északi lakott területeinek határában. Az erdősáv – a telepített örökzöldeknek is köszönhetően – szél- és hófúvás-védelemben is jól funkcionál.
- A város északi lakó területeit az egykori TSz majortól (ma vegyes ipari-gazdasági vállalkozási terület) védi az *elválasztó véderdősáv*, amelyet két fő fafaj alkot: erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) és kocsányos tölgy (*Quercus robur*).
- A település *gazdasági rendeltetésű erdei* déli irányban, Közép-Halom és Rökkant dűlőben található, melyek főbb alkotó fafajai a következők: fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és nemes nyár (*Populus x euramericana*).

A természeti környezet meghatározó elemei a völgyekben futó vízfolyások, azokat kísérő fás ligetek; a sík területek rétjei, mocsarai, legelői. Vecsés határának déli részén még a múlt században is nagy

⁶ Vecsés Város hatályos településrendezési eszközeinek felülvizsgálata és részleges módosítása a település több pontján, 2022.

⁷ Vecsés Város Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója 2014-2028 I. kötet Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés

mocsár állt, amelyet lecsapolva hozták létre a Gyáli-főcsatornát. A Gyáli-főcsatornához kapcsolt levezető csatornák környezetében kialakult réti talaj alkalmasnak bizonyult az intenzív kertészeti termelés meghonosítására. A századfordulótól kezdve Vecsés népessége, beépítésének intenzitása – a mocsarak lecsapolásával, vízfolyások szabályozásával – rohamosan növekedni kezdett. A fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek ma természetvédelmi oltalom alatt állnak.

Budapest és a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége, továbbá az olcsó áron megvásárolható földek miatt az utóbbi 20 évben hatalmas változáson esett át a külterületi táj képe. Az ember által létrehozott mezőgazdasági művelés és kertészeti kultúrák fokozatosan háttérbe szorultak, és hatalmas területek alakultak át gazdasági területekké. Az elszaporodott logisztikai, kereskedelmi-gazdasági területek, bevásárlóközpontok, további a repülőtérhez köthető vállalkozások mind a természeti környezet átalakulásához, állapotának romlásához vezetnek.

Az egykori kavicsbányák a külterületen tájsebként jelennek meg, feltöltésük folyamatban van. A régi Felsőbabádi Állami Gazdaság területének egy részén tó áll, amelyet rekreációs célra terveznek hasznosítani. A másik két bánya, a Lanyi-tó és Göci rekultivációja megtörtént, új, szabadidős célú, jelentős zöldfelületi aránnyal bíró hasznosításuk előkészítés alatt áll, a megvalósítás a következő években várható.

A Vecsés területén lévő védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek az alábbi védelmi kategóriákba tartoznak:

– *Ex lege védett lápterület*

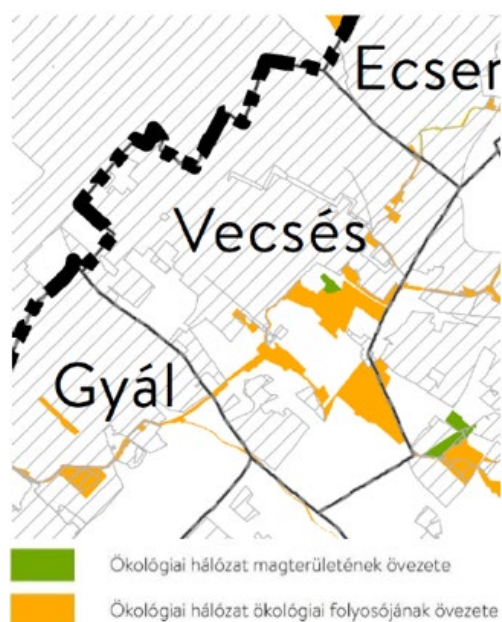
Gyáli-főcsatorna mentén, a vasútvonaltól délre, a Vecsés II. vízbázistól északra, a belterületi lakóterülettől keletre helyezkedik el az országos védelmet élvező lápterület

– *Nemzeti Ökológiai Hálózat területei*

Az Országos Területrendezési Tervben megállapított és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervében pontosított területek a következők:

- Gyáli-főcsatorna menti területek;
- Vasadi főcsatorna menti területek.

9. ábra: Az ökológiai hálózat elemei Vecsés területén

Forrás: Vecsés Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 I. kötet

– *Térségi jelentőségű tájképvédelmi területek*

Az Országos Területrendezési Tervben megállapított és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervében pontosított látványképvédelmi övezetek a következők:

- I. jelű vízbázis környékén található erdősült területek;
- A Gyáli-főcsatorna településtől K-re húzódó szakasza a vonzáskörzetéhez tartozó mélyfekvésű nádas területekkel;
- Az MO Vecsési szakaszának keleti oldalán található erdős, legelővel tarkított mezőgazdasági terület, amely átnyúlik a szomszédos Üllő település közigazgatási területére.

A mélyfekvésű, többnyire nádassal borított területek mezőgazdasági művelésre alkalmatlanok; értékük abban rejlik, hogy a vízmadarak számára biztosítanak fészkelő helyet, továbbá több tucat védett növény- és állatfajnak adnak otthont.

– *Helyi jelentőségű természetvédelmi terület*

A város belterületétől délre, a Gyáli-főcsatorna és a Vasadi-csatorna mentén terül el a Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló 17/2023. (VII. 27.) önkormányzati rendelete által védetté nyilvánított Vecsési Kosboros-rét.

A 198,904 m² kiterjedésű területen számos védett és fokozottan védett állat-, illetve növényfaj él, így pl. fehér gólya (*Ciconia ciconia*), füleskuvik (*Otus scops*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), gyurgyalag (*Merops apiaster*), jégmadár (*Alcedo atthis*), kuvik (*Athene noctua*), piros lábú cankó (*Tringa totanus*), szalakóta (*Coracias garrulus*), vörös gém (*Ardea purpurea*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*),

sisakos sáska (*Acrida ungarica*), hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*), mocsári kosbor (*Anacamptis laxiflora*) és pompás kosbor (*Anacamptis palustris* subsp. *elegans*).

– Helyi védelem alatt álló természeti értékek

Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének *a helyi környezet védelméről* szóló 3/2024. (I.31.) önkormányzati rendelete tartalmazza a helyi védett fák és fasorok helyrajzi számát, ezek az alábbiak:

- Erkel Ferenc utca (1821) helyrajzi számú ingatlanon álló vadgesztenyék;
- Epres (447) helyrajzi számú ingatlan területén álló eperfák;
- Epres (447) helyrajzi számú ingatlan területén álló platánfák;
- A vecsési temető 364/1 helyrajzi számú ingatlanon álló platánok, hársfák és gyertyánok;
- Árpád utca (2490) helyrajzi számú ingatlanon álló 00047-00056 fakataszteri számú vadgesztenyék;
- Erzsébet tér (4748) helyrajzi számú ingatlanon álló platánok, hársfák és gömbkőrisek;
- A 2788/9 helyrajzi számú parkoló területén álló 00072 fakataszteri számú platánfa;
- Vecsési Halmi Telepi Általános Iskola 3432/2 helyrajzi számú ingatlanon álló platánfák;
- Malom utca Mihály utca csomópontjánál, az (571) helyrajzi számú ingatlanon álló platánfa;
- Szent István tér 2314 helyrajzi számú ingatlanon álló 00084 fakataszteri számú platánfa;
- Gyáli-főcsatorna és Schweidel József utca közötti zöldsávban álló oszlopos tölgyek, Gyáli-főcsatorna és Kiss Ernő utca közötti zöldsávban álló oszlopos tölgyek, (6074/12) helyrajzi számú ingatlanon álló oszlopos tölgyek;
- A 0290/9 helyrajzi számú utat délnyugati irányból szegélyező nyárfasor 12 egyede.

A fentiek mellett megfontolás tárgyát képezi a Nemzeti Ökológiai Hálózat részét képező Ördögsgiget helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánítása.

1.1.5. Zöldfelületek állapota

Vecsés zöldfelületi rendszerét külterületi erdők, mezőgazdasági területek (legelő, szántó, gyümölcsösök), időszakosan vízjárta nádas területek, lápok, vízfolyások (Gyáli-főcsatorna, Vasadi főcsatorna), és azokat kísérő növényzet, továbbá a belterületi zöldfelületi elemek alkotják.

Vecsés zöldfelületi ellátottsága alapvetően kedvező, ami elsősorban a település jellegéből és szerkezetéből, azaz a kertvárosias, falusias, illetve kisvárosias beépítésmód dominanciájából és ezáltal a lakókerti zöldfelületek jelentős kiterjedéséből fakad. Ez utóbbira ugyan nem áll rendelkezésre pontos felmérés, mindenesetre kiindulva a fenti beépítési kategóriákra vonatkozó 50, 40, illetve 30 %-os legkisebb zöldfelületi arányokból, 117 m²/fő lakókerti arányt kapunk, ami jóval kedvezőbb az optimális 14 m²/fő értéknél. Természetesen a fenti érték csak egy elméleti szám, feltételezhető, hogy a

valóságban ez jóval kevesebb a telkek túlépítése és burkolása következtében, azonban még ezzel együtt is egyértelműen meghatározó a zöldfelületek jelenléte a városban.

Az önkormányzati tulajdonban lévő közterületek kiterjedése 2023-ban 13,08 ha volt. A jellemzően magas zöldfelületi aránnyal bíró játszótereket, tornapályákat, pihenőhelyeket és intézményi zöldfelületeket is figyelembe véve, az önkormányzati tulajdonban lévő belterületi zöldfelületek kiterjedése 19,09 ha. A belterületek zöldfelületek bővítését célozzák a rendszeres faültetések, amelyek keretében évente átlagosan mintegy 150-250 fa telepítésére kerül sor (részben közvetlenül az önkormányzat által, részben a lakosság számára térítésmentesen átadott fák segítségével).

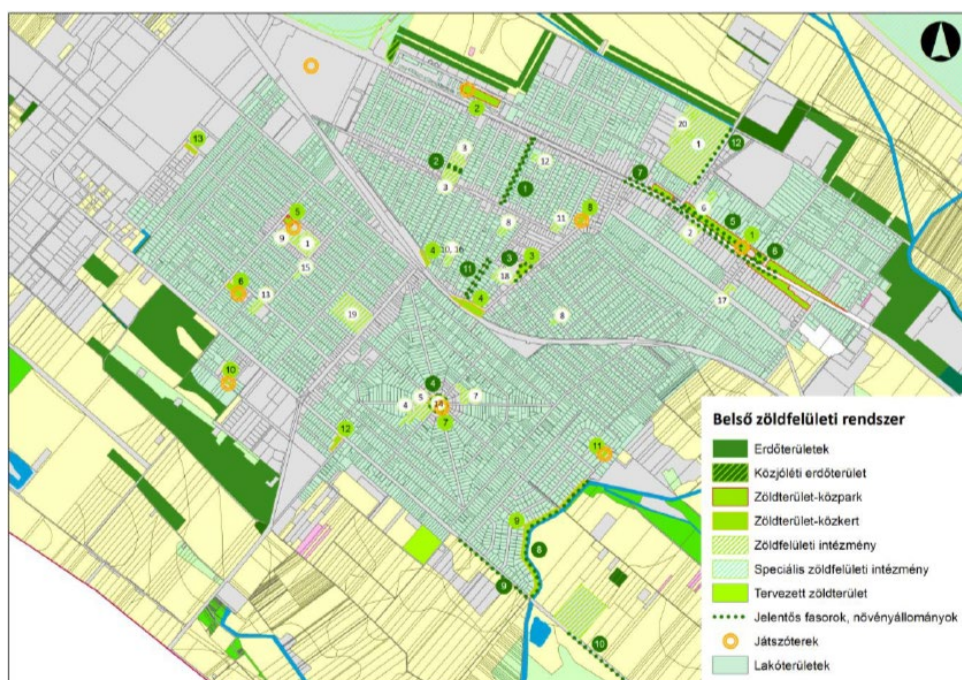
A városon belül két 1 hektárnál nagyobb kiterjedésű közpark található, ezek az alábbiak:

- *Epres környéke* (5,4 ha): Elsősorban ökológiai és esztétikai funkciókat lát el. Növényzete kiemelten fontos Vecsés számára, a területén található a Hősök ligetének védett növény együttese, továbbá a területén keresztül halad a szintén helyi védett eperfa (*Morus alba*) sor, ezeken kívül pedig a Fő út irányából az ugyan nem védett, de városi szinten jelentős japánakác (*Styphnolobium japonicum*) faszor határolja. A területén 2019-ben egy játszótér is kialakítottak. A teljes zöldterület 5,4 ha területű.
- *Lakótelepi közpark* (1 ha): Területén a sport és rekreációs, és ökológiai funkciók a dominánsak. Sportolás tekintetében a kisebb és nagyobb korosztályt egyaránt kiszolgálja, játszótér és sportpálya is található a területén. A játszótér 2020-2021-ben esett át részleges felújításon.

A következő években a város zöldfelületi rendszerében több nagyszabású fejlesztés is várható:

- *Lanyi-park*: A város északi felén, a Lanyi utca - Tó utca által határolt terület déli, 4 ha kiterjedésű részén, a tanuszoda mellett egy nagyszabású ligetes, természetközeli hangulatú park kialakítása tervezett, kis tóval, esőkertekkel, mikrodomborzati elemekkel, háromszintű növényzettel, pavilonokkal, sétányokkal. A park kialakításának előkészítési munkái folyamatban vannak.
- *Göci Szabadidő Park*: További, bár az előzőnél kisebb volumenű fejlesztés keretében a Virág utca/vasútvonal, Bánya utca, Achim András utca, Rudolf köz által körülvett közel 1,5 hektáros területen jön létre a Göci Szabadidő Park, amely számos szabadtéri sport- és játékeszköz mellett megújult háromszintű növényállománnyal fog bírni.

10. ábra: Vecsés belterületének zöldfelületi rendszere

Forrás: Vecsés Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027, I. kötet

A két nagyobb kiterjedésű közpark mellett a városban számos ennél kisebb méretű közkert is található, ezek az alábbiak:

- *Szent István téri park (0,3 ha)*: A park pihenő, ökológiai és esztétikai funkciókat lát el. Növényzete értékes, területén helyi védelem alatt álló platán (*Platanus sp.*) és juhar (*Acer sp.*) fasorok találhatóak.
- *Bajcsy Zsilinszky utcai közkert (0,8 ha)*: Több kisebb foltból áll, amelyek elsődlegesen esztétikai és ökológiai funkciót látnak el.
- *Halmy téri közkert (0,2 ha)*: A 2024-ben átadott Halmy József Kézilabdacsarnok építését követően megújult a téren található játszótér is.
- *Présház utca melletti közkert (0,3 ha)*: A területen az itt található játszótér dominál, a gyermekjátékokon kívül egy pétanque pálya is található a területen.
- *Erzsébet téri közkert (0,8 ha)*: A tér közepén a Vecsési Szűz Mária Szaplótelén Szíve templom áll, körülötte fásított zöldfelület és kisebb játszótér, ami 2021-ben részleges felújításon esett át.
- *Anna utcai park (0,2 ha)*: A park területén a sport- és játékfunkciók dominánsak, de az ökológiai funkció jelenik meg. A területen egy nagyobb játszótér található, ami 2021-ben részleges felújításon esett át.
- *Gyáli-főcsatorna menti közkert (1,65 ha)*: A sétány ökológiai, esztétikai és rekreációs szempontból is jelentős. 2018-ban újították fel a vízfolyás partját, a felújítás során egy futópálya is helyet kapott. A területen ugyan védelemben nem részesülő, de zöldfelületi szempontból értékes tölgyfa (*Quercus sp.*) sor is található. E helyszínen található a Kispataktanösvény is.

- *Wass Albert utca melletti közkert (0,1 ha):* 2019-ben részlegesen megújult, gyerekjátékok mellett egy sportpark is kialakításra került, a helyszín mellett egy 4200 m² kiterjedésű, új szerzésű önkormányzati terület parkosítva lesz.
- *Schweidel József és Török Ignác utcák sarkán lévő közkert (0,15 ha):* Elsődlegesen a sport, játék és ökológiai funkciók a dominánsak, de a közkert esztétikai értéket is képvisel. A területe egy sportpálya és egy játszótér került kialakításra. A játszótér 2019-ben részlegesen felújították.
- *Wekerle-játszótér (0,05 ha):* az újonnan kialakított játszótér körül végig fák telepítésére került sor.

Vecsés iskola- és óvodakertjei sport és közösségi funkciójukat betöltik ugyan, mégis jellemző rájuk a túlzottan magas burkolt felületi arány, így többségük térkialakítása és növényállománya rekonstrukcióra szorul. A város legjelentősebb szabadterei füves sportpályája a Halmi telepi sportpálya (Dózsa György úti sporttelep). A terület körüli fa- és cserjesáv erősen hiányos, gyakorlatilag néhány egyed alkotja, így rekonstrukcióra szorul.

Az Ecseri út menti köztemető területen szép és jelentős facsoportok, fasorok találhatóak, de hiányosak. A város *régi temetője* egykoron a Budai Nagy Antal utca – Külső Gyáli út sarkán állt. A szennyvízáttemelő védőtávolsága miatt maradt fenn ez a közhasználatra nem alkalmas terület.

A település védelmét szolgáló belterületi véderdők a mai napig megőrizték védelmi funkciójukat. Az *Északi véderdők* dupla véderdő sávja közötti fátlan területen *kialakítható lehetne egy térségi kerékpárút, vagy lovas túra útvonal.* A *Nyugati véderdők* célja a felsőhalmi lakóterület elválasztása az ipari és gazdasági területektől. Az erdősáv jól funkcionál, mára beállt faállománnyal rendelkezik. Megőrzése környezetvédelmi cél is. A *Déli véderdők* a Széchenyi út mentén és az I. vízbázis környékén található. Elsődleges funkciója a vízbázis védelme, illetve a közeli mezőgazdasági és gazdasági területek felől érkező porterhelés csökkentése. *A terület parkerdei funkcióval ellátva tovább fejleszthető lehetne.*

A belterület zöldfelületi rendszerének gerincét Vecsésre jellemző kertvárosias és falusias beépítésű településrészek magánkertjeinek zöldfelületei képezik. Problémát jelent, hogy a vállalkozási tevékenységek növekedése miatt a lakótelekeket – engedély nélkül – a megengedettnél nagyobb arányban beépítik, a kötelező minimális zöldfelületi arányt nem tartják be.

Vecsés területén két tanösvény található, ezek az alábbiak:

- *A Kispatak-tanösvény* a Gyáli-főcsatorna mentén 2011-ben létesült, a Schweidel József utcától indul, és a Budai Nagy Antal kőhídig tart, kialakítását némi fásítás is kísérte. A tanösvény különlegessége, hogy interaktív információs táblák segítségével mutatja be a környék élővilágát. A sétány hat táblája 2021-ben a sétány mellett elhelyezett hulladékgyűjtőkkel együtt felújításra került. A tanösvényt kutyasétáltatásra, és kocogásra is használják.
- A Budai Nagy Antal utca és Zrínyi utcák kereszteződésétől délre induló *Halmi-Turján tanösvény* helyi lakosok és civil szervezetek munkájának köszönhetően 2024-ben került átadásra. Az itt található, helyi művészek és szakemberek által tervezett és kivitelezett kétoldalas táblák a természeti és helytörténeti értékeket egyszerre mutatják be.

A város környezetvédelmi érdeke, hogy létrejöjjön egy egységes zöldfelületi rendszer: új városi közparkokkal, közkertekkel, jelentős zöldfelülettel rendelkező játszóterekkel, szabadtéri sportolásra alkalmas zöldterületekkel. A külterületi rekreációs célra kijelölt különleges területei szervesen bekapcsolhatók a belterület zöldfelületi rendszerébe.

A város zöldfelületi rendszerének karbantartása folyamatosan jelentkező feladat, állapotának megóvása az éghajlatváltozás miatt egyre szélsőségesebbé váló időjárási körülmények – ezen belül elsősorban az egyre gyakrabban és intenzívebben jelentkező aszályok és hóhullámok – miatt fokozódó kihívást jelent. A növényápolási munkákhoz, valamint a zöldfelületet érintő tervezésekhez azonban nagy segítséget jelent, hogy a közelmúltban elkészült Vecsés Város fakatasztere.

Fontos egészségvédelmi és életminőségjavítási kihívás a városban, hogy a lakosságot eredményesen megvédjék a szúnyogok okozta kellemetlen csípésektől és ezek esetleges közegészségügyi következményeitől. Különösen fontos ez napjainkban, amikor a változó, melegedő éghajlat miatt olyan szúnyogfajok megjelenése is egyre gyakoribb, amelyek szubtrópusi vagy trópusi korokozók hordozói lehetnek.

A biológiai szúnyoggyérítési beavatkozások földi kivitelezése az elmúlt években már hatékonynak bizonyult, hiszen ez célzottabb kijuttatást tesz lehetővé, ezáltal a városi ökoszisztémára kisebb terhelés jut. Ennek megfelelően a csípőszúnyogok gyérítését a városban elsősorban biológiai módszerekkel kívánják megvalósítani. Szükséges a lakosság, a közüzemi és vállalkozói ingatlantulajdonosok, valamint az önkormányzat együttműködése is, hogy a biológiai szúnyoglárvagyérítés módszere valóban hatékony lehessen. Az egyéni védekezésnek is jelentős szerep jut a szúnyogok elleni védekezésben, hiszen az ingatlanok környezetében felgyűlt vizekben, vagy fedetlenül tárolt vízesedényekben akadálytalanul fejlődhetnek a szúnyoglárvák. Érdemes felszámolni azokat az alkalmi vízgyűjtő tárgyakat, amelyek elszórva az ingatlanok körül találhatóak, valamint az esővízgyűjtő edényzetet hálóval, vagy zárható fedéllel érdemes lefedni.

1.2. Környezet állapotát befolyásoló főbb hatótényezők átfogó értékelése

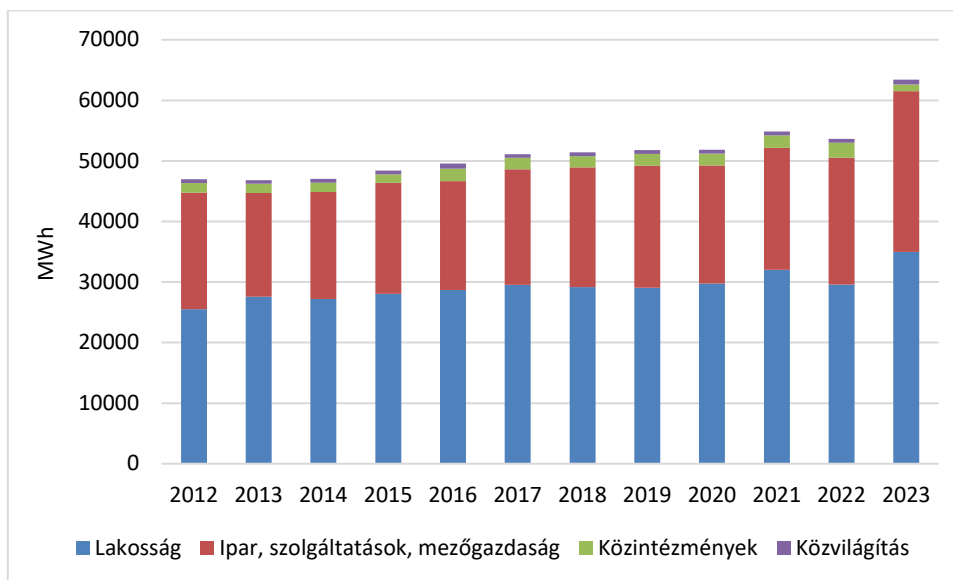
1.2.1. Energiagazdálkodás

Villamosenergia-felhasználás

Vecsés Város villamosenergia-felhasználása az elmúlt évtizedben néhány kisebb megszakítástól eltekintve emelkedő tendenciát mutat, az áramfogyasztás mértéke 2023-ban 63 420 MWh-t tett ki. A legnagyobb villamosenergia-felhasználó a városban a lakosság, a Vecsésen felhasznált összes áram 55%-át a háztartások hasznosítják. A vállalkozások – beleértve az ipari, kereskedelmi, logisztikai és mezőgazdasági létesítmények – részesedése a vecsési villamosenergia-felhasználáson belül 2023-ban 42 % volt. Az előző szektorokhoz viszonyítva a kommunális szféra – beleértve a középületek üzemeltetését és a közvilágítást is – áramfogyasztása szinte elhanyagolható (2023: 1919 MWh, összes áramfelhasználás 3 %-a). Az elmúlt évtizedben mind a lakosság, mind a vállalkozói szféra áramfogyasztása jelentősen (37, illetve 38%-kal) emelkedett. A jelenség hátterében a lakosság esetében a lakosság szám enyhe emelkedése mellett az elektronikai, számítástechnikai eszközök,

légkondicionáló berendezések használatának erőteljes bővülése, míg a vállalkozói szektorban a termelés, szállítmányozás volumenének emelkedése áll.

11. ábra: Villamosenergia felhasználásának alakulása, 2012-2023

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

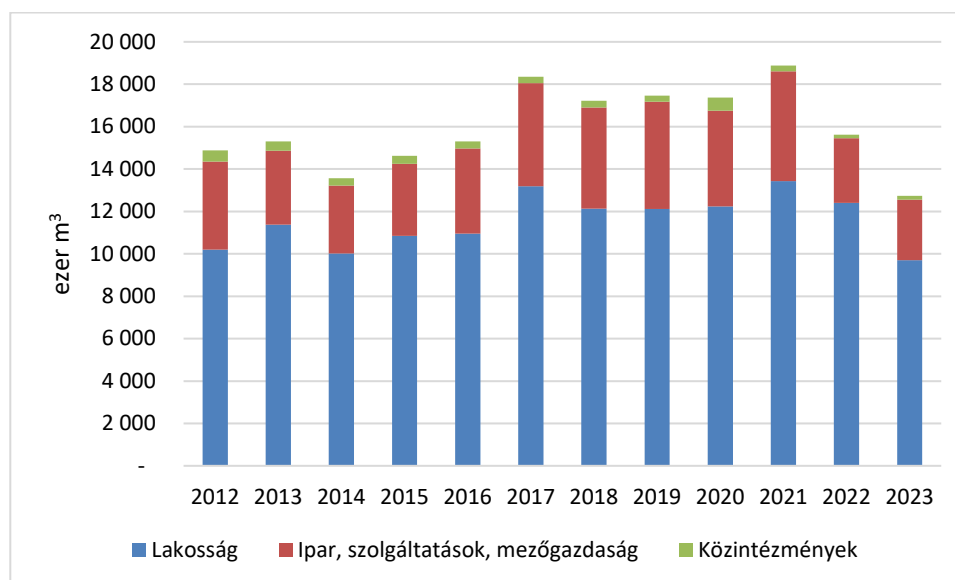
Földgáz-felhasználás

A településen helyezkedik el az országos szénhidrogén-hálózat ún. vecsési csomópontja, amelybe befut a Hajdúszoboszló-Vecsés, a Zsámbok-Vecsés és a Városföld-Vecsés nagynyomású földgázszállító vezeték. A csomópontnál üzemel a település gázátadó állomása, amelyről Ecsér ellátása is történik. A vecsési csomópontban önálló gázátadó üzemel a Ferihegyi repülőtér ellátására. A gázfogadótól induló középnyomású elosztóhálózat valamennyi utcában kiépült, biztosítva az igények kielégítését. Szintén Vecsésen található a magyar–szlovák összekötő vezeték egyik végpontja. Vecsésen a kiépített földgázelosztó-hálózat hossza 2023-ban 142,2 km volt, a lakások 86%-a használt fűtési célra vezetékes gázt. Ez utóbbi érték az elmúlt években egyértelműen csökkenő tendenciát mutat, hiszen a 2010-es évtizedben, egészen 2021-ig minvégig 92-94% körül alakult. A jelenség hátterében feltételezhetően részben a földgáz árának emelkedése, részben pedig a földgázellátás biztonságával összefüggő lakossági félelmek állhatnak.

A város földgáz-felhasználása – a döntően a fűtési idény időjárásai jellemzőire visszavezethető – éves ingadozások mellett 2021-ig összeségében enyhén emelkedő tendenciát mutatott az elmúlt évtizedben, ezt követően azonban drasztikusan, 3 év alatt egyharmadával visszaesett, a földfogyasztás mértéke 2023-ban 12 739 ezer m³-t tett ki. A legnagyobb földgázfelhasználó csoport a városban az áramfogyasztásnál is nagyobb dominanciával a lakosság, a Vecsésen felhasznált összes földgáz 76%-át a háztartások hasznosítják. A vállalkozások – beleértve az ipari, kereskedelmi, logisztikai és mezőgazdasági létesítmények – részesedése a vecsési földgáz-felhasználáson belül 2023-ban 22 % volt. Az előző szektorokhoz viszonyítva a kommunális szféra földgáz-fogyasztása szinte elhanyagolható (2023: 184 ezer m³, összes földgáz-felhasználás 1%-a). Az elmúlt pár évben valamennyi földgáz-

felhasználó csoport fogyasztása bezuhant, legnagyobb mértékben, 45%-kal a vállalkozásoké, de a háztartások is több, mint negyedével mérsékeltek földgázfogyasztásukat. A jelenség az energiaköltségek jelentős emelkedésére vezető vissza és az ország egész területén érvényesült.

12. ábra: Földgáz-felhasználás alakulása, 2012-2023

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Szilárd tüzelőanyag felhasználása

A lakóépületek végső energiafogyasztásában továbbra is – bár egyre inkább visszahúzódó mértékben – jelen van a szilárd tüzelőanyag-felhasználás is. Ez utóbbin belül a tűzifa-felhasználás a meghatározó, 2022-ben közel 1318 vecsési lakásban, a város lakásállományának 17%-ban fűtöttek kizárólagosan, időszakos, vagy kiegészítő jelleggel tűzifával, míg a szén gyakorlatilag elvesztette jelentőségét, a vizsgált évben már csak 29 lakásban fordult elő ennek használata. Mindamellet a tűzifa-felhasználás visszaszorulását tükrözi, hogy a 2011-es népszámlálás idején még a lakások bő ötöde (22%) fűtött ezzel az energiahordozóval.

Megújuló energiaforrások alkalmazása

A tűzifa, mint tradicionális megújulóenergia-fajta mellett elsősorban a napenergia hasznosítása van jelen a városban. 2022-ben Vecsés lakásállományának több, mint 5%-a (405 lakás) volt ellátva villamosenergiát termelő napelemmel, míg melegvizet előállító napkollektorok 99 lakásban üzemeltek. A napelemek elterjedtsége megfelelt a Pest vármegyére vonatkozó átlagértéknek. Egyre több lakás (2022-ben 150 db) fűtést szolgálják továbbá hőszivattyús rendszerek, amelyek a környezeti hő hasznosításával szintén részben megújulóenergia bázison működnek.

A megújulóenergia hasznosítása a város közintézményeiben is bővült az elmúlt években. Háztartási méretű napelemes erőművek találhatóak a következő épületeken: Polgármesteri Hivatal, Andrásy Gyula Általános Iskola, Grassalkovich Antal Német Nemzetiségi és Kétnyelvű Általános Iskola, Tipegők

Bölcsőde, Mocorgó Bölcsőde, Szakorvosi Rendelőintézet. Emellett két nagy alapterületű létesítmény (Bálint Ágnes Kulturális Központ, Polgármesteri Hivatal) fűtését hőszivattyús rendszer biztosítja.

1.2.2. Közlekedés

Közlekedésföldrajzi szempontból Vecsés szoros kapcsolatban áll a fővárossal, ami Vecsés számára gazdasági, fejlődési és életminőségi szempontból számos előnnyel, ugyanakkor mindenekelőtt környezetterhelési szempontból hátrányokkal is jár. A város „közlekedési rendszere – a Budapest Városteréséghez való tartozás és centrális földrajzi pozíciójának megfelelően – rendkívül differenciált és fejlett, minősége azonban helyenként nem kielégítő.”⁸

Közúti közlekedés

A közúti közlekedési infrastruktúrán belül – funkciójára, környezeti hatásaira tekintettel – el kell különíteni az országos fő és közúthálózat, valamint a települési úthálózat elemeit. Az előbbiek körében meghatározó jelentőségű a várost északról elkerülő 2*2 forgalmi sávú M4 gyorsforgalmi út, valamint a települést keleten határoló M0 autópálya. Mindkét út a város külterületén halad, azok forgalma Vecsés szempontjából szinte kizárólagosan tranzit jellegű. Környezeti, mindenekelőtt a zaj-, rezgés- és levegőminőségvédelmi szempontból jelentős tényezőnek tekinthető, hogy az ezeken – mindenekelőtt az M0 autópályán – zajló forgalom fele nehéz forgalom. A város belterületéhez legközelebb elhaladó M4-es gyorsforgalmi út és a település között védődő terület el, amely hatékonyan védi a település lakosságát az említett főút által kiváltott környezeti terhelésektől. A vecsési települési úthálózat az M4 gyorsforgalmi úthoz, valamint az M0 autópályához egyaránt két-két csomóponttal csatlakozik. Vecsés közlekedési szempontból legkritikusabb pontjai a Lincoln út – Lőrinci út, Lincoln út – Széchenyi út kereszteződések, a vasúti nagysorompó környezete, azaz Dózsa György út – Telepi út – Bajcsy-Zsilinszky út találkozási pontja, valamint a Zrínyi utca kissorompó körüli szakasza.

Az országos közúthálózat elemeihez sorolható, ugyanakkor Vecsés településen belüli forgalmában is kulcsszerepet játszik a város északi területeinek gyűjtőútját képező 4. sz. főút (Fő út), valamint az ebből kiágazó, Gyál felé összeköttetést teremtő 4602. sz. országos közút (Telepi út, Dózsa György út). Az előbbi a település belterületén futó legforgalmasabb útszakasz, amelynek mentén a kiépített kerékpárút hiánya és a gyalogos átkelőhelyek egymástól távoli elhelyezkedése (átlagosan 1 km) képezik a nem motorizált közlekedési módok széleskörű elterjedésének legfőbb akadályát. Az utóbbi esetben kritikusnak számít a vasútvonal szintbeli keresztezése, amely az út rossz vonalvezetése és az átjáró két oldalán levő csomópontok közelsége miatt kis kapacitású.

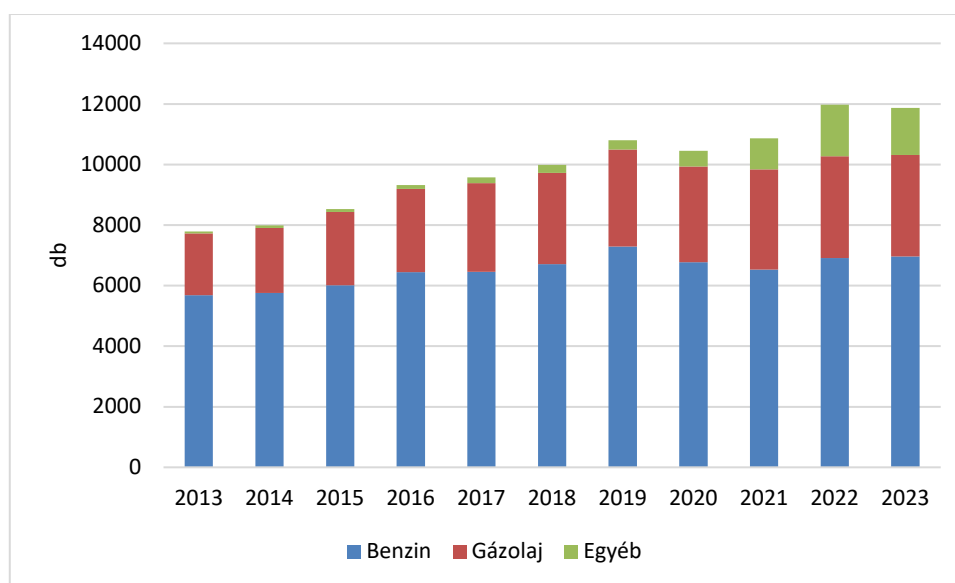
A helyi utak közül a legforgalmasabbnak a Széchenyi és Lőrinci utcák tekinthetők, mindkettő esetében problémát jelent ugyanakkor, hogy hiányzik a főútvonaltól független közvetlen kapcsolatuk Budapest XVIII. kerületével. Kedvező ugyanakkor, hogy a Széchenyi út és a Dózsa György út korábban jelentős teherforgalma mérséklődött a várost délről elkerülő Baross Gábor utca észak-északnyugati szakaszának 2023-ban történt átadását követően. Szintén jelentős forgalmat bonyolít le a Szép utca,

⁸ Vecsés Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027, I. kötet

Zrínyi utca, illetve a Kinizsi utca és Budai Nagy Antal utca Dózsa György úthoz közeli szakaszai, az Almáskert út, az Iskola utca, a Károly utca, a Bajcsy-Zsilinszky utca és az Álmos utca⁹

A közúti közlekedés volumenével és annak környezeti hatásaival összefüggésben jelentős kockázati tényezőnek minősül a személygépjármű-állomány robbanásszerű növekedése, a 2013 és 2023 közötti egyetlen évtized alatt közel felével (49%) emelkedett a Vecsésen regisztrált személygépkocsik darabszáma. E folyamat helyi levegőminőségre gyakorolt kedvezőtlen hatásait ugyanakkor némileg mérsékeli az a körülmény, hogy az utóbbi években jelentősen megnőtt az egyéb (elektromos és hibrid) meghajtású gépjárművek használata, 2023-ban az összes személygépjármű 13%-a már e kategóriába tartozott.

13. ábra: Személygépjárművek száma és megoszlása üzemanyag szerint, 2013-2023

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Vasúti és légi közlekedés

Vecsés város közlekedési rendszerében jelentős szerepet kap a vasúti közlekedés. A várost észak-déli irányban gyakorlatilag kettészeli a 100a jelű vasúti fővonal, amely mind a távolsági és elővárosi személy-, mind a teherforgalomban jelentős szerepet tölt be. A vonal legutolsó rekonstrukciójára 2021-ben került sor. Zaj-, rezgés- és levegőminőségi szempontból kedvező, hogy a vasútvonal villamosított, továbbá, hogy a vonal mentén több szakaszon zajvédőfal létesült. Kedvezőtlen ugyanakkor, hogy elégtelen a vasúti vonalat átszelő közúti, kerékpáros és gyalogos átjáróhelyek száma, az utóbbiak esetében a létezők kihasználtsága is alacsony azok szintkülönbsége miatt.

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelségéből fakadóan Vecsés esetében a légi forgalom is kiemelt szerepet játszik, vecsési szempontból ugyanakkor ez nyilvánvalóan tranzit forgalmat jelent. A helyi lakosság szempontjából a légi forgalom közvetett hatásai két formában jelentkeznek. Egyfelől a

⁹ Vecsés Kerékpárforgalmi Hálózati Terve, 2023

légi közlekedést választók a település külterületi – a helyi lakosság napi hivatásforgalmát is lebonyolító – közlekedési hálózatát használják a repülőtér megközelítésére. Másfelől a légi forgalomból származó zajterhelés közvetlen környezetegészségügyi kockázatot jelent a település lakói számára.

Közösségi közlekedés

A közösségi közlekedés rendszerét egyrészt a Főváros felé irányuló elővárosi vasúti és – a Volánbusz Zrt. által három fő útvonalon 5 járáttal biztosított – buszközlekedés, másrészt a helyi buszközlekedés képezi. Vecsés Budapest felé irányuló közösségi közlekedésében szintén jelentős a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 2 Terminál utasforgalmát bonyolító 200E járat., amely város a belterületének északi határán lévő csomóponttól 20 perces eljutást biztosít Kőbánya–Kispest metróállomásig. Környezetvédelmi szempontból mindenképpen az a cél, hogy a közlekedési igények minél nagyobb hányadát a közösségi közlekedés különböző formái elégítsék ki. Ennek érdekében a vasútállomás körzetében P+R parkoló létesült. A helyi buszközlekedés kényelmi szempontok mellett az egyéni személygépkocsi használat kiváltásával szintén hozzájárulhat a közlekedésből származó környezetterhelések csökkentéséhez. A helyi buszjárat érinti a település legnagyobb közlekedési igényt kiváltó pontjait, követési ideje ugyanakkor meglehetősen hosszú (ld. hétköznap reggel-délelőtt 1 órás, hétköznap délután 1,5 órás, szombaton összesen két járat reggelente), nem illeszkedik teljes mértékben a közlekedési igényekhez, bár a városvezetés igyekszik figyelembe venni azokat.

Kerékpáros közlekedés

A nem motorizált közlekedési formák közül Vecsés esetében a kerékpáros és gyalogos forgalom bír jelentőséggel. A sík jellegű adottságainál fogva mind a kerékpározáshoz, mind a gyaloglásához kiváló adottságokkal bír a város. Vecsés Kerékpárforgalmi Hálózati Terve 2023 májusában készült el, amely során helyzetelemzés és igényfelmérés is történt. Ennek alapján megállapítható, hogy dacára annak, hogy sík jellegénél fogva Vecsésen kiváló adottságok állnak a kerékpáros közlekedés rendelkezésére, a kerékpárúthálózat alacsony mértékű kiépítettségének következtében a kerékpározás nem tekinthető elterjedtnek a településen. Társadalmi csoportok szerint alapvetően az idősebb korosztály, illetve az iskoláskorúak, míg területileg az Andrásytelepről, illetve Gyálról használnak legtöbbször kerékpárt a mindennapi utazásaik során. A városban jelenleg nincsen összefüggően kialakított kerékpárforgalmi főhálózat. A legfontosabb, Vecsést feltáró kerékpárforgalmi létesítmény a Fő úton csaknem teljes hosszában kiépült kétoldali irányhelyes kerékpársáv, ami azonban a jelentős forgalom miatt kevésbé kedvelt és a helyi kerékpározás fő irányából is kiesik, továbbá több szakaszon az állaga is leromlott. Fontos a Budapest és Vecsés határán kiépült kisebb hálózatrész is, ami beköti a repülőtér és az M4-Fő út-Üllői út-Ferihegyi repülőtérre vezető út négyes csomópontját teszi átközlekedhetővé, azonban ez a terület sem igazán kerékpárosbarát, kevés a használó.¹⁰ A városközpontban elhelyezkedő intézmények által generált forgalom egy része kerékpáros, illetve gyalogos formában jelenik meg a Telepi út, Dózsa György út mentén, ennek ellenére nincsen az útvonal mentén kiépített kerékpárút. Mindazonáltal lényeges kiemelni, hogy Vecsésen az alacsony forgalmú mellékutakon a kerékpározás adottságai kiválóak. A városban számos olyan jól karbantartott, illetve akár újonnan aszfaltozott

¹⁰ Vecsés Kerékpárforgalmi Hálózati Terve, 2023

útszakasz is található, amelyek ugyan hivatalosan nem minősülnek kerékpáros útvonalaknak, azonban kényelmesen és biztonságosan kerékpározhatók (pl. Budai Nagy Antal utca Üllő felé).

Az önkormányzat célja továbbra is a település közúti és kötöttpályás közlekedésének az összehangolása, annak elősegítése, hogy a lakosság célszerűen használja ki a közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés előnyeit, továbbá, hogy javuljon a településrészek kapcsolata egymással és a városközponttal. További fontos cél egy fenntartható közlekedési koncepció kidolgozása, amelynek segítségével lehetővé válik a környezetterhelés csökkentése, az indokolatlan közlekedési igények csökkentése mellett a gazdaságilag is indokolt igények maradéktalan és magas színvonalú kielégítése, a közlekedési módok költség és teljesítmény optimalizált összehangolása és a szabadidő,- és egészség orientált közlekedési igényeket kielégítő korszerű infrastruktúra megteremtése, ill. továbbfejlesztése. Mindezek mellett és ezekkel együtt fontos a település igényeit érvényesítő részvétele a Vecsés jelenét és jövőjét egyaránt érintő országos jelentőségű közlekedésfejlesztési elképzelések (repülőtér, M4, V0) kidolgozásában.

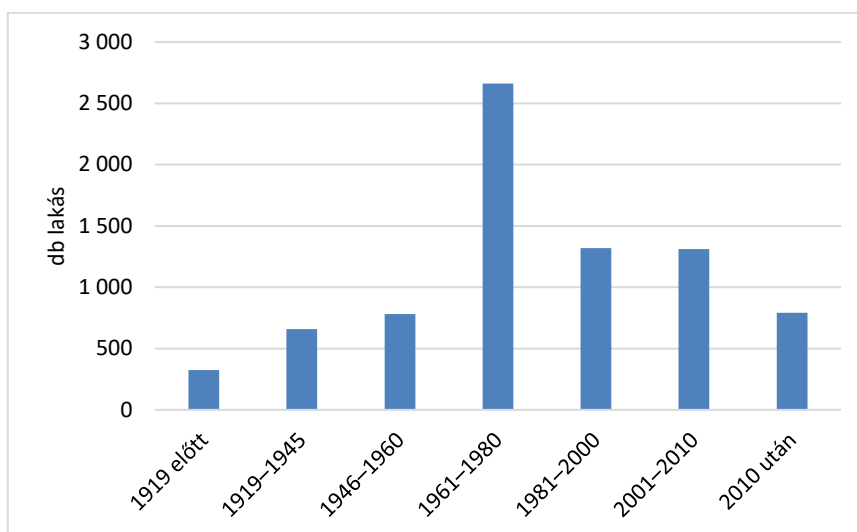
1.2.3. Épített környezet

Településszerkezet, épületállomány

Vecsés városszerkezetileg nem egyközpontú település, a város nem rendelkezik igazi, természetes városközponttal. Ehelyett a város területén négy markáns alközpont található, ezek az alábbiak:

- Felső-telep: Petőfi tér környezetében a Károly utcára is kiterjedően;
- Halmi-telep: a Halmy tér környékére koncentrálódva;
- Andrásy-telep: az Erzsébet tér környezetében;
- Falu: az Fő útnak az Ecseri út – Iskola utca közötti szakaszára koncentrálódva.

Vecsés város lakóterületei három fő típusra tagolódnak. A város északnyugati szélén egy kisebb lakótelep található, ami jellemzően kisvárosias karakterű. A város belterületének keleti szegletében a Fő út és a Jókai Mór utca mentén, illetve ezek környékén a falusias beépítés a jellemző. A telkek nagyobbak, hosszúkásak, a lakóházak mögött jellemzően nagyobb hátsó kertekkel vagy gazdasági épületekkel beépítve. A térség lakóterületei ugyanakkor elsősorban azért vannak a falusias lakóterületi kategóriába sorolva, mert ebben engedhető meg a területre jellemző mezőgazdasági (feldolgozó) üzemi tevékenység, pontosabban a házi savanyító üzemek működtetése, amely Vecsés hagyományain alapul. Vecsés egyéb lakóterületi részein a kertvárosias, homogén beépítés a jellemző. A telkek jellemzően nem túl nagyok, a beépítés földszintes, esetleg tetőtér-beépítéssel vagy egy emeletesek. Az elmúlt évtizedben megjelent a társasházias beépítés is, 4-6 lakással, vegyes területen ennél is magasabb lakásszámmal.

14. ábra: Vecsés lakásállománya építési kor szerint, 2022

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Vecsés lakásállományán belül domináns (89%) a téglafalazatú lakások részaránya, ugyanakkor nem elhanyagolható a vályogfalazatúak száma és részesedése sem (550 db lakás, 7%). Ez utóbbiak korszerű vízszigeteléssel ellátva rendkívül jó hőtechnikai adottságokkal bírnak, ugyanakkor elhanyagolt állapotban kirívóan alacsony szintű lakókomfortot nyújtanak. Környezetvédelmi szempontból kedvezőtlen, hogy a lakásállomány nagyobb része (56%) 1980 előtt épült, mivel a Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában foglalt adatok alapján az 1946 előtt, valamint 1946 és 1980 között épült családi házak fajlagos primerenergia-felhasználása a legmagasabb valamennyi hazai lakóépület-típus közül. Emellett ugyanakkor hazai viszonylatban kifejezetten magas (27%) a XX. században létesült, már jóval korszerűbb, alacsonyabb fajlagos energiafelhasználással bíró lakások aránya is.

Az intézményi területek a belső városmag lakóterületei közé ékelődve, elszórtan és a főbb útvonalak mentén vannak jelen, kivéve a budapesti városhatárnál koncentráltan létesült új intézményterületeket. A Szent István tér környékén a Bálint Ágnes Kulturális Központ és Könyvtár, valamint a Piac tér megújításával az elmúlt évtizedben alakult ki egy városközpont. Az elmúlt évtizedben Vecsés középületállományának jelentős része megújult.

Vecsés belterületi lakóterületeit több irányból gazdasági területek választják el a mezőgazdasági területektől, vagy Budapest felé a településhatártól. Ezek a gazdasági területek főként kiemelt gyűjtőutak, vagy főbb megközelítési irányok bevezető szakaszain csoportosulnak. Itt nagyobb raktár és iroda épületek is helyet kaptak. A kereskedelmi forgalom szempontjából a Market Central Bevásárlóközpont a legjelentősebb. A település nyugati részén a Széchenyi utca és az Almáskert út mentén is több gazdasági terület sorakozik, ahol gyártás és raktározás a jellemző tevékenységek.

Helyi értékvédelem

Az építészeti örökség helyi védelmét Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 8/2018. (V.31.) önkormányzati rendelete biztosítja. Az egyedi védelem a kiemelt helytörténeti, építészeti értékek megőrzésére irányul. Ezek kiválasztásánál tehát a

településképi értékeken túlmenően az egyedi értékek – ritkaság, szakmatörténeti jelentőség, esztétikai kvalitások – és adott esetben a megmaradt berendezések is a védelem tárgyát képezhetik. A helyi védelem alatt álló értékek jegyzékét a hivatkozott jogszabály 1. sz. melléklete tartalmazza.

3. táblázat: Vecsés Város helyi védelem alatt álló építészeti örökségei

Cím	Megnevezés	Védendő érték
HELYI TERÜLETI VÉDELEM		
Erkel Ferenc utca	Erkel Ferenc utcai Vadgesztenye fasor	egyedi település- és tájkarakter elem: az Erkel Ferenc utcai kétoldali vadgesztenye fasor
Petőfi tér	Felső-telepi hársfasor	egyedi település- és tájkarakter elem: A Felső-telepi Plébániatemplom előtti kétoldali hársfasor
Szent István tér	A Szent István téri közkert	egyedi település- és tájkarakter elem: A Szent István tér közkertje, a platán, juhar, nyárfái, örökzöldjei, emlékművei
Piac tér	Piac téri platánfasor	egyedi település- és tájkarakter elem: A Piac tér platánfasora és növényállománya
Erzsébet tér	Az Erzsébet téri közkert	egyedi település- és tájkarakter elem: A Plébániatemplom körüli közkert az idős, vegyes növényállományú facsoporttal
Fő út	A Falu eperfasora	Egyedi település- és tájkarakter elem: A Fő út teresedésének jellegzetes dupla eperfasora
Fő út	A Hősök ligete közkert	egyedi település- és tájkarakter elem: A közkert növényállománya és emlékművei
HELYI EGYEDI VÉDELEM		
Petőfi tér	A Felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom épületegyüttese	A templom, a parókia és az épületegyütteshez tartozó iskolaszárny építészeti értékei, városképi megjelenése
Petőfi tér	A Felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom belső díszítő festése	A templom belső díszítő festése
Erzsébet tér	Elemi-Népkiskola épülete és Erzsébet téri homlokzata	A korabeli Elemi-Népkiskola épülete és Erzsébet téri homlokzata
Fő út 49.	Az egykori Czifra Csárda épülete	Helytörténeti érték
Temető utca	A temetőben a Temető utcai kerítés mentén felállított sírkövek	Helytörténeti érték
Régi Ecseri út	Az önkormányzati temető Ecseri út felőli kerítése	A kovácsoltvas kerítésmezők és kapuk.
Jókai utca 6.	„Sváb jellegű” lakóház	Népi építészeti és helytörténeti érték
Jókai Mór utca 70.	A falusi templom haranglábán elhelyezett Szent Flórián harang	A Szent Flórián harang (1813.)
Fő út 87.	Sváb jellegű lakóház	Népi építészeti és helytörténeti érték
Fő út 85.	Pöschl-ház	Helytörténeti értékű polgárház
Telepi út 52.	Polgárház	Helytörténeti értékű polgárház
Fő út 51.	Ó-Plébánia	Helytörténeti értékű épület

Forrás: Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2018. (V.31.) önkormányzati rendelete, 1. sz. melléklet

1.2.4. Hulladékgazdálkodás

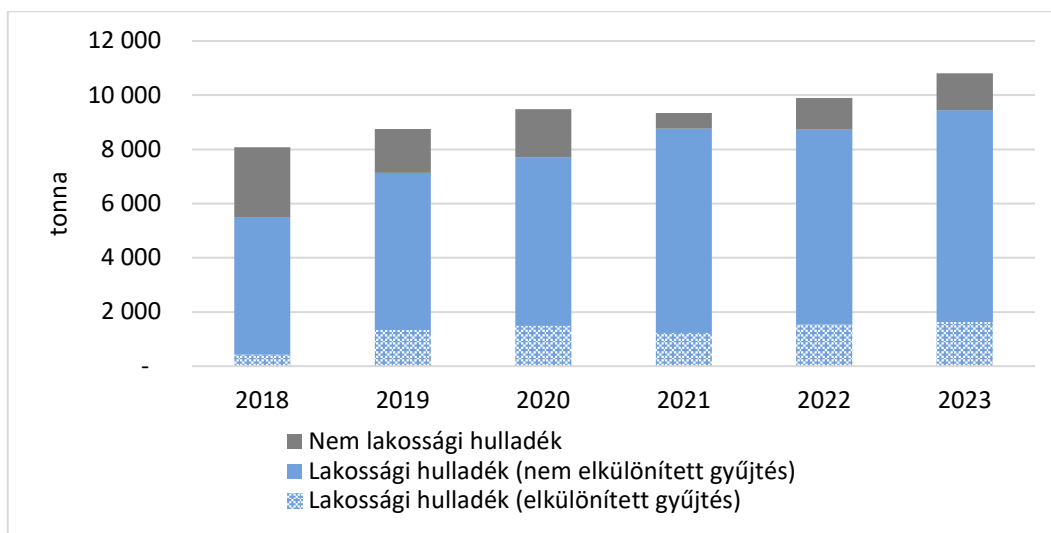
Vecsés város területén – hasonlóan az ország egészéhez – a hulladékgazdálkodási közfeladat gyakorlásának jogát 2023. július 1-e óta a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. gyakorolja. Ez a szervezet alakítja ki a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos rendjét, határozza meg a minimális hulladékgazdálkodási közszolgáltatási színvonalat, valamint a szolgáltatási díjakat, továbbá látja el a központi koordinációs feladatokat, a díjbeszedést és a kintlévőségek kezelését. Lényegében tehát a települési szintű hulladékgazdálkodással kapcsolatos legfontosabb döntéseket az említett gazdálkodó szervezet hozza meg. A település közigazgatási területén a települési hulladékokkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatás teljesítésére jogosult és kötelezett közszolgáltató az NHSZ Szolnok Közszolgáltató Nonprofit Kft., amelynek kizárólagos helyi alvállalkozójaként a hulladék gyűjtési-szállítási feladatokat Vecsésen a Vecsési Városgondok Nonprofit Kft. látja el. E vállalat végzi a városban a lakosságtól, a helyi közintézményekből és a helyi gazdálkodó szervezetekből a háztartási hulladékhoz hasonló vegyes hulladékok és a szelektív hulladék együttes (papír, műanyag, fém és társított) begyűjtését és elszállítását, továbbá a lakossági zöld hulladék és a lom hulladék házhoz menő begyűjtését és elszállítását.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás minősége Vecsésen jó. A vegyes kommunális hulladék elszállítása hetente, a szelektíven gyűjtött hulladékoké kétheti, a zöldhulladékoké heti gyakorisággal történik (ez utóbbi alapvetően a vegetációs időszakban, április eleje és november vége között működik, de a zöldhulladék elszállítás menetrendje rugalmasan igazodik az időjáráshoz, az utóbbi évek melegebb időjárása miatt gyakorlatilag csak 3 hónapig nem volt elérhető). Évente egyszer, a tavaszi metszési időszakban a gallyak szervezett begyűjtésére is sor kerül. A szelektív gyűjtésbe be nem vont üveghulladékok elhelyezésére 4 db hulladékgyűjtő szigeten (Vecsési Városgondok Nkft. telephelye előtti parkoló; Fő út 60., Erzsébet téri COOP áruház udvara; Telepi utca – Miklós utca kereszteződése) nyílik lehetőség. Évente egy alkalommal, előzetes igénylést követően, a Vecsési Városgondnok Kft. valamennyi hulladékszállítási-díjat fizető ingatlantulajdonos részére térítésmentesen házhoz menő lomelszállítást biztosít. A háztartásban összegyűjtött használt sütőolaj és zsiradékok leadására a Vecsési Városgondnok Kft. telephelye előtti parkolóban, az üvegggyűjtő sziget mellett erre a célra kihelyezett gyűjtőedényben nyílik lehetőség. Összességében a város hulladékgazdálkodási rendszerének színvonala megfelelő, bár egyes elemei továbbfejlesztésre szorulnak.

A település hulladékgazdálkodási rendszerének egyik hiányossága, hogy Vecsésen nem működik állandó hulladékgyűjtő udvar, ennek létesítési lehetőségeit azonban vizsgálja az önkormányzat. A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok leadására így a településen belül évente csak egyszer nyílik lehetőség, egyéb időszakokban a városhoz legközelebb Budapest XVIII. kerületében, vagy Gyömrőn lehet azoktól megszabadulni. Szintén megoldatlan a Vecsésen hagyományosnak számító és még jelenleg is széleskörben folytatott élelmiszersavanyítás során keletkező aránylag nagy mennyiségű hulladék megfelelő ártalmatlanítása. Előfordult, hogy azok eltöltték a szennyvízelvezető-csatornákat, illetve gyakran a környező parlagon álló mezőgazdasági területeken kerülnek elhelyezésre, zavaró szaghatásokat eredményezve, illetve valószínűsíthetően nem minden esetben figyelembe véve az érintett talajok aktuális tápanyagutánpótlási igényét.

Az összes elszállított települési hulladék mennyisége az elmúlt időszakban folyamatosan nőtt, 2023-ban már 33%-kal magasabbnak bizonyult az 5 évvel korábbi értékénél. Az összes települési hulladék átlagosan 85%-a származik a lakosságtól, elsősorban annak emelkedő hulladéktermelése okozza az összesített hulladékmennyiség mennyiségének növekedését. Bár a szelektíven begyűjtött lakossági hulladék aránya 2018 óta valamelyest emelkedett, annak részesedése 2023-ban is még csak 17% volt.

15. ábra: Összes elszállított települési hulladék, 2018-2023

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Nagy mennyiségű veszélyes hulladék Vecsésen nem keletkezik. Veszélyes hulladékok tárolása egy helyszínen, a Richter Gedeon Rt. ideiglenes veszélyes hulladéklerakójában zajlik, e telephely ugyanakkor rendelkezik a vonatkozó környezetvédelmi engedéllyel. A telephely és a lakóterületek között véderdősáv húzódik.

A város bel- és külterületein problémát jelent az illegális hulladékelhelyezés, amelynek felszámolása érdekében a települési önkormányzat zöldfelület-karbantartó csoportja, valamint városkarbantartást végző munkatársai, a Vecsési Városgondok Kft, és – alkalmyszerűen – egy helyi civil szervezet, a Vecsési Hulladékkommandó rendszeresen ellenőrzi és szükség esetén megtisztítja az érintett területeket.

1.2.5. Gazdasági tevékenység

Vecsés város gazdasági életének középpontjában a szolgáltató tevékenységek állnak, 2022-es adatok alapján az összes működő regisztrált vállalkozás 76 %-a működik a szolgáltató szektorban, amelyen belül kiemelkedő jelentőségűek a logisztikai és a kereskedelmi vállalkozások, amelyek együttes részesedése a város működő vállalkozásai között eléri a 27%-ot. Ezt tükrözi, hogy a legtöbb helyi iparüzési adó is a kereskedelemről, illetve a logisztikai szolgáltatásokból származik. „A logisztikai szektor vecsési pozíciójának igazi erejét annak a városban való rétegzett jelenléte adja: Vecsésen a logisztikai szektorban egyidejűleg van jelen a „city logisztika”, a regionális logisztika, a szolgáltató logisztika és a nemzetközi légi szállítmányozás.”¹¹ A logisztikai szektor helyi jelentősége egyértelműen

¹¹ Vecsés város Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027, I. kötet

a település kedvező közlekedésföldrajzi fekvésének, mindenekelőtt a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, valamint a főváros közelségének eredménye.

A logisztikai és ahhoz kapcsolódó kereskedelmi, ipari tevékenység a város ÉNy-i területein egy jól körülhatárolható tömbben koncentrálódik, amely a nyugati külterületi zónában letelepedett vállalkozások területeiből, a Market Central területéből és a Business Parkból áll össze. A térség kiemelkedő gazdasági erejét jelzi, hogy 2013-as térszerkezeti vizsgálatok szerint a vállalkozások által befizetett helyi iparüzési adó közel fele (40-45%-ot) erről a területről származott. Környezetvédelmi szempontból ez azért bír kiemelkedő jelentőséggel, mert a repülőtér, valamint főváros felőli ideirányuló teherforgalom, továbbá a főváros felőli hivatásforgalom nem halad át Vecsésen, nem terhelve a város levegőjének minőségét. E kereskedelmi, logisztikai övezet közvetlen, a település belterületének legnagyobb részét elkerülő közúti kapcsolata az M5-ös autópályával 2023-ban készült el a Bethlen Gábor utca észak-északnyugati szakaszának átadásával, az Almáskert utcán azonban még jelenleg is áthalad a teherforgalom. A helyi gazdasági térszerkezet kiegyensúlyozottabbá tétele érdekében új gazdasági területek lettek kialakítva, így a repülőtér kifutópályái mellett fekvő kereskedelmi zóna mára már részben működő, vállalkozásoknak otthont adó gazdasági zóna, olyan gazdasági decentrum, amely képes otthont adni akár nagyobb, nem vecsési vállalkozásoknak is. Mindazonáltal jelentősége még semmiképpen sem hasonlítható össze a város északnyugati peremén fekvő térségével.

A működő vállalkozások száma alapján Vecsés húzóágazatának számító logisztika és részben ahhoz kapcsolódó kereskedelem mellett jelentős szerepet tölt be a feldolgozóipar, az építőipar, valamint kisebb részben a mezőgazdaság is. A feldolgozóipar esetében a kkv-k és a mikrovállalkozások a meghatározók, ágazati besorolás szerint jelentőségüket tekintve kiemelkednek az élelmiszeripari (mindenekelőtt ipari savanyítást végző) vállalkozások, továbbá a járműipari beszállítók. Környezetvédelmi szempontból kedvezőtlen, hogy a feldolgozóipari kkv-k és különösen a mikrovállalkozások telephelyei sok esetben a lakóövezetbe ékelődnek, gyakran a lakóingatlanok területén, a kertekben elhelyezkedő műhelyekben működnek. Mindez egyrészt a magánterületeken található zöldfelületek csökkenését, a lakóövezetekben mért zajszint emelkedését, a szállításból eredő levegőszennyezés fokozását, valamint esetenként a nemkívánatos szaghatást eredményezik. Forráshiány miatt ugyanakkor a már kinőtt, illetve tevékenységi körükkel össze nem egyeztethető lakóövezeti telephelyeiről, anyagi támogatás hiányában nem tudnak kiköltözni e vállalkozások a város külterületén elhelyezkedő ipari parkokba, ami a vázolt környezeti problémakör hosszú távú fennmaradását vetíti előre.

A helyi gazdaság duális szerkezetéről árulkodik, hogy a Vecsésen 2013-2019 között fizetett helyi iparüzési adó 85%-át nem vecsési székhelyű közép- és nagyvállalatok fizették be. Ezzel párhuzamosan 2022-ben a vecsési vállalkozások 84%-a 1-4 főt foglalkoztató mikrovállalkozás volt.

A korábbi mezőgazdasági dominanciájú település mára átalakult, a korábbi szántókat, gyepeket a városiasodás következtében kivonták a mezőgazdasági művelésből. Hatalmas területek alakultak át és épültek be gazdasági területté, különösen repülőtér és Budapest közelében. A település belterületétől délre és keletre – csökkenő tendencia mellett – azonban továbbra található mezőgazdasági művelés alatt álló területek, ahol főleg kukoricát, napraforgót, búzát termesztenek. Vecsésen az összes

termőföld területe 18 146 258 m², amelyből 11 813 971 m² az átlagosnál jobb minőségű. Mindazonáltal jelentős azoknak a szántóterületeknek az aránya is, amelyek – belvízveszély, vagy kedvezőtlen talajszerkezet – miatt művelésre kevésbé alkalmasak. Ezek a parlagon hagyott területek a mezőgazdasági porszenyezés elsődleges forrásai, továbbá az itt tenyésző gyomnövények allergén hatása az egész lakóterületen jelen van. Említést érdemel, hogy a mezőgazdasági területeken az utóbbi években illegális állattartó vagy bizonytalan tevékenységet végző telephelyek jelentek meg.

1.3. SWOT elemzés

1.3.1. Tematikus SWOT elemzés

A SWOT elemzés kidolgozása során – szem előtt tartva a Program helyzetértékelését és beavatkozási célterületeit – a következő környezeti szempontú témaköröket vizsgálatuk:

1. Levegőminőség	14. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció
2. Zaj- és rezgésterhelés	15. Műemlékvédelem
3. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	16. Közlekedésszervezés, forgalomszabályozás
4. Csapadékvíz elvezetés	17. Közösségi közlekedés és infrastruktúra
5. Szennyvízelevezetés, -tisztítás	18. Kerékpáros közlekedés fejlesztése
6. Természeti és táji értékeinek védelme	19. Hulladékgazdálkodás
7. Zöldfelületgazdálkodás	20. Közterületek tisztasága
8. Talaj minőségének védelme, termőföldvédelem	21. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás
9. Biológiai allergének	22. Környezeti információhoz való hozzáférés, társadalmi részvétel
10. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	23. Együttműködés, partnerség a település gazdasági szereplőivel
11. Élelmiszerbiztonság	
12. Környezeti kármentesítés	
13. Energiagazdálkodás, épületenergetika	

A SWOT elemzés során egyaránt vizsgáltuk a környezeti problémák hajtóerőit, a környezet elemek minőségét, továbbá a válaszokat (beavatkozásokat) is.

Tematikus SWOT elemzés

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
1. Levegőminőség	<ul style="list-style-type: none"> -A várost tehermentesítő új út (Baross Gábor utca) átadása 2023-ban -Az utcák természetes szellőzési képessége -Az ipar és egyéb termelő gazdasági ágazatok emissziója elhanyagolható -A háztartási tüzelőberendezésekben a nem engedélyezett tüzelőanyagok (ipari hulladék, műanyag, gumi, vegyszer, festékmaradék, egyéb veszélyes hulladék) használatát önkormányzati rendelet tiltja -Kerti zöldhulladék, avar rendszeres elszállításához adottak a feltételek -Vecsés város klímavédelmi politikája -Faültetési program 	<ul style="list-style-type: none"> -A logisztikai és hivatás célú forgalomból származó közlekedési eredetű levegőszennyezés -Alacsony közterületi zöldfelület arány. -Alacsony erdőszültségi arány -Kkv-k kedvezőtlen szaghatása belterületeken 	<ul style="list-style-type: none"> -Alacsony ÜHG és egyéb szennyezőanyag-kibocsátású járművek beszerzése. -A kerékpár közlekedési infrastruktúra széleskörű kiépítése. -Saját levegőszennyezési mérések végeztetése, legalább offline módban. -Levegőszennyezés-csökkentési célú forgalomszervezés. -Megújuló energiahordozók arányának növelése, épületek energiahatékonyságának további növelése. -Közüntézmények komplex energetikai felújításának folytatása. -Városi zöldfelületek növelése, parkosítás. 	<ul style="list-style-type: none"> -A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, mint levegőszennyező forrás közelsége, a repülőtér fejlesztési célkitűzései további Vecsést is érintő célforgalmat generálnak -Az agglomerációs népességnövekedésből fakadó növekvő gépkocsiforgalom -A homokos és réti talajok, illetve a művelés alól felhagyott területek növelhetik a szállópor koncentrációt, mely a levegőminőség romlásához vezet, valamint egészségügyi kockázatokkal jár. -A klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak erősödése -Szankcionálási jogkör hiánya az önkormányzatnál a háztartási tüzelőberendezések használatával kapcsolatban
2. Zaj- és rezgésterhelés	<ul style="list-style-type: none"> -A várost tehermentesítő utak (M0, M4 gyorsforgalmi út, Baross Gábor út) megléte -A légitforgalom által generált zajterhelés csökkentésére intézkedések történtek (1. számú felszállópálya forgalmának korlátozása, zajgátló-övezetében a lakóépületek nyílászáróinak zajgátló üvegezésűre való cseréje) 	<ul style="list-style-type: none"> -Nincs teljes településre vonatkozó intézkedési zajtérkép -Lakóövezetekben működő kkv-k zajterhelése. -Állattartásból származó zajterhelés. -A közösségi együttélés szabályairól szóló önkormányzati rendelet előírásait be nem tartó lakossági zajkeltés 	<ul style="list-style-type: none"> -Zaj- és levegőszennyezés-csökkentési célú forgalomszervezés. -A kerékpáros közlekedés további támogatása és fejlesztése -Zajvédő falak létesítése a vasúti és a közlekedési zajterhelés mérséklésére (nem települési önkormányzati hatáskör) -A lakosság attitűdjének formálása 	<ul style="list-style-type: none"> -A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér zajterhelésének megoldása nem biztosítható csak települési hatáskörben -Magas a logisztikai célú forgalomból származó közlekedési eredetű zajterhelés -A DNY-i övezeteken átmenő jelentős tehergépjármű forgalomból eredő zajterhelés.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> –A reptér zajhatásának mérséklésére létesített zajvédő erdősáv a település É-i határán –Vasúti zajjal érintett települési szakaszokon zajgátló fal épült –Alacsony zajkibocsátású személygépjárművek viszonylag magas aránya (26%). 			<ul style="list-style-type: none"> –Vasúti zaj –Az agglomerációs népességnövekedésből fakadó növekvő gépkocsiforgalom
3. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	<ul style="list-style-type: none"> –A közüzemi ivóvíz-vezetékhalózatba bekapcsolt lakások aránya magas, közelít a teljes bekapcsoltsághoz. –A közműolló egyre csökken. –A vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanok többsége rendelkezik kerti kutakkal (öntözési cél). –A település rendelkezik közkifolyókkal. 	<ul style="list-style-type: none"> –Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek, illetve nitrát-érzékeny területek a település területén. –Illegális hulladéklerakókból, illetve szikkasztókból elszivárgó folyékony hulladékok a felszín alatti vizek minőségét veszélyeztetik. –A kerti kutak számáról és vízminőségéről nincs nyilvántartás. –Ivóvíz magas vas- és mangántartalma. 	<ul style="list-style-type: none"> –Gyáli-főcsatorna ökológiai revitalizációja. –A településtől D-re fekvő II. vízbázis további hasznosításának lehetősége. –Vízta-kerékos vízhasználati módok támogatása, terjesztése (az éghajlatváltozás jelentős hatással lesz vizeinkre, amely zavart okozhat a települések vízellátásában is). –Vízvisszatartó vízgazdálkodási rendszer kiépítése. –Feltöltött, szennyezett talajú területek hosszú távú kármentesítése és rehabilitációja. 	<ul style="list-style-type: none"> –Növekvő öntözési vízigény az éghajlatváltozás várható hatásainak következtében. –Talajvíz további minőségi romlása. –Talajvíz szennyezettség közegészségügyi kockázatot jelent a zöldségkertek öntözése miatt. –A nitrát szennyezés veszélyezteteti a talajvíz mezőgazdasági öntözésre való használatát. –A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések jelentős vízvédelmi kockázatot jelentenek. –Aszály és hóhullám miatti talajvízszint süllyedés. – A Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtér a várost ellátó vízbázison tervezi 6 db új vízadó kút létesítését.
4. Csapadékvíz elvezetés		<ul style="list-style-type: none"> –Csapadékvíz elvezető csatornák kiépítése, rendszeres karbantartása nem mindenhol megoldott. –Magas talajvízszint több ponton is. –A belvíz elvezető árkok felszámolása. 	<ul style="list-style-type: none"> –Gyáli-főcsatorna ökológiairevitalizációjával a csapadékelvezetési kapacitás növelése. 	<ul style="list-style-type: none"> –Heves zivatarokat, viharokat kísérő nagy mennyiségű csapadék elvezetéséből adódó települési elöntések számának növekedése várható.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
		–A szegényes élővíz-adottságok miatt nem áll rendelkezésre megfelelő befogadó közeg.	–Zárt vízvezetési rendszer kialakítása (Telepi út).	–A belvízi elöntések tartóssága és számának növekedése várható.
5. Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás	–A közcatorna-hálózat kiépítettsége közel teljes. –A közműolló egyre csökken.	–A közcatorna-hálózatra való rácsatlakozási intenzitás még nem javítható. –A térségi szennyvízterhelés tekintetében Pest megye településeinek viszonylatában Vecses a legterheltebb területek közé tartozik (15.000 LE feletti terhelés).	–A közcatorna-hálózatra való rákötési arány növelése, ellenőrzése. –Tájékoztató és tudatformáló lakossági programok segítségével növekszik a csatornahálózatra való rácsatlakozási arány, csökkentve ezzel az esetleges talajterhelést.	–A közcatorna-hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztók veszélyeztetik a vízbázisok biztonságát. –A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések jelentős vízvédelmi kockázatot jelentenek.
6. Természeti és táji értékek védelme	–Mocsaras területek a település külterületén: részben a Nemzeti Ökológiai Hálózat részei, részben ex lege védett természeti területek. –Vízimadarak számára fészkelő helyet biztosító, náddal borított természeti területek –A település É-i határán a reptér zajhatásának mérséklésére érdekében zajvédő erdősávot, az ipari-gazdasági vállalkozási terület elválasztására véderdősávot telepítettek, a település D-i részén gazdasági erdő rész található –Helyi területi védelemmel ellátott növényzettel (vadgesztenye sor, eperfasor, hársfasor stb.) rendelkezik a település –Kertvárosias jelleg	–Alacsony erdősültségi arány (8 %). –Az erdők fafaj összetétele megváltozott; nem őshonos, tájidegen fajok megjelenése. –Védett természeti területek kiterjedése csekély (Natura 2000, valamint más nemzetközi egyezmény hatályába tartozó védett területek nincsenek). –Felszíni vízfolyások és tavak csekély száma; szabályozott vízfolyások –Illegális állattartó telepek és gazdasági épületek megjelenése külterületen	–Az erdősültség növelése klímavédelmi szempontból preferált területeken. –Gyáli-főcsatorna további revitalizációja –Egykori kavics- és agyagbányák rekreációs célra történő hasznosítása	–Az erdősültségi arány csökkenése, a fejlesztési igények konfliktust okoznak az erdőterületek megőrzésében –Erdőtűzveszélyes napok számának növekedése –Beépített, illetve beépítésre szánt területek növekedése.

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
7. Zöldfelületgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> –A település szerkezete falusias és kertvárosias jellegű, emiatt magas a zöldfelületek kiterjedése –Kertépítészeti örökség helyi védelem alatt áll (Hősök ligete) –A biológiai szűnyoggyérítés városi alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> –Zöldfelületek felújítása nem teljes körű –A lakóterületek kertjeinek zöldfelületi aránya jelentősen csökken, a burkolt felületek aránya növekszik (udvarok beépítése, háztáji kiskertek felszámolása családi vállalkozások indítása érdekében) 	<ul style="list-style-type: none"> –Kihasználatlan és potenciális zöldterületek zöld infrastrukturális fejlesztése –Új közparkok, játszóterek kiépítése a zöldfelület intenzitás növelése érdekében –Alulhasznosított területek fejlesztésének előtérbe helyezése a zöldfelületek megóvása érdekében –Zöldfelületek mennyiségének szabályozás szerinti szigorú ellenőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> –Lakókerti zöldterületek beépítésének, leburkolásának tendenciája folytatódik, veszélyezteti a kertvárosi jellegét –Hagyományos kertészeti kultúrák, gyümölcsösök visszaszorulása –Az éghajlatváltozás várható hatásainak következtében költségigény változás a közparkok fenntartásának vonatkozásában –Az éghajlatváltozás miatt új korokozók megjelenése (pl. új szűnyogfajták által közvetítve)
8. Talaj minőségének védelme, termőföldvédelem	<ul style="list-style-type: none"> –Az eddig feltárt szennyezett ipari területek kármentesítése 	<ul style="list-style-type: none"> –Állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó talajszennyezettség –Szikkasztók miatt jelentős talaj- és talajvíz-szennyezés 	<ul style="list-style-type: none"> –A közcatorna-hálózatra való rákötési arány növelése, ellenőrzése –Illegális szennyvíz-bevezetések felszámolása –Illegális hulladék lerakások felszámolása. –Illegális állattartó telepek vagy bizonytalan tevékenységet végző telephelyek felszámolása –Parcellaméretből adódóan extenzív művelés lehetősége –A mezőgazdaság alkalmazkodóképességének további javítása 	<ul style="list-style-type: none"> –A régi kerti talajkutakba történő illegális szennyvíz-bevezetések talajvédelmi kockázata –Talajvíz-minőség további romlása a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból beszivárgott szennyezőanyagok miatt –Aszályhajlam fokozódása. –Magas belvízveszély –Homokos és réti talajok szálló por koncentrációt növelő hatása
9. Biológiai allergének	<ul style="list-style-type: none"> –Az önkormányzati tulajdonú területeken és közterületeken a törvényi kötelezettségnek való megfelelés a parlagfű és a gyomnövények esetében 	<ul style="list-style-type: none"> –Parlagon hagyott, műveletlen területek allergén hatása –Régi házak elöregedésének, gyakori vizesedésének hatására az átnedvesedett épületanyagokon 	<ul style="list-style-type: none"> –A parlagfű virágzása előtt és virágzása idején a gazdátlan területeknek fokozott ellenőrzése 	<ul style="list-style-type: none"> –Parlagon hagyott területeken elszaporodó allergén növények miatti pollenterhelés növekedése

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> –Együttműködés a parlafű és egyéb allergének elleni védelemmel foglalkozó szervezetekkel. –A parlafű elleni védekezésre az Önkormányzat pénzügyi összeget tervez elkülöníteni –Kényszerkaszálás 	<p>megjelenő penészgomba-telepekből kiszóródó spórák légzőszervi megbetegedéseket okozhatnak</p>		<ul style="list-style-type: none"> –Komoly egészségügyi problémát okozhat az allergén növények terjedése –Az allergiás betegek számának növekedése
<p>10. Klímaváltozás egészségügyi hatásai</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Megfelelő kapacitású járóbetegellátási és háziiorvosi szakellátási rendszer –Vecsési járás hőhullámokkal szembeni sérülékenysége mérsékelt –Az utcák természetes szellőzési képessége megfelelő 	<ul style="list-style-type: none"> –Lakóingatlanokban esetenként előforduló túlzott beépítés (burkolt felületek magas aránya) negatívan befolyásolja a mikroklimát az érintett és szomszédos ingatlanok esetében 	<ul style="list-style-type: none"> –Egészségvédelmi akciók szervezése (pl. ivóvízostás, párapu, klimatizált helyiségek biztosítása) –A település egészségügyi infrastruktúrájának fejlesztése az éghajlatváltozás kihívásaihoz való alkalmazkodás végett –Városi tájékoztatási, korai figyelmeztetési, riasztási rendszer kiépítése –Lakossági szemléletformálás a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás lehetőségeiről: sérülékeny társadalmi csoportok felkészítése, tájékoztatása. –További zöldfelületek kialakításával a település nyári túlzott felmelegedésének csökkentése. –Világos színhatású burkolatok használatának szabályozása és ösztönzése –Lakossági szemléletformálás a faültetés ösztönzésére 	<ul style="list-style-type: none"> –Gyakoribbá és szélsőségesebbé váló időjárási események –Invazív allergén növények terjedése –Új, invazív, allergén növényfajok megjelenése, térbeli és időbeli elterjedésének megváltozása –Egyes kórokozók gyakoribbá válása, fertőző betegségek megjelenése, ill. gyakoriságának növekedése

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
11. Élelmiszerbiztonság		<ul style="list-style-type: none"> - Forgalmas autóutak mellett fekvő konyhakertek szennyeződése - A talajvíz szennyezettség közegészségügyi kockázatot jelent a zöldségkertek öntözése miatt 	<ul style="list-style-type: none"> - Termelői piacok ellenőrzésének növelése 	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyre gyakoribb és hosszabb ideig tartó szárazságok, nagyobb intenzitású hóhullámok károsan hathatnak az élelmiszer megtermelésére, szállításra és tárolásra
12. Környezeti kármentesítés	<ul style="list-style-type: none"> -Az eddig feltárt szennyezett ipari területek kármentesítése -Veszélyes állapotban lévő ipari vagy alulhasznosított barnamezős területek alig találhatóak a településre 	<ul style="list-style-type: none"> -Állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó talajszennyezettség 	<ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> -Potenciális talajszennyezés az illegális hulladéklerakók és szikkasztók területén -Rekultivált területek esetleges szennyezéseinek kiújulása -A barnamezős rehabilitációs projektek késése, elmaradása
13. Energiagazdálkodás, épületenergetika	<ul style="list-style-type: none"> -Megújulóenergia-hasznosítás széleskörű alkalmazása a közintézményekben -Meglévő tapasztalatok energiatakarékos középületfelújítás területén (hőszigetelés, műanyag nyílászárók, energiatakarékos izzók) -Számos lakótelepi társasház és családi ház energetikai korszerűsítése megvalósult a közelmúltban 	<ul style="list-style-type: none"> -Energetikailag elavult, felújításra szoruló lakóépület-állomány. -Közvilágításból és magánterületen található lámpatestekből származó fényszennyezés 	<ul style="list-style-type: none"> -Jelentős energiamegtakarítási potenciál a köz- és lakóépületekben. -További fejlesztést és beavatkozást igényelnek a közintézmények energetikai rendszerei. -A napsütéses órák száma (évi 1900-2000 óra) ideális napenergia hasznosításra. -A lakosság attitűdjének formálása és az információk bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> -Az elektronikai, számítástechnikai eszközök bővülő felhasználása -A nyári hóhullámok gyakoriságnak fokozódása, amely növeli a légkondicionálás iránti igényt -A viharok, az erős széllekeések, a nagy mennyiségű csapadék és a jégeső közvetlen fizikai veszélyforrást jelenthet az épületállományra nézve
14. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	<ul style="list-style-type: none"> -Rendezett, zöldfelületekkel rendelkező városközpont -Kertvárosi, falusias jellegű, magas lakókerti zöldfelülettel bíró lakóövezetek dominálnak -Nincsenek leszakadó városrészek, házcsoportok, városi alközpontok 	<ul style="list-style-type: none"> -Lakótelepeken folytatott gazdasági (jórészt kisüzemi jellegű) tevékenységek elterjedt volta -Vasútvonal által elválasztott településrészek közti kapcsolatok hiányosságai -Közterületi zöldfelületek kiterjedése alacsony 	<ul style="list-style-type: none"> -Közterületek – zöldfelület növekedést eredményező – rehabilitációja -Városközpont központi funkciójának további megerősítése kulturális, közösségi beruházások révén -Önkormányzati tulajdonú épületek funkcióváltása vagy rekonstrukciója -Feltöltött korábbi kavicsbányák új funkcióval való ellátása 	<ul style="list-style-type: none"> -Beépítettség növekedése a városkörnyéki zöldterületek, mezőgazdasági területek rovására -Engedély nélküli építkezések a város külterületi részein -A viharok, az erős széllekeések, a nagy mennyiségű csapadék, a jégeső közvetlen fizikai veszélyforrást jelenthet az épületállományra

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> – Jelentős revitalizációs munkák és barnamezős beruházások valósultak meg az elmúlt évtizedben – Nagy méretű rekreációs területek kialakítása folyamatban van 		<ul style="list-style-type: none"> – Kihasználatlan telephelyek hasznosítása, barnamezős területek – Gazdasági tevékenységek kitelepítése a lakóövezetekből 	
15. Műemlékvédelem	<ul style="list-style-type: none"> – Helyi területi védelem alatt álló és védelemre érdemes építményekkel rendelkezik a település – Régészeti lelőhelyekben gazdag 	<ul style="list-style-type: none"> – A településen nem található országos jelentőségű műemlékek, műemlék együttesek, világörökségi vagy világörökségi várományos területek, nemzeti emlékhelyek 	<ul style="list-style-type: none"> – További helyi védelemre érdemes építmények felkutatása és védetté nyilvánítása 	<ul style="list-style-type: none"> – A nem szakszerű vagy szabálytalan felújítás következtében az építmények architektúrája megváltozik – A klímaváltozás következtében a szélsőséges időjárás okozta szél- és csapadékkárok káros hatással lehetnek a helyi területi védelem alatt álló építményekre
16. Közlekedésszervezés, forgalomszabályozás	<ul style="list-style-type: none"> – A várost tehermentesítő szerkezeti utak (M0, M4) miatt a településközi és gyűjtőutak forgalma nem nevezhető kritikusnak – A város több részén található 30 km/h sebességkorlátozott terület 	<ul style="list-style-type: none"> – A városi közlekedési infrastruktúra minősége helyenként nem kielégítő (a mellékutak burkolatminősége nem megfelelő). – A települést kettészelő vasútvonal elválasztó hatása, településrészek közötti korlátozott kapcsolat. – Nagymértékű forgalom környezeti ártalmai 	<ul style="list-style-type: none"> – Fővárosi összeköttetés közlekedési rendszereinek környezetbarát fejlesztése – Elektrifikált közlekedés térnyerése. – P+R és B+R parkolórendszer további fejlesztése. – Gyalogos közlekedés fejlesztése (járdaépítés, gyalogátkelőhely kialakítása). – Burkolatlan önkormányzati utak felszámolása 	<ul style="list-style-type: none"> – Éghajlatváltozás közlekedési infrastruktúrára gyakorolt hatásai, a jelenlegi útburkolatok nem klíma rezisztensek (burkolathibák, balesetveszély). – Növekvő személygépjármű-állomány – További forgalomnövekedés miatt az infrastruktúra elérheti teljesítőképessége határát – A fővárossal összekötő gyorsforgalmi út minőségi és kapacitásbeli korlátai – A város multimodális közlekedési csomóponti szerepének továbbfejlesztése

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
17. Közösségi közlekedés és infrastruktúra	<ul style="list-style-type: none"> –Az országos és nemzetközi jelentőségű Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal érinti a várost. 	<ul style="list-style-type: none"> –Kevésbé fejlett a helyi tömegközlekedés –Fejlesztésre szorulnak a kötött pályás közlekedéshez kötődő kiegészítő szolgáltatások 	<ul style="list-style-type: none"> –A reptérre vezető vasútvonal (elővárosi vonat) megépítése/fejlesztése –Vasúti kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése (nagyállomás, Kertekalja vasúti átjáró). –A Budapest irányú ingázó személyforgalom közösségi közlekedésre való terelése –Helyi autóbusz-közlekedés fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> –A Budapest- Solnok vasútvonal infrastruktúrája kiemelten leterhelt, kihasználtsága kapacitáshatáron mozog. –A nemzetközi repülőtér nem tudott intermodális gócponttá válni, földi megközelítése nehézkes, nem épültek ki sem városi, sem térségi vasúti kapcsolatai
18. Kerékpáros közlekedés fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> –A domborzati viszonyok alkalmasak komplex kerékpáros közlekedési rendszerkiépítésére, kerékpárút fejlesztésre –A kerékpározás még élő gyakorlat a városban –A vasútállomáson B+R parkoló található 	<ul style="list-style-type: none"> –A város kerékpáros közlekedési hálózata hiányos –Kevés kerékpártároló 	<ul style="list-style-type: none"> –A kerékpár közlekedési infrastruktúra tovább építése: belterületi kerékpárút fejlesztés (Dózsa György úti P+R parkolót elérő); külterületi kerékpárút fejlesztés (Vecsés-Gyál között). –További kerékpártárolók létesítése a tömegközlekedési kapcsolatoknál és a főbb forgalomvonzó létesítményeknél 	<ul style="list-style-type: none"> –Kényelmi szempontok előtérbe kerülése az egyéni közlekedésben –Téli időszakokban nem ideális éghajlat a kerékpározáshoz
19. Hulladékgazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> –Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer 2 heti gyakorisággal történő működtetése, beleértve a zöldhulladékok elszállítását is. –Évente egyszer házhoz menő lomtalantás lehetősége –Lakossági veszélyes hulladék begyűjtési program (évente 1 alkalommal). 	<ul style="list-style-type: none"> –Nem üzemel a településen lakossági hulladékudvar –Élelmiszersavanyítás során keletkező hulladékok ártalmatlanításának megoldatlansága 	<ul style="list-style-type: none"> –A lakosság részéről aktív részvétel a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszerben –Komposztáló telepek létesítése –Hulladékszelektáló és -válogató udvar létrehozása 	<ul style="list-style-type: none"> –A lakossági hulladék mennyiségének növekvő tendenciája (a fogyasztási szokások átalakulásával). –A hulladékgazdálkodás országos szintű megszervezésből fakadóan a települési szintű döntési kompetencia rendkívül korlátozott volta –Számos lakos nem fizet hulladékhasználati díjat

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
<p>20. Közterületek tisztasága</p>	<ul style="list-style-type: none"> –A közterületek tisztítása, zöldfelületek karbantartása, közutak téli síkosságmentesítése megoldott, a települési önkormányzat munkatársai (ld. zöldfelület-karbantartó csoport, városkarbantartók), valamint egy helyi önkormányzati tulajdonú vállalat végzi (Vecsési Városgondnok Nkft.). –Vecsési Hulladékkommandó tevékenysége az elmúlt évtizedben a települési önkormányzat hathatós támogatásával –Kutyapiszok gyűjtő edények kihelyezése a településen –Közterületi hulladékgyűjtő edények száma magas, azok ürítése heti rendszerességű 	<ul style="list-style-type: none"> –Szelektív hulladékgyűjtő szigetek környezetében hulladék felhalmozása –Illegális hulladékelhelyezés elsősorban a külvárosi részeken –Lakókörnyezetben való használatok tartásából fakadó köztisztasági és környezetegészségügyi problémák. – – 		<ul style="list-style-type: none"> –Illegális hulladéklerakás általi fertőzés veszély. –A járdák esetében az ingatlan tulajdonosok felelnek az előttük húzódo járdák tisztításáról és síkosításmentesítéséről, ami gyakran nem kielégítő –Lakosság egy részének nem megfelelő köztisztasági attitűdje
<p>21. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> –Az önkormányzat elkötelezett a környezet- és klímavédelem mellett (tagja a Klímabarát Települések Szövetségének, kidolgozásra került Vecsés város Klímavédelmi Stratégiai Koncepciója). –Lakossági szemléletformálás valósult meg hulladékgazdálkodás témakörben, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos információs anyagok kerültek kiadásra 	<ul style="list-style-type: none"> –A közintézmények eszközállománya sokszor nem elégséges a hatékony egészség- és környezeti neveléshez –A felnőtt lakosság jelentős részének inaktivitása a környezetvédelmet érintő kérdésekben 	<ul style="list-style-type: none"> –Civil szervezetekkel való szorosabb együttműködés. –Információs kampányok, rendezvények, a lakosság különböző célcsoportjait elérő képzések, figyelemfelkeltő akciók, valamint környezet- és energiatudatosságot erősítő közösségi programok szervezése. –Helyi termékek elterjesztésének támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> –A civil szervezetek alacsony száma

Témakör környezeti elem, hatótényező, hajtóerő	Erősségek	Gyengeségek	Lehetőségek	Veszélyek
22. Környezeti információhoz való hozzáférés, társadalmi részvétel	<ul style="list-style-type: none"> – Lakossági szemléletformálás valósult meg hulladékgazdálkodás témakörben, szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos információs anyagok kerültek kiadásra. 	<ul style="list-style-type: none"> – Környezetvédelmi monitoring rendszer hiánya – Lakosságot rendszeresen tájékoztató információs rendszer hiánya. 	<ul style="list-style-type: none"> – Települési környezeti információs szolgáltatások fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> – A meglévő adatok kihasználatlansága
23. Együttműködés, partnerség a település gazdasági szereplőivel	<ul style="list-style-type: none"> – Környezetvédelmi Alappal rendelkezik az Önkormányzat – Az Önkormányzat környezeti- és energetikai pályázati tevékenysége eredményes 	<ul style="list-style-type: none"> – Nincs információ a helyi vállalkozások környezetvédelmi és -menedzsment tevékenységéről 	<ul style="list-style-type: none"> – Az ipari tevékenységeket végző vállalkozások vállalkozói parkokba való kitelepítésének elősegítése – Együttműködés kialakítása a helyi nagyvállalatokkal a környezetvédelmi és klímavédelmi célú helyi CSR tevékenységek erősítése érdekében. – Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra építkező helyi gazdaságfejlesztést támogató marketing és közösségfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> – A helyi kkv-k számára továbbra is elérhetetlenek maradnak a jelentősebb vállalkozási zónában található telephelyek – Helyi gazdaság háttérbe szorulása a logisztikai, nagykereskedelmi, kiskereskedelmi erőfölény miatt. – Beruházásokkal járó környezetterhelés növekedése

1.3.2. Környezeti konfliktuspontok, problémák és értékek

A természeti adottságokból, valamint a társadalmi-gazdasági hatásokból eredően a környezet állapotát befolyásoló kedvezőtlen folyamatok (esetenként kár, veszélyeztetés, kockázat) alakulhatnak ki. A problémák egyidőben több környezeti elemet vagy ágazatot érinthetnek, több kiváltó okra, hatótényezőre vezethetők vissza, továbbá következményeik is szerteágazók lehetnek. Vecsés konkrét környezeti célállapotainak megfogalmazásához a környezeti problémák azonosítása vezethet el, ezért a SWOT elemzés alapján összeállítottuk Vecsés legfőbb környezeti problémáinak és értékeinek listáját:

Környezeti problémák és konfliktus helyzetek Vecsésen	
Környezeti hatótényezők/terhelés	Környezeti hatás/probléma
Közlekedés okozta levegőszennyezés és zajterhelés	A település lakókörnyezetében az egyik legjelentősebb környezeti ártalmat a Fő út, Telepi út, Dózsa György út, valamint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér légszennyezése és zajterhelése, illetve a települést kettészelő vasútvonal zajterhelése okozza. A további – fővárosi fejlesztésekkel és a repülőtér fejlesztési koncepciójával összefüggésben lévő – forgalomnövekedés fokozhatja a település környezetterhelését.
	A kedvezőtlen légszennyezettségi helyzetet fokozhatják a meteorológiai körülmények: főként az uralkodó ÉNy-i szélirány, amely a főváros szennyezett levegőjét Vecsés város felé fújja. Vecsés a fővárosi agglomeráció részeként kedvezőtlen légköri viszonyok esetén, magas levegőkörnyezet terheléssel is jellemezhető.
Növekvő lakossági szilárd tüzelőanyag felhasználásból eredő települési levegőminőség romlás	Országos, Vecsésre is jellemző tendencia, hogy a lakosság körében ismét terjedő tendenciát mutat a vegyes tüzelésű kazánok használata, azok fával, szénnel esetenként illegális tüzelőanyaggal (pl. hulladék) való fűtése. Ez a téli időszakokban a települési levegőminőség nagymértékű romlásához vezethet.
Mezőgazdasági termeléshez köthető felületi por emisszió	A települést tekintve az egyik legfontosabb légszennyező forrás a felületi por emisszió, ami a növényzet nélküli homokos, agyagos talajú mezőgazdasági területekről származhat (pl.: földutak). Ezen területeken a szélerezés által száraz időszakokban okozott kiporzást átmenetileg képes megemelni a városkörnyék porszennyezettségi szintjét, emellett jelentős egészségügyi kockázattal jár.
A felszín alatti vizek és a talaj szennyezőanyag terhelése	A település területéből 635 hektár a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek, valamint a nitrát-érzékeny területek közé sorolt. Vecsés két vízbázisa közül a településtől délre eső I. jelű vízbázis hosszú távon nem tartható fenn. A felszín alatti vizek és a talaj szennyezettségét egyrészt a korábbi nagyüzemi állattartásból és intenzív vegyszeres, műtrágyás mezőgazdasági művelésből származó szennyezések, másrészt a kommunális hulladékkal feltöltött bányákból elszivárgott szennyezőanyagok eredményezték. Ezen területeken metánképződés, nehézfém feldúsulás lehetséges, amelyet a talajvízmozgások más területre is továbbíthatnak. Ezért a kerti kutak, amelyek a sajátos talajadottságoknak megfelelően a felső vízadó rétegből nyerik a sok helyütt már elnitrátosodott öntözővizet, jelentős humánegészségügyi kockázatot jelentenek.

Környezeti problémák és konfliktus helyzetek Vecsésen	
Környezeti hatótényezők/terhelés	Környezeti hatás/probléma
	Vecsés talajvíz rendszerét az illegális hulladéklerakók és a közcsontra-hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztókból elszivárgó folyékony hulladékok veszélyeztetik, az érintett településterületeken veszélybe kerülhet a települési vízbázisok biztonsága és a talajvizek minősége.
Heves csapadékok okozta elöntések	Problémát okoznak az esetenként nem megfelelően karbantartott, lakosság által betemetett felszíni vízvezető, vízviszatartó rendszerek, amelynek következtében heves zivatarokat, viharokat kísérő nagy mennyiségű csapadék esetén nehezített annak elvezetése. Ez komoly településen belüli elöntéseket, vészhelyzeteket okozhat, amely a szélsőséges időjárási helyzetek gyakoribbá válásával a jövőben sűrűbben előfordulhat. Éppen ezért fontos a lakosság figyelmét felhívni a csapadékvíz-elvezető árkok karbantartásának fontosságára.
Alacsony erdősültségi arány	A településhez tartozó erdőterületek jelentős részét kiirtották, területükön szántóföldi termelés kezdődött, melyet később kertészeti kultúrákká alakítottak át. A megmaradt erdők fafaj összetétele megváltozott, az egykori tölgyesek területén tájidegen fajok jelentek meg. Az erdőterületek csökkenésével az erdők ökoszisztéma szolgáltatásai csökkentek. A további fejlesztési igények konfliktust okozhatnak az erdőterületek megőrzésében.
A klímaváltozás és az ezzel kapcsolatos várhatóan növekvő közlekedési infrastruktúra igénybevétel	A klímaváltozás közlekedési infrastruktúrára gyakorolt kedvezőtlen hatásai főként a hőhullámok és az extrém viharos, csapadékos időjárási események következményei (gyakoribb burkolathibák, növekvő balesetveszély, infrastruktúra károk, egészségkárosodás).
Zavaró gazdasági tevékenységek a lakóövezetekben	A lakóterületeken üzemelő vállalkozások számottevő zajjal, esetenként szennyezőanyag-kibocsátással járó tevékenységet folytatnak. Probléma továbbá, hogy a vállalkozási tevékenységek növekedése miatt a lakótelkeket – engedély nélkül – a megengedettnél nagyobb arányban beépítik, növekszik burkolt felületek aránya (udvarok beépítése, háztáji kiskertek felszámolása családi vállalkozások indítása érdekében), jelentősen csökkentve ezáltal a lakókerti zöldfelületi arányt. Állattartásból eredő problémák is jelentkeznek a lakókörnyezetben: pl. zajterhelés, nem megfelelő állattartás esetén szaghatás, amelyeket a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet sem tud maradéktalanul felszámolni. E jogi eszköz felülvizsgálata folyamatban van.
Engedély nélküli építkezések a város külterületi részein	A város külterületein – főként mezőgazdasági területeken – állattartó telepek, illetve bizonytalan tevékenységet végző telephelyek jelennek meg. A külterületek rendezetlen „bódósodása” tájrombolási hatással bír, növeli a beépítettség arányát.

Védendő értékek Vecsésen	
Védendő értékek	A védendő értékek megőrzésének szempontjai Kedvező és kedvezőtlen hatótényezők
Vecsés D-i részén található II. vízbázis fejlesztetősége	A település keleti részén található II. vízbázis állapota megfelelő, sőt tovább fejleszthető távlati víznyerési forrás, amely során törekedni kell: a fenntartható terület-felhasználásra, a szennyvízrákötések számának emelésére, a környezetvédelmi korlátozások szigorú betartására, a szennyezések lehetőségének minimális mértékre csökkentésére, a vízbázis védőövezetek további pontosítására, lehatárolására és védelmére, a felszíni vízvezető rendszer és a szennyvízvezető rendszer korszerű szinten történő kiépítésére és üzemeltetésére.
Gyáli-főcsatorna: ökológiai revitalizációjában talaj- és csapadékvíz elvezetési lehetőség rejlik	A felszíni csapadékvizek és felszíni kisvízfolyások a lefolyásviszonyoknak megfelelően a Gyáli-főcsatornába folynak. A vízfolyás rekonstrukciója már részben megtörtént, azonban az eredeti formába történő teljes ökológiai helyreállítás elvégzésével nagyobb mennyiségű talaj- és csapadékvíz elvezetésére, víz visszatartására szolgálhat a jövőben. A vízfolyás menti növényállomány további fejlesztésével a város magasabb szintű biodiverzebb zöldterületévé alakítható.
Az átlagosnál jobb minőségű termőföld a településtől D-re és K-re fekvő mezőgazdasági területeken	A településtől D-re és K-re fekvő mezőgazdasági területeken a termőföld az átlagosnál jobb minőségű. A talajszerkezet sajátossága, hogy a termőréteg alatt 8-12 m mélyen vízzáró agyagréteg található, amely jelentősen elősegíti a talaj vízmegtartó képességét és még az aszályos időszakokban is biztonságos természeti feltételeket biztosít.
Értékes védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek találhatók Vecsés területén	Vecsés területén az alábbi védett természeti területek és tájképileg védelmet élvező területek találhatóak: országos védelmet élveznek a II. vízbázis közelében található ex lege védett lapterületek, illetve a Nemzeti Ökológiai Hálózat területei a Gyáli és a Vasadi főcsatorna mentén, továbbá három térségi jelentőségű tájképvédelmi terület, illetve 12 helyi védelem alatt álló érték található a település területén.
A település védelmét szolgáló belterületi véderdők	A település erdei túlnyomórészt telepített véderdők, melyek azonban a mai napig megőrizték védelmi funkciójukat, továbbá ökológiai szempontokat figyelembe vevő fejlesztésük is lehetséges. Ezen erdősávok jól funkcionáló, mára beállt faállománnyal rendelkeznek, megőrzésük környezetvédelmi cél is (pl. gazdasági területek felől érkező portterhelés csökkentése, reptér zajhatásának mérséklése).
Vecsés kertvárosias jellegének megőrzése	Vecsésen városában – a lakótelep területét kivéve – kertvárosi, falusias jellegű, magas lakókerti zöldfelülettel bíró lakóövezetek dominálnak, nem találhatók a településen elszakadó városrészek, vagy házcsoportok. Az elmúlt években elkezdődött a közterületek – zöldfelület növekedést eredményező – rehabilitációja, így számos intenzív zöldfelülettel rendelkező, igényesen rendezett zöldterület található Vecsésen. A város környezetvédelmi érdeke kertvárosias jellegének további erősítése, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása. Kiemelten fontos a lakóterületekbe beékelődött zajterhelést okozó gazdasági tevékenységek megszüntetése, a lakóterület elsődleges funkciójának érvényre juttatása.

Védendő értékek Vecsésen	
Védendő értékek	A védendő értékek megőrzésének szempontjai Kedvező és kedvezőtlen hatótényezők
Az épületállomány lehetővé teszi a fenntartható energiagazdálkodásra való áttérést	A település kertvárosi családi házai, illetve középületei jelentős épületenergetikai megtakarítási potenciállal rendelkeznek. Több közintézmény komplex energetikai felújítása megtörtént, az Önkormányzat meglévő tapasztalatokkal rendelkezik a hőszivattyúk és a napelemek intézményi alkalmazásában, valamint az energiatakarékos középületfelújítás területén. Az épületek jelentős energiamegtakarítással járó komplex épületenergetikai felújítása (nyílászáró csere, hőszigetelés, árnyékolás, gépészeti korszerűsítés és megújuló energia használat), kiemelten a megújuló energiahordozók alkalmazási lehetőségei (pl. a geotermikus energia további hasznosítása, a napsütéses órák száma ideális napenergia hasznosításra) jelentős környezeti előnyt hordoznak magukban, javítható többek között a települési légszennyezettség helyzete – elsősorban a téli időszakban.
Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra építkező helyi gazdaság	A működő vállalkozások száma alapján Vecsés gazdaságában jelentős szerepet tölt be a mezőgazdasági (feldolgozó) üzemi tevékenység, arculatának legmeghatározóbb eleme a városi hagyományokon alapuló savanyításipar. Az őstermelői savanyítás helyét mára már egyre inkább az ipari savanyítás veszi át, ezen tudás megőrzése és hasznosítása a város hosszútávú érdeke.

1.4. Korábbi Környezetvédelmi Programok értékelése

Vecsés Város Önkormányzata a **település környezetvédelmi irányvonalának és törekvéseinek meghatározása céljából**, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés b) pontja alapján először a **2002-2008 közötti időszakra** dolgozott ki **települési környezetvédelmi programot**. A programban bemutatásra került a környezeti elemek, a települési és az épített környezet, a természeti környezet, valamint három önállóan kezelt hatótényező (hulladék, zaj és rezgés, környezetbiztonság) állapota, a program meghatározta az ezen területeken elérni kívánt környezetvédelmi célokat, célállapotokat, továbbá megnevezte a megvalósítás kulcsterületeit és eszközeit. Megállapítása szerint „*Vecsés a fővárosi agglomeráció részeként sajnálatos módon egy összefüggően szennyezett térségben helyezkedik el*”, ezért 12 témakörben 46 intézkedést határozott meg. Bár a program kevésbé részletes, általános intézkedéseket fogalmazott meg, továbbá azok végrehajtásáról nem rendelkezett, ezen időszakban is jelentős fejlesztések valósultak meg a környezetvédelem területén, többek között: csatornázási program, útprogram, csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése, hulladékgyűjtő szigetek létesítése, komposztáló edények biztosítása, városi alközpontok kialakítása a tudatos városfejlesztés jegyében, települési zöldterületek fejlesztése.

Ezt követően a **2009-2014 közötti időszakra** szólóan, „*Tisztább és zöldebb településért*” mottóval íródott **Vecsés Város második Környezetvédelmi Programja**, mely „*az érvényes jogszabályokra tekintettel elsősorban azokra a területekre koncentrál, amelyeken Vecsés Város hátrányban van, illetve komoly fejlődési és fejlesztési lehetőségekkel rendelkezik*”. E tekintetben – a település kertváros-jellegéből adódóan és annak megőrzése érdekében – öt főbb területet határozott meg, amelyek a

következők: zöldterület gazdálkodás, települési környezet tisztaság, hulladékgazdálkodás, csapadékvíz elvezetés, környezeti nevelés, energiagazdálkodás. A kiemelt területeken túl az alábbi témákat vizsgálta: szennyvíztisztítás- és kezelés, zaj-, rezgés és légszennyezés elleni védekezés, közlekedésszervezés, ivóvíz ellátás, természetvédelem, valamint a havária helyzetek elleni védekezés. A Program 9 fő célkitűzést fogalmazott meg, megalkotását és megvalósítását 9 elv mentén határozta meg, továbbá SWOT analízissel alapozta meg a részterületenként meghatározott célokat és feladatokat. Előíranyozta a 2010. évre szóló intézkedési terv elkészítését, valamint a feladatok végrehajtására források elkülönítését az éves költségvetésében.

Vecsés Város legutóbb elfogadott Környezetvédelmi Programja a 2016-2020 közötti évekre vonatkozott. E – mára hatályát veszített – tervdokumentum átfogó célja a városi környezetpolitika keretrendszerének rögzítése, amely a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése által a településen élők egészségi állapotának és életminőségének, valamint a település közigazgatási területén lévő környezeti elemek minőségének javítását szolgálja. Az átfogó cél elérése érdekében a Környezetvédelmi Program négy specifikus célkitűzést jelölt ki („az emberi egészség környezeti előtételeinek javítása”; „természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése”; „erőforrás-takarékosság és -hatékonyság érvényesítése a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során”; „környezeti tudatosság emelése”, amelyek alá rendelve 16 db tematikus célkitűzés, illetve ezekhez sorolva 36 db tematikus intézkedési irány konkretizálta a település területére vonatkozó környezetvédelmi vonatkozású elvárásokat. Ezek elérését szolgálta a programban definiált 58 db feladat, amelyeket nyolc tematikus fejezet tartalmazott.

Az Önkormányzat a 2016-2023 közötti időszakban számos környezetvédelmi relevanciájú projektet valósított meg sikeresen mind EU-s, mind hazai pályázati forrásból, mind Vecsés Város Önkormányzata saját költségvetésének terhére. A város környezetvédelmi teljesítményét ezen projektek bemutatásával jellemezzük. Fontos kiemelni, hogy a táblázatban felsorolt projektek nem kizárólagosan környezetvédelmi céllal valósultak meg, így a ráfordítás mértéke környezetvédelmi megközelítésből tájékoztató jellegű.

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat is szolgáló projektjei, 2017-2024					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Finanszírozás forrása
Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása TOP_PLUSZ -1.3.1-21-PT1-2022-00004 azonosítószámú projekt	Környezeti tervezés	2021-2027-es Európai Uniói költségvetési ciklus pályázataihoz szükséges stratégiai alapidokumentumok elkészítése, amelyekből környezetvédelmi relevanciával bírnak: Kerékpárforgalmi Hálózati Terv, SECAP Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv, Városi zöld finanszírozási keretrendszer készítése.	2022-2027	57 454 988	TOP PLUSZ
Épületenergetikai felújítások Vecsés Város intézményein a KEHOP-5.2.9-16 pályázati konstrukció keretében (KEHOP-5.2.9-16-2016-00011 és kapcsolódó – nem pályázati forrásból finanszírozott – beruházások)	Energiagazdálkodás	Andrassy Gyula Általános Iskola és Polgármesteri Hivatal épületein: külső nyílászáról cseréje, homlokzati és földem hőszigetelés, napelemes rendszer telepítése az épületek tetőszerkezeteire Projekten kívül az épületekben a következő fejlesztésekre került sor: Andrassy Iskola: tetőfelújítás; Polgármesteri Hivatal: fűtési és világítási rendszer korszerűsítése	2017	244 951 701	KEHOP (támogatási intenzitás: 97%)
Petőfi Sándor Római Katolikus Iskola tornatermének felújítása	Energiagazdálkodás	Külső falak és tető hőszigetelése	2017	30 000 000	Vecsés Város Önkormányzata és Magyar Katolikus Egyház

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat is szolgáló projektjei, 2017-2024					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Finanszírozás forrása
Grassalkovich Antal Német Nemzetiségi Iskola	Energiagazdálkodás	Nyílászárócsere	2021-2024	9 600 000	Bethlen Gábor Alapkezelő
Vecsés Város bölcsőde építése és eszközbeszerzése (Tipegők Bölcsőde) (VEKOP-6.1.1-15-PT1-2016-00049)	Energiagazdálkodás	Új, korszerű energetikai jellemzőkkel bíró 56 férőhelyes bölcsődeépület kialakítása.	2019-2021	335 177 609	VEKOP (támogatási intenzitás: 100%)
Vecsési Egészségügyi Szolgálat épületenergetikai korszerűsítése	Energiagazdálkodás	A Vecsési Egészségügyi Központ korszerűtlen hőközpontjának kazáncserékkel és a kiegészítő berendezések modernizációjával az épület hőellátásának javítása, valamint az épület napelemes rendszerrel történő ellátása és a központi légtisztító rendszerbe egy UV légtisztító berendezés beépítése.	2022-2023	80 467 200	BM, PM, Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása 2022. (támogatási intenzitás: 50%)
Négy csoportszobás új bölcsőde építése Vecsésen (Mocorgó Bölcsőde) (VEKOP-6.1.1-21-2021-00014)	Energiagazdálkodás	Új, korszerű energetikai jellemzőkkel bíró 56 férőhelyes bölcsődeépület kialakítása, új zöldfelülettel és napelemes rendszer kiépítésével.	2021-2023	809 857 794	VEKOP (támogatási intenzitás: 100%)
Baross Gábor utca átadása	Közlekedés	Város belterületét délről elkerülő burkolt út kialakítása	2023	500 000 000	Vecsés Város Önkormányzata

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat is szolgáló projektjei, 2017-2024					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Finanszírozás forrása
Belterületi utak felújítása	Közlekedés	belterületi út fejlesztése, közműkiváltások, csapadékvíz-elvezető infrastruktúra karbantartása, illetve kiépítése)	2017-2024		Vecsés Város Önkormányzata, Belügyminisztériumi támogatás
Rózsa utca felújítása	Közlekedés	Az utca burkolatának felújítása, padkarendezéssel, árokprofilozással, fedett árok készítése, egyoldali járda felújítással.	2018-2019	29 993 336	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása, 2019. (c, Belterületi utak, járdák, hidak felújítása)
Elektromos töltőállomás telepítése az Epresben	Közlekedés	2 db 22 kW teljesítményű elektromos töltőállomás telepítése az Epresben a Cifra Csárda két parkolójában		2 486 000	Jedlik Ányos Program
A Vecsés, Besztercei utca felújítása a Lőrinci utcától a Halmi utcáig (TOP_PLUSZ-1.2.3-21-PT1-2024-00094)	Közlekedés	A város Halmi-telepi városrészének egyik településszerkezeti jelentőségű gyűjtőútjának felújítása, azaz a közel 1 km hosszú Besztercei utca felújítása 2. ütemben.	2025-2026	100 000 000	TOP PLUSZ
BMX freestyle pálya építés (Aktív Magyarország - Országos Bringapark Program 2025. pályázat)	Közlekedés	Egy kb. 550 m ² -es területű, 9 elemből álló BMX freestyle pálya megépítése fog megvalósulni, a helyi sportolási feltételek és közlekedési kultúra, valamint az	2025-2026	40 000 000	Miniszterelnökség, Aktív Magyarország-

Vecsés Város sikeres megvalósított környezetvédelmi célokat is szolgáló projektjei, 2017-2024					
Projekt megnevezése	Környezetvédelmi tématerület	A projekt releváns tartalma	Megvalósítás időszaka	A projekt összköltsége (Ft, bruttó)	Finanszírozás forrása
		egészségfejlesztés- és megőrzés feltételeinek javítása érdekében.			ért felelős államtitkára
Központi Konyha korszerűsítése és felújítása	Energiagazdálkodás	Az épület belső felújítása, hőszigetelés, modern főzőeszközök beszerzése	2017	20 000 000	Belügyminisztériumi támogatás
A vecsési Bálint Ágnes Óvoda fejlesztése (TOP_PLUSZ-3.3.1-21-PT1-2024-00080)	Energiagazdálkodás	A projekt keretében egy új, kb. 770 m ² -es alapterületű, 5 csoportszobás óvoda építése hőszivattyú és napelemes rendszer kiépítésével.	2025-	1 263 000 000	TOP PLUSZ
Játszóterek, intézményi zöldterületek megújítása Schweidel József utcai játszótér felújítása	Zöldterületek megújítása	Játékeszközök megújítása, előregedett, balesetveszélyes fák kivágása, öntözőrendszerrel ellátott gyepszőnyeg és új növények telepítése	2017-2024		Vecsés Város Önkormányzata
Fejlesztések egy élhető Vecsésért (TOP_PLUSZ-2.1.1-21-2024-00092)	Közlekedés Zöldterületek megújítása	Göci Szabadidő Park létrehozása (zöldinfrastruktúra és sportpálya-fejlesztés) valamint a kerékpárforgalmi infrastruktúra fejlesztése, (Halomi út – Széchenyi út – Budai Nagy Antal utca), valamint a Vecsés, Görgey utca – Gyál, Wesselényi utca között).	2025-2028	1 355 000 000	TOP PLUSZ

1.5. Kapcsolódó stratégiai háttér

Vecsés város több helyi fejlesztést megalapozó elfogadott stratégiai dokumentummal rendelkezik. A település környezeti értékek iránti elkötelezettségét mutatja, hogy e tervdokumentumok mindegyike érdemben foglalkozik a releváns, helyi kompetenciába tartozó környezetvédelmi kérdésekkel, azokat integrálja a helyi fejlesztési elképzelésekbe. A környezetvédelmi kihívások kezelése – hasonlóan egyéb horizontális jellegű fejlesztési területekhez – ugyanakkor messzemenően térségi együttműködést igényel. Éppen ezért alapvető jelentőséggel bír, hogy Vecsés Város Környezetvédelmi Programja igazodjon tágabb térsége, Pest vármegye ilyen irányú tervezési elképzeléseihez, céljaihoz. E megfontolásból az alábbiakban a legfontosabb települési szintű tervdokumentumok mellett Pest vármegye Környezetvédelmi Programja is szerepel olyan tervdokumentumként, amelyet a városi szintű környezetvédelmi program kidolgozása során figyelembe kellett venni.

Vecsés város Hosszútávú Településfejlesztési Konceptiója 2014-2028 I. és II. kötet

Vecsés Város Önkormányzata 2015-ben, az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően, a 15 éves időtávlatot felölelő Hosszútávú Településfejlesztési Konceptió keretében jelölte ki a város jövőképét és a 2028-ig elérni kívánt céljait. A koncepció I. kötetébe, „Helyzetfeltárás és Helyzetelemzés” megfelel a stratégiai tervezés alapjainak és a város valamennyi ágazatát érintő részletes helyzetelemzést, helyzetfeltárást követően meghatározásra kerültek benne a fejlesztési irányokra vonatkozó javaslatok. A dokumentum II. kötetében, a „Fejlesztési javaslatok” című munkakötetben fogalmazódik meg a város jövőképe, kidolgozásra kerültek az átfogó célok és az elérésüket szolgáló stratégiai és operatív célrendszer, kijelölésre kerültek a város fejleszteni kívánt városrészei, és meghatározásra kerültek a lehetséges eszközök a célok elérése érdekében.

A város hosszú távú fejlesztési elképzelései négy irány mentén fogalmazódnak meg: az épített és természeti környezet, a társadalom, a gazdaság, valamint a szabályozási környezet, adminisztratív rendszerek. Az ezekre épülő horizontális célok (3 db) és átfogó célok (4 db) alapján került sor a stratégiai célok (12 db) megfogalmazására, amelyek nemcsak a hazai szabályozási keretrendszerekkel, de az EU-s célkitűzésekkel és direktívákkal is összhangban állnak.

A 12 db stratégiai cél közül 5 db („Épített környezet fejlesztése az egyedi városarculat értékelvű megőrzésével”, „Zöld infrastrukturális fejlesztések”, „Közlekedési rendszerek és közlekedési infrastruktúra fejlesztése”, „Egészséges környezet és intelligens energiarendszerek”, „Befogadó és aktív társadalom”) közvetlenül szolgálják a helyi környezeti értékek megőrzését, valamint a vecsési lakosok életminőségének környezeti szempontú javulását. Ezen túlmenően további 3 b stratégiai célt (Gazdasági-ipari területek dinamizálása - Gazdasági decentrumok kiépítése, Tudás gazdaság megtelepítése, Humán közszolgáltatások integrált fejlesztése) minősít a településfejlesztési koncepció közvetve környezetállapot javító hatásúnak.

Vecsés Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 I. és II. kötet

Vecsés Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját 2022-ben fogadta el Vecsés Város Önkormányzatának Képviselőtestülete. A dokumentum 2027-ig határozza meg a város fejlesztési elképzeléseit. A jövőképben „Vecsés élhető és szerethető, harmonikusan fejlődő, jelentős térségi és országos gazdaságstratégiai szereppel rendelkező, hagyományait őrző, jellegzetes arculattal bíró, modern, dinamikus és egészséges kisváros” célt tűzött ki maga elé. A jövőkép megvalósulása érdekében 4 db átfogó célt, ill. beavatkozási területet, 10 db stratégiai célt, 1 db területi célt és 3 db horizontális célt jelölt ki. A környezetvédelem szempontjából az ÁC1: Fejlett városi környezet és infrastruktúra, azon belül pedig az SC2: Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése stratégiai cél bír kiemelt jelentőséggel, amelyhez a HC2: Fenntarthatóság horizontális cél kapcsolódik.

A stratégia a Zöldülő város dimenzió mentén az alábbi projekteket határozta meg:

- Kerékpár-úthálózat bővítése és fejlesztése
- Önkormányzati épületek energetikai fejlesztése
- ZÖLD FORDULAT – ZÖLDÜLŐ VÁROS: szemléletformáló programok, képzések, környezetvédelmi társadalmi akciók
- Hulladék- és vízgazdálkodási, fenntarthatósági és zajvédelmi szemléletformálás
- Grassalkovich (Falusi) Iskola energetikai korszerűsítése
- ZÖLDÜLŐ VÁROS: park- és zöldfelületfejlesztés
- Ivóvízvezeték-rendszer és ivóvízellátás fejlesztése
- Hulladékszelektáló és -válogató udvar a Városgondnok Kft. új, Széchenyi úti telephelyén
- Shell-kút mögötti területen P+R parkoló kialakítása új bekötőúttal

A dokumentum cselekvési terv része ezen túlmenően meghatározza a Zöld Átállás Menetrendet Zöld átállás '21 Program címmel, amelyben a levegő, víz, zöld infrastruktúra, energiafogyasztás és zöld energia, valamint hulladék-gazdálkodás területekhez kapcsolódóan 10 db részletes célt és 21 db beavatkozást fogalmaz meg. Ezeket a Környezetvédelmi Program figyelembe veszi.

Pest Vármegyei Környezetvédelmi Program 2025 - 2031

Pest Vármegye Környezetvédelmi Programjának új, 2025-2031 közötti időszakra vonatkozó változata összességében az Országgyűlés által 2022. decemberében elfogadott V. Nemzeti Környezetvédelmi Program megközelítését és céljait hozza összhangba Pest vármegye adottságaival, helyben jelentkező környezeti kihívásaival és az azokra adható válaszokkal, fejlesztési lehetőségekkel. A célok, alprogramok és intézkedések elsősorban – de nem kizárólag – a helyi önkormányzatok beavatkozási lehetőségeit, feladatait fedik le, külön kiemelve a dokumentumot elfogadó Pest Vármegye Önkormányzatának tevékenységeit.

A dokumentum jövőképe szerint: „Pest vármegye térszerkezete kiváló kereteket nyújt a természeti környezetet megőrzésének, vonzó- és élhető települési lakókörnyezet kialakításának. A települések

működését és fejlesztéseit a fenntarthatóság szempontjai vezérlik, a települések felkészültek a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaira, a vízgazdálkodás átgondolt, ökológiai szempontból innovatív. A települések épített környezete modern, elterjedtek az energiatudatos, passzív épületek, a megújuló energiaforrások használata a magán- és a közösséget szolgáló épületek között is, fontossá vált a helyi alapanyagok felhasználása, a domborzati és telekadottságokat tudatosan használó a fenntarthatóságot támogató innovatív tervezés és építés.”

A jövőkép elérése érdekében a „Pest vármegye környezeti állapotának javítása és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása” átfogó célt határozta meg a dokumentum, amelyhez 4 db specifikus célt és 1 db horizontális célt határozott meg. A specifikus célok elérését 17 db alprogram és ahhoz tartozó intézkedések szolgálják.

A környezet védelmével kapcsolatos feladatok a vármegyei önkormányzat tudatformáló, koordináló, szakmai segítséget nyújtó, információ átadó szerepét hangsúlyozzák, környezettudatosabb szemlélet kialakítását célozzák. Ezen túlmenően nevesítik a települési önkormányzatok által operatíván megvalósítható feladatokat. Vecses Város Környezetvédelmi Programjának kidolgozása, a célok és feladatok meghatározása a Pest Vármegyei Környezetvédelmi Programban foglaltaknak megfelelően történt.

2. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM 2025-2030 CÉLRENDSZERE

2.1. Jövőkép – Harmóniában a városi környezettel

A város környezetvédelmi programja megvalósításának alapfeltétele, hogy a világos célrendszer mellett rendelkezzen a település egy átfogó környezetvédelmi jövőképpel is. Mivel a megújított települési környezetvédelmi program 2025-2030 közötti időszakra határoz meg célokat és intézkedéseket, így az európai uniós fejlesztési időszakhoz igazodva, 2030-ig értelmezhető környezetvédelmi jövőkép meghatározására, illetve megerősítésére került sor. A környezetvédelmi jövőkép ugyanakkor összhangban van a város Klímastratégiájában lefektetett többfázisú jövőképpel, valamint a Településfejlesztési Konceptióban és Vecsés város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott hosszú távú jövőképével egyaránt.

VECSE S VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI JÖVŐKÉPE

„HARMÓNIÁBAN A VÁROSI KÖRNYEZETTEL”

A FENNTARTHATÓ ÉS HARMONIKUS VECSE S VÁROS KIEGYENSÚLYOZOTT ÉS FENNTARTHATÓ MÓDON FEJLDŐIK, A MEGLÉVŐ KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOKAT ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKAT A HOSSZÚ TÁVÚ IGÉNYEKET IS FIGYELEMBE VEVŐ MÓDON HASZNOSÍTVÁ, ÉS A VÁROS MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRÁJÁT, KÖRNYEZETÉT ÉS TÁRSADALMÁT NEM TŰLTERHELVE.

Olyan élehető, harmonikusan és fenntartható módon fejlődő agglomerációs városi környezet létrehozására és működtetésére van szükség, amely biztosítja az egészséges városi környezetet és a káros környezeti hatások (zajterhelés, szállópor, levegőszennyezés, talajvíz- és talajszennyezés, fényszennyezés, hulladékterhelés) mérséklését. A harmonikusan fejlődő város megteremti az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges infrastrukturális feltételeket, a „zöld egyéni és közösségi közlekedési formák” előtérbe helyezését, a városi zöldfelület fejlesztését, a helyi és országos jogi védelem alatt álló területek és objektumok magas szintű védelmét, valamint elősegíti a városi környezet tisztaságának megtartását.

A fenntartható városfejlődés érdekében szükség van arra is, hogy ne csak az intézmények és a lakosság és a civil társadalom, hanem a helyi vállalkozások is aktív, és meghatározó szereplőivé váljanak a harmonikusan fejlődő város életének, kialakítva egy olyan helyi gazdasági rendszert, amelyben a helyi szereplőknek érdemi hozzáadott értéke van a városi környezet fenntartásában, és a környezetvédelmi intézkedések és akciók támogatásában.

A település környezetvédelmi jövőképe szerint 2030-ig Vecsés város továbbra is proaktívan és eredményesen szerepel a környezetvédelmet, természetvédelmet klímavédelmet, fenntartható energiagazdálkodást és a városi infrastruktúrák környezetbarát fejlesztését célzó hazai és nemzetközi pályázatokon, mindeközben a környezeti, energetikai és klímatudatosságot elősegítő szemléletformálási kampányok sikeres lebonyolítója is egyben.

2.2. Átfogó cél

A jövőkép elérésének feltétele a beazonosított helyi környezeti konfliktuspontok felszámolása, valamint azzal párhuzamosan a városban élők egészségi állapotát, életminőségét, továbbá a környezeti elemek és természeti környezet minőségét javító lehetőségek messzemenő kihasználása, megvalósítása.

A környezet védelmének legfontosabb hazai aktuális céljait és feladatait rögzítő dokumentum, az V. Nemzeti Környezetvédelmi Program hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi célok elérésében kulcsszerep jut a stratégiai tervezésnek, hiszen a környezetvédelmi célok csak úgy érhetők el, ha a különböző szakterületek tevékenységei összehangoltak, és mind a települési szintű fejlesztések, mind az egyedi beruházások figyelembe veszik és integrálják a környezeti szempontokat. Ennek eléréséhez nélkülözhetetlen ugyanakkor egy olyan egységes szemléletű dokumentum, amely feltárja és rendszerezi az adott településen élő népesség egészségi állapotát veszélyeztető, vagy károsító, továbbá a környezeti elemek hosszú távú fenntartható használatát akadályozó, vagy lehetetlenné tévő folyamatokat, egyben beazonosítja az ezek elhárítását szolgáló lehetőségeket és a környezeti feltételek javításában rejlő hasznokat és mindezek alapján kijelöli a település előtt álló fő környezetvédelmi kihívásokat, célokat. Csak ezeknek az összefüggéseknek és egyértelműen kijelölt prioritásoknak az ismeretében várható el ui., hogy a környezet védelmének hosszú távú szempontjai összhangba hozhatók legyenek a gazdaság és társadalom esetleges rövidebb távú érdekeivel és elvárásaival.

A települési környezetvédelmi program küldetése ennek megfelelően Vecsés környezetvédelmi helyzetének feltárása, a környezeti célok kijelölése, és az azokhoz szükséges cselekvési irányok beazonosítása által a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése a helyi fejlesztések, beruházások tervezése és megvalósítása során.

A települési környezetvédelmi program kizárólag azokra a feladatokra koncentrál, amelyek végrehajtása a vecsési önkormányzati intézmények döntési hatáskörébe tartozik, azok hasznélvezői mindenekelőtt a helyi lakosok, valamint természetesen a helyi élővilág. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a környezeti célok eléréséhez önmagában a helyi önkormányzat erőfeszítései elegendők lennének, a szükséges lépések egy része a helyi lakosság és vállalkozói szféra szemléletének átalakulását, a feladatokban való aktív részvételét feltételezi. A környezetvédelmi program ugyanakkor Vecsés környezetvédelmi céljainak lefektetése által minden települési szereplő számára átláthatóvá teszi a tervezett fejlesztések környezeti, és végső soron a helyi lakosság életminőségében jelentkező hasznait, így elősegíti azok társadalmi elfogadottságának növelését, és ez által végrehajtásuk megkönnyítését.

A fentiek alapján Vecsés környezetvédelmi programjának **átfogó célja a városi környezetpolitika keretrendszerének rögzítése, amely a környezeti szempontok fokozott érvényesítésének elősegítése által a településen élők egészségi állapotának és életminőségének, valamint a település közigazgatási területén lévő környezeti elemek minőségének javítását szolgálja.**

2.3. Stratégiai célok

A települési környezetvédelmi program által meghatározott városi környezetpolitika küldetése mindenekelőtt a Vecsésen élők életminőségének javítása. Ezt szolgálják egyrészt az emberi egészséget közvetlenül befolyásoló környezet terhelések megszüntetésére, illetve mérséklésére irányuló erőfeszítések, másrészt a vecsési természeti környezet állapotának megóvását célzó beavatkozások, amelyek a természetes élővilág életkörülményeinek javításán túlmenően az ökoszisztéma szolgáltatások által közvetve a vecsési lakosok életminőségének javításához is hozzájárulnak. Mindezek megvalósításának feltétele a környezettudatos szemléletmód, annak részeként az erőforrás- és energiahatékonyság elveinek messzemenő érvényesítése a vecsési önkormányzati intézmények, vállalkozások, illetve lakosok fejlesztései, valamint mindennapi tevékenységei során.

A fentiek elérése érdekében a helyzetelemzésben és SWOT elemzésben feltárt lehetőségek, gyengeségek és veszélyek figyelembevételével, továbbá a beazonosított környezeti konfliktuspontok feloldásának igényével a Környezetvédelmi Program három stratégiai célkitűzést, továbbá egy horizontális célkitűzést határoz meg. Ezek elérésében a helyi önkormányzat részben saját hatáskörébe tartozó intézkedések, részben az illetékes országos és területi szervekkel való egyeztetések, részben széleskörű szemléletformálás révén tud részt vállalni.

1. Az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

A Vecsésen élő és dolgozó emberek egészségének védelme a helyi önkormányzat alapvető küldetése. Az emberi egészség megőrzésében az életmódbeli és öröklött tényezők mellett kulcsszerep jut a környezeti ártalmak minimalizálásának, amelynek elérése érdekében a környezetvédelmi program célként tűzi ki a szervezetbe jutó egészségre káros anyagok mennyiségének csökkentését, illetve lehetőség szerinti megszüntetését, a zaj- és rezgésterhelés, valamint a fényszennyezés mérséklését, továbbá a szélsőséges időjárás által okozott egészségügyi és életminőséget befolyásoló kockázatok csökkentését.

2. Természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése

A környezetvédelmi program a lakosok életminőségének növelése mellett célként definiálja a településen található természeti értékek mennyiségi és minőségi védelmét, amelynek integráns része a környezeti elemek terhelésének megszüntetése, illetve a károsodott területek helyreállítása. A természeti értékek mennyiségének és minőségének megőrzése, lehetőség szerinti növelése, javítása által nem csak a helyi élővilág életfeltételei javulnak, hanem a rendezett környezet megteremtése, továbbá az ökoszisztémaszolgáltatások révén javul a vecsési lakosok közérzete, életminősége is.

3. Erőforrás-takarékosság és -hatékonyság érvényesítése a helyi gazdaság és infrastruktúra fejlesztése során

Az egészségvédelem környezeti feltételrendszerének javítása, valamint a környezeti elemek védelme egyaránt megköveteli a természeti erőforrásokkal való fenntartható, takarékos gazdálkodás megvalósítását. Ez magában foglalja mindazon technológiák alkalmazásának ösztönzését, amelyek a felhasznált alapanyagok és energia mennyiségének csökkenését eredményezik, ami a természeti erőforrások mennyiségének védelme mellett – a szennyező anyag kibocsátások mérséklése által –

egyben a környezeti elemek terhelésének csökkenését is eredményezi. A természeti erőforrások fenntartható használatának ösztönzése körében cél a megújuló energiaforrások felhasználásának további növelése, az energiahatékonyság fokozása, a keletkező hulladékmennyiség csökkentésére és anyagtakarékos hasznosítására irányuló hulladékgazdálkodási gyakorlat fenntartása, illetve javítása, a környezeti szempontokat érvényesítő közlekedési gyakorlat kialakítása.

4. Környezeti tudatosság emelése

A három stratégiai cél megvalósításának alapvető feltétele az azok elérését szolgáló fejlesztésekért, beruházásokért, illetve szabályozási környezet megteremtéséért felelős szakemberek környezeti értékekkel kapcsolatos attitűdjének alakítása, valamint az általuk végzett tevékenységek környezeti hatásaival kapcsolatos ismereteik bővítése. Ezek megteremtése alapján cél, hogy az érintett helyi szereplők – az önkormányzati intézmények, vállalkozások és a lakosság egyaránt – önállóan és együttműködve úgy alakítsák fejlesztéseiket és mindennapi tevékenységeiket, hogy azok a lehető legkisebb mértékben veszélyeztessék a vecsési természeti környezet állapotát és a településen élők egészségi állapotát.

2.4. Tematikus célok

A stratégiai célok, valamint a horizontális cél megvalósítása a helyi gazdasági, társadalmi élet számos ágát és szereplőjét érinti. Ezek áttekinthetősége és az elvárt célállapotok egyértelmű kijelölése érdekében a környezetvédelmi program kétszintű tematikus célrendszert határoz meg. Valamennyi stratégiai cél, továbbá a horizontális cél alatt kijelölésre kerültek az ún. tematikus célkitűzések, amelyek elérését az ún. tematikus intézkedési irányok szolgálják. Ez utóbbiak mentén kerültek kidolgozásra a környezetvédelmi program intézkedései.

4. táblázat: Vecsés Város Környezetvédelmi Program 2025-30 célrendszere

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
1. Az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása	<i>1.1. A település levegőminőségének javítása</i>	1.1.1. Közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
		1.1.2. Megműveletlen területekről származó poremisszió csökkentése
		1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
		1.1.4. Biológiai allergének légköri koncentrációjának csökkentése
	<i>1.2. Zajterhelés csökkentése</i>	1.2.1. Lakóövezetekben elhelyezkedő KKV-ból származó zajkibocsátás mérséklése a hatályos jogi szabályozással összhangban
		1.2.2. Közlekedési eredetű zajterhelés mérséklése

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
	1.3. Ivó- és öntözővíz mennyiségének és minőségének fenntartása, lehetőség szerinti javítása	1.3.1. Ivóvízbázis-védelem magas szintjének fenntartása
		1.3.2. Szikkasztásból származó szennyezőanyag beszivárgás csökkentése
		1.3.3. Víztakarékoság ösztönzése
		1.3.4. Ivóvíz vas- mangánmentesítése
	1.4. Települési zöldfelületek védelme	1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
		1.4.2. Lakókerti zöldfelületek csökkenésének megállítása, növelésének ösztönzése
		1.4.3. A biológiai szúnyoggyérítés feltételeinek biztosítása
	1.5. Élelmiszerbiztonság növelése	1.5.1. Helyi élelmiszertermelés ösztönzése
		1.5.2. Háztáji állattartás környezet egészségügyi hatásainak mérséklésének elősegítése
	1.6. Klímaváltozás várható hatásaira való felkészülés	1.6.1. Nyári hőhullámokhoz történő alkalmazkodás elősegítése
		1.6.2. Belterületi csapadékvíz-gazdálkodásjavítása vízvisszatartással
	1.7. Fényszennyezés mérséklése	1.7.1. A fényszennyezésmentes települési köz- és diszkvilágítás megvalósítása
	2. Természeti értékek, természeti erőforrások védelme, fenntartható használatának elősegítése	2.1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem
2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása, újak védelem alá helyezési lehetőségeinek felmérése (pl. Ördögsgiget)		
2.2. Talajok védelme és fenntartható használata		2.2.1. Illegális hulladéklerakásból származó talajterhelés megszüntetése
		2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése
2.3. Vizek védelme és fenntartható használata		2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
		2.3.2. Gyáli-főcsatorna jó ökológiai állapotának elérése

Stratégiai cél	Tematikus célkitűzés	Tematikus intézkedési irány
		2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása
3. Erőforrás-takarékosság és erőforrás-hatékonyság érvényesítése a gazdaság és infrastruktúra fejlesztése, valamint a település üzemeltetése során	3.1. Épített környezet védelme	3.1.1. Megújuló energiahordozók felhasználásának további növelése a lakó- és közintézményekben
		3.1.2. Energiatakarékosság és – hatékonyság további növelése a lakó- és közintézményekben
	3.2. Hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékok megfelelő hasznosításának, ártalmatlanításának elősegítése	3.2.1. Kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése
		3.2.2. Illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása
		3.2.3. Egy főre jutó kommunális hulladékkezelés mérséklése
	3.3. Az agrár- és erdőgazdaság környezeti szempontjainak erősítése	3.3.1. Erdősítés
		3.3.2. Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra épülő helyi gazdaság fejlesztése
	3.4. Környezeti szempontok érvényesítése a közlekedés fejlesztése során	3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése
		3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjedésének ösztönzése
		3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetés megteremtése a gyalogos és kerékpáros forgalom számára
3.4.4. Közösségi közlekedés fejlesztése		
4. Környezeti tudatosság emelése	4.1. Lakosság környezeti irányú szemléletformálása	4.1.1. Települési környezeti információs szolgáltatások fejlesztése
		4.1.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban
	4.2. Partnerségépítés a környezeti célok elérése érdekében	4.2.1. Önkormányzati, valamint gazdasági és társadalmi szereplők közötti együttműködés ösztönzése a környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében

3. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2025-2030 STRATÉGIAI BEAVATKOZÁSI TERÜLETEI, INTÉZKEDÉSI TERV

3.1. Levegőminőség és zajterhelés

3.1.1. Levegőminőség javítása

Vecsés város levegőszennyezettségi állapotát döntően a közúti közlekedésből eredő szennyezőanyag-kibocsátás határozza meg. Emellett továbbra is jelen van a lakosság körében a szilárd vegyes tüzelőanyaggal történő épületfűtés, valamint a művelés alatt nem álló területekről, burkolatlan felületekről származó porszennyezés is hozzájárul a légszennyezettséghez. A helyi légszennyezőforrásokból származó kibocsátások mellett Vecsés földrajzi elhelyezkedéséből és az uralkodó ÉNy-i széljárásból fakadóan a főváros légszennyezőanyag kibocsátása is jelentős szerepet játszik a település levegőminőségének alakulásában. Kedvezően értékelhető ugyanakkor a város fejlett, a már bekövetkezett légúti betegségek kezelésére alkalmas egészségügyi ellátása, valamint az önkormányzat törekvése a település kertvárosias jellegének, zöldfelületeinek megtartására és további fejlesztésére.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a levegőminőség javítása szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.1.1. Közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
- 1.1.2. Megműveletlen területekről származó poremisszió csökkentése
- 1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése
- 1.1.4. A biológiai allergének légköri koncentrációjának csökkentése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség. Hangsúlyozzuk ugyanakkor, hogy a természetvédelemre és zöldfelületgazdálkodásra vonatkozó 3.3., az épített környezetet tárgyaló 3.7., továbbá a közlekedéssel foglalkozó 3.8. fejezetekben meghatározott feladatok is aktívan hozzájárulnak a település levegőminőségének javításához.

Feladat kódja	1.1.1.
Feladat megnevezése	A levegőminőségvédelmi szempontok érvényesítése a területhasználatot érintő fejlesztések, önkormányzati döntések során
Feladat tartalma	A területhasználatot érintő fejlesztések levegőminőségvédelmi szempontból alapvetően két csoportba sorolhatók, egyrészt a légszennyezettség mérséklésében szerepet játszó zöldfelületek bővítésében, felújításában, másrészt a beépítettséget növelő, a beépítettség jellegét megváltoztató beruházások formájában nyilvánulnak meg. Az első csoportba tartozó fejlesztéseket a lehető legteljesebb mértékben támogatni és ösztönözni kell, míg a második csoportba tartozó fejlesztések esetében a beruházónak kötelező elvárásaként alá kell támasztania, hogy a tervezett beruházás műszaki, technológiai jellemzői következtében a lehető legalacsonyabb mértékű légszennyezőanyag kibocsátással jár.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	1.1.2.
Feladat megnevezése	A burkolattal ellátott és a földutak találkozásánál sárrázók kialakítása
Feladat tartalma	A földutakról származó por felületi ráhordás révén a szomszédos burkolt utakon is megjelenhet, ennek megelőzését szolgálják a különböző burkolt, illetve burkolatlan utak határán kialakítandó sárrázók.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata / Vecsési Városközpont-fejlesztő Nkft.

Feladat kódja	1.1.3.
Feladat megnevezése	Növényzet telepítése a város területén, védőfásítás
Feladat tartalma	A közlekedési útvonalak mentén jellemző közlekedési eredetű légszennyezőanyag koncentráció terjedését hatékonyan gátolja az utak mentén telepített – lehetőség szerint háromszintű – növényzet. Ennek létesítése és fenntartása magában foglalja a növények telepítését, valamint a szükséges fenntartási munkák (növényzet állapotának figyelemmel kísérése, öntözés, gallyazás stb.) elvégzését. Az intézkedés magában foglalja az elmúlt években lakossági közreműködéssel megvalósuló – évente nagyságrendileg 150-250 fa telepítését eredményező – faültetési program fenntartását is.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata / Vecsési Városgondok Kft.

3.1.2. Zajterhelés mérséklése

A település meghatározó zajforrása a közlekedés, amelyen belül Vecsés esetében mind a közúti, mind a vasúti, mind a légi közlekedés kedvezőtlen hatása érvényesül. A Liszt Ferenc Repülőtér elmúlt évtizedben bevezetett zajvédelmi intézkedései ellenére a város északi részein a gépmozgások zajhatása továbbra is jelentős. A közúti közlekedési zaj csökkentése érdekében az Önkormányzat korlátozta az átmenő teherforgalmat, a település egyes területein forgalomcsillapított övezeteket alakított ki, helyi buszjáratot üzemeltet, továbbá megkezdődött a kerékpárút-hálózat kiépítése is. A várost keresztező vasúti fővonal mentén – a kiépült zajvédő falszakaszok ellenére – továbbra sem tekinthető teljeskörűen megoldottak a lakosok zajterhelés elleni védelme. Speciális zajforrást képeznek a város lakóövezeteiben, a telkek melléképületeiben üzemelő kisvállalkozások közül azok, amelyek figyelmen kívül hagyják a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendeletben foglaltakat.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a zajterhelés mérséklése szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.2.1. Lakóövezetekben elhelyezkedő KKV-ból származó zajkibocsátás mérséklése a közösségi együttélés szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelettel összhangban
- 1.2.2. A közlekedési eredetű zajszennyezés mérséklése
- 3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése
- 3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetés megteremtése a gyalogos és kerékpáros forgalom számára
- 3.4.4. Közösségi közlekedés fejlesztése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	1.2.1.
Feladat megnevezése	A lakóterületeken éjszakai, munkaszüneti napokon és koraesti órákban jelentkező indokolatlan zajterhelést okozó tevékenységek csökkentése
Feladat tartalma	A <i>közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről</i> szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet megfelelően szabályozza a kellemetlen, zavaró, veszélyeztető vagy károsító hang-, illetve rezgésterhelést eredményező tevékenységek végzésének rendjét. Elengedhetetlen ugyanakkor az önkormányzati „csendrendelet” betartásának rendszeres ellenőrzése mindenekelőtt a település lakóövezeteiben. Előkészítés alatt van a hivatkozott rendelet kiegészítése az állattartásból származó zajkibocsátás szabályozására vonatkozóan.
Felelős	Vecses Város Önkormányzata

Feladat kódja	1.2.2.
Feladat megnevezése	Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése
Feladat tartalma	Az épületen belüli zajcsökkentés lehetséges eszköze a nyílászárók hanggátlásának megnövelése a követelményszintek betartáshoz szükséges mértékben. A „mérték” megállapításához egyidejű külső-belső zajterhelés mérés (hanggátlás mérés) és anyagi támogatás (pályázat) szükséges
Felelős:	Fenntartó intézmény

Feladat kódja	1.2.3.
Feladat megnevezése	A meglévő útburkolatok minőségének javítása és karbantartása a rezgés- és zajvédelem érvényesítése érdekében
Feladat tartalma	Különösen a klímaváltozás (szélsőséges magas hőmérsékletek) és az átmenő teherforgalom miatt a burkolatok romlása felgyorsulhat, ezért a burkolatállapot ellenőrzést rendszeressé kell tenni és az észlelt úthibákat, a nagyobb útkárok megelőzése érdekében is, időben ki kell javítani.
Felelős	Fenntartó intézmény

Feladat kódja	1.2.4.
Feladat megnevezése	Intézkedési zajtérkép megújítása
Feladat tartalma	Miután legutóbb 2018-as adatok alapján készült a város területére stratégiai zajtérkép és intézkedési terv, célszerű annak – zajméréseken, forgalomszámlásokon, zajt kibocsátó létesítmények felmérésén alapuló, a 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet előírásainak megfelelő – megújítása. Az új stratégiai zajtérkép várhatóan 2026 nyarára készül el, ezt követően lesz lehetőség az intézkedési terv megalkotására.
Felelős	HungaroMet Nonprofit Zrt.

Feladat kódja	1.2.5.
Feladat megnevezése	További zajárnyékló fal létesítésének kezdeményezése a vasúti zaj csökkentésének érdekében
Feladat tartalma	A megengedettnél nagyobb vasúti zajterhelés passzív eszközökkel történő csökkentése a MÁV Csoport feladata, de a MÁV és a Vecsési Önkormányzat közötti jó együttműködéssel a megvalósítás elősegíthető. A hiányzó zajvédelmi létesítményeket úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy bel- és külterületen egyaránt teljesüljenek az építési területi funkcióknak megfelelő zajterhelési határértékek a védendő homlokzatok előtt 2 m-re.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2. Vízminőség és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)

3.2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság

A Vecsés ivóvízellátását biztosító helyi ivóvízbázis védelmét együttesen biztosítja a jogi, a hatósági, valamint műszaki védelem. A jogi, hatósági és műszaki eszközök összehangolása, lehetőség szerint a víziközmű szolgáltató többségi önkormányzati tulajdonban történő megtartása és a víziközmű szolgáltatóval történő további eredményes együttműködés és feladatok önkormányzati koordinációja nagymértékben elősegítheti a felszín alatti vízkészletek védelmét és fenntartható hasznosítását.

Vecsés Város saját területén található felszín alatti vízkészleteiből biztosítja az egész lakosság számára az egészséges ivóvizet a részben saját tulajdonában álló DPMV Zrt-n., mint víziközmű-szolgáltató társaságon keresztül. A felszín alatti vízkészletekkel történő takarékos és fenntartható gazdálkodás feltételeinek biztosítása és betartatása, valamint a közműveken szolgáltatott ivóvíz mennyiségével való takarékos használat módjainak megismertetése és elterjesztése tehát egyaránt városi kompetencia, amelyet a település a résztulajdonában álló víziközmű szolgáltatón keresztül tud elsősorban gyakorolni.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.3.1. Ivóvízbázis-védelem magas szintjének fenntartása
- 1.3.2. Szikkasztásból származó szennyezőanyag beszívargás csökkentése
- 1.3.3. Víztakarékosság ösztönzése
- 1.3.4. Ivóvíz vas- mangánmentesítése
- 2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése
- 2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

Az ivóvízbázis-védelem, víztakarékosság témakörében a következő – feladatként meghatározható – beavatkozási irányok figyelembevételével lehet eredményes a település:

Feladat kódja	2.1.1.
Feladat megnevezése	A magas szintű vízbázisvédelem fenntartása, jogi, műszaki és településrendezési eszközökkel
Feladat tartalma	A vecsési polgárok egészséges ivóvízzel történő ellátásának biztosítása a helyi természeti adottságoknak megfelelően, a település déli részén található és fejleszhető II. vízbázison, mint távlati víznyerési forráson alapul. A II. vízbázis környezetében a terület-felhasználás fenntartható fejlesztésével, a szennyvízrákötések számának emelésével, a környezetvédelmi korlátozások szigorú betartásával, a szennyezések lehetőségének minimális mértékre csökkentésével, a vízbázis védőövezetek további pontosításával, lehatárolásával és védelmével, a felszíni vízvezető rendszer és a szennyvízelvezető rendszer korszerű szinten történő kiépítésével és üzemeltetésével biztosítható a fenntartható víztermelés és elosztás.
Felelős	Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt)

Feladat kódja	2.1.2.
Feladat megnevezése	Víztakarékos technológiák elterjesztésének elősegítése
Feladat tartalma	Az önkormányzati intézmények vízfogyasztásának csökkentése, víztakarékos rendszer kiépítése önkormányzati intézményekben és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságoknál. Az esővízgyűjtés feltételeinek megteremtése és ösztönzése a műszaki és területhasználati feltételek rendelkezésre állása esetén. A sikeresen végrehajtott önkormányzati víztakarékossági jó példák megismertetése a városi lakossággal. Lakossági programok indítása, pályázati lehetőségek felkutatása, a víztakarékosság területén. Önkormányzati víztakarékossági szemléletformálási kampány indítása, helyi érdekelt szervezetekkel és vállalkozókkal együttműködésben
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt)

Feladat kódja	2.1.3.
Feladat megnevezése	Ivóvíz vas- mangánmentesítése
Feladat tartalma	A vecsési ivóvízminőség javítása a legfontosabb terhelő paraméterek mennyiségének csökkentésével, a szükséges fejlesztési munkálatok elvégzésével.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

3.2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése

A „Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről szóló 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozat jóváhagyásával, amely a Hivatalos Értesítő 2022. évi 23. számában jelent meg, hazánk teljesítette a vízgyűjtő-gazdálkodási terv ötévenkénti felülvizsgálati követelményét. Az EU Víz keretirányelve (VKI)¹² határozza meg a tagállamok számára közösségi vízügyi politikából levezethető feladatait. Legfontosabb feladat, hogy minden tagállamban el kell érni a felszíni víztestek jó ökológiai állapotát és a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotát. A vízgyűjtő alapú tervezés bevezetésével olyan tényfeltáró, adatintegrációs munka valósul meg Magyarországon is, amely 2021. évi felülvizsgálatkor új és bővebb információkat szolgáltatott a hazai vízkészletek állapotáról, és az azokat befolyásoló szennyezések mértékéről.

Vecsés városa a Duna vízgyűjtő kerület Duna-völgyi főcsatorna alegység területén fekszik. Mivel a város felszíni vízkészlete igen szerény, ezért annak magas szintű védelme kiemelt figyelmet kell kapjon. Kiemelhető a Gyáli-főcsatorna ökológiai szempontú rehabilitációja, amely, mint a város felszíni vizeit összegyűjtő csatornarendszer (Gyáli-főcsatorna és Szilassy-csatorna) fő ága, a Dunába torkollik, érdemes arra, hogy a környezetét rehabilitálják. A Gyáli-főcsatornavízgyűjtőjéről korábban számos településről mosódtak be szennyeződések, ezek megszüntetése és ahol érdemes a természetes mederállapot kialakítása lehet fontos intézkedés. Ennek érdekében fel kell tárnai a szennyeződések jellemzőit, és részletes tervet kell kidolgozni a Gyáli-főcsatorna ökológiai szempontú rehabilitációjának megkezdéséhez. Legutóbb 2024 év végén állapotok meg a Gyáli-főcsatorna mentén érintett települések vezetői, hogy egy minta projektet terveznek létrehozni szakértők bevonásával, amelynek célja a Gyáli 1-es főcsatorna ökológiai rekonstrukciója. Ennek első lépése egy átfogó koncepcióterv készítése, a szennyezés okának felderítése és megszüntetése, végül a a főcsatorna ökológiai helyreállítása.

A város állóvizekben is szegény, de a törvény erejénél fogva védett lápterülete, amely a II vízbázis közelében, attól északra található, mindenképp felszíni vízvédelem szempontjából is kiemelhető, csakúgy, mint a helyi védettségű Kosboros-rét. Gondoskodni kell a területek

¹² Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK [2000. október 23.] irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról

szennyezésmentesítéséről, és magas szintű védelmi szintjének biztosításáról. Erre vonatkozó intézkedést a természetvédelmi fejezet tartalmaz.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a felszíni vizek jó állapotának elérése szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
- 2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladat elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	2.2.1.
Feladat megnevezése	Csatlakozás a Gyáli-főcsatorna ökológiai szempontú rehabilitációjához
Feladat tartalma	Mintaprojekt megtervezése és első ütemének megvalósítása, amelynek célja a Gyáli-főcsatorna ökológiai rekonstrukciója. Ennek első lépése egy átfogó koncepcióterv készítése, a szennyezés okának felderítése és megszüntetése. A fentiek elvégzése nem tartozik Vecsés város Önkormányzatának hatáskörébe, a településvezetés feladata a Gyáli-főcsatorna ökológiai szempontú rehabilitációjának kezdeményezése és a forrásokért történő lobbizás az érintett társönkormányzatokkal együtt.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2.3. Csapadékvíz elvezetés

Mivel a településen több helyen is nyíltákos csapadékvíz-elvezetés van, ugyanakkor az elválasztott rendszerű csapadékvíz elvezetés sem mindenhol megoldott, cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések megakadályozása. Ennek érdekében a rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz-hálózat megtervezése és átépítése a kritikus települési pontokon elengedhetetlen.

A csapadékvíz-hálózat rendszeres karbantartása segíthet a belterületi elöntések megelőzésében a szennyeződések bemosódásának megakadályozásában és az élet és vagyonvédelem magas biztonsági szintjének fenntartásában.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a csapadékvíz-elvezetés szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.6.2. Belterületi csapadékvíz elvezető kapacitás növelése
- 2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
- 2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	2.3.1.
Feladat megnevezése	A rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz-hálózat megtervezése és átépítése és karbantartása a kritikus települési pontokon
Feladat tartalma	Cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések és azok negatív hatásainak megakadályozása. Legfontosabb az új csapadékvíz-vezető rendszerek megtervezése, ennek megalapozására települési elöntési modellezési vizsgálat elvégzése a legkritikusabb pontok feltárására. Fokozott figyelmet kell fordítani a csapadékvíz-hálózat rendszeres karbantartására, az esetleges szennyeződések bemosódásának megakadályozására és a csapadékvíz-elszikkasztási arány növelésére.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	2.3.2.
Feladat megnevezése	Telepi út zárt vízelvezetési rendszer kialakítása
Feladat tartalma	Cél a klímaváltozás szélsőséges csapadékeseményeiből fakadóan egyre gyakoribbá váló települési elöntések megakadályozása, a vagyon és életvédelem és a környezetbiztonság szintjének emelése érdekében. Tervezés, kivitelezés és a szükséges finanszírozási lehetőségek feltárása a fő feladatok.
Felelős	Vecsés Város Önkormányzata

3.2.4. Szennyvízelvezetés, - tisztítás

A város szennyvízelvezetését a DPMV Zrt. végzi, amely egyben a csatornahálózatot is üzemelteti. A város szennyvizét a fővárosi Dél-pesti Szennyvíztisztító Telep tisztítja meg. A Vecsésen, Üllőn és Gyálon összegyűjtött szennyvíz településen megy keresztül a szennyvízátemelő-rendszeren át, amely rekonstrukcióra szorul. Ez a rekonstrukció feladatként már nevesítésre került a 2015-2020. közötti időszakra vonatkozó Integrált Településfejlesztési Stratégiában is. Tervben van a vecsési regionális végátemelő szivattyú felújítása és a szennyvízátemelő szivattyúk felújítása is.

Vecsésen továbbra is az egyik legnagyobb közmű probléma, hogy a közcsatorna-hálózatra nem csatlakozó ingatlanoknál üzemelő szikkasztók, a település lényeges szennyező forrásaiként, naponta átlagosan több száz m³ szennyvizet szikkasztanak a talajba. Ezért a városi közművesítési szabályok fenntartása, valamint a csatornahálózatra történő rákötési arány növelése, és a szikkasztók szigorú ellenőrzése az egyik fontos víz, és talajvédelmi feladat. Az évek óta időszaki bűz és kapacitás-problémákkal terhelt szippantott szennyvíz előkezelő telep is komoly felújítást igényel, a szakszerű üzemeltetés biztosíthatósága és a környék jó levegőminőségének érdekében.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a szennyvízelvezetés- és tisztítás szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.3.2. Szikkasztásból származó szennyezőanyag beszivárgás csökkentése
- 2.2.2. Szennyvízelvezető hálózatra való rákötési arány növelése
- 2.3.1. Felszíni víztestek állapotának javítása
- 2.3.3. Felszín alatti víztestek állapotának javítása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	2.4.1.
Feladat megnevezése	A szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás elősegítése hatósági, jogi és szemléletformálási eszközökkel
Feladat tartalma	A városi közművesítési szabályok fenntartása és betartatása, a talajterhelési díj következetes érvényesítése és szikkasztók szigorú ellenőrzése az egyik fontos víz, és talajvédelmi feladat. Annak érdekében, hogy nőjön a csatornahálózatra történő rákötési arány, a szolgáltató és az önkormányzat lakossági szemléletformálási kampány és tájékoztató akció keretében kell gondoskodjon a városiakok informálásáról.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

Feladat kódja	2.4.2.
Feladat megnevezése	A vecsési regionális szennyvíz végátemelő szivattyú felújítása és a szennyvízátemelő szivattyúk felújítása
Feladat tartalma	A Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.) 2024. évi gördülő fejlesztési tervében szerepel a vecsési regionális szennyvíz végátemelő szivattyú felújítása és a szennyvízátemelő szivattyúk felújítása egyaránt. Tervezés, kivitelezés és műszaki átadás a fő feladatok.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (DPMV Zrt.)

3.3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás

3.3.1. Természeti és táji értékeinek védelme

Vecsés területén a természeti környezet erősen visszaszorult az elmúlt időszak gazdasági, valamint közlekedési fejlesztéseinek eredményeképpen. A megmaradt, illetve telepített erdőterületek elsősorban gazdasági, továbbá vízbázis-, illetve zajvédelmi funkciót töltenek be. A város erdősültségének aránya elmarad az országos átlagtól. A vízfolyások, azokat kísérő fás ligetek; a sík területek rétjei, mocsarai, legelői képezik Vecsés természetvédelmi területeinek magját. Megőrzésük országos érdek is.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a természeti és táji értékek védelme szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 2.1.1. A Vecsés külterületén található természetes élőhelyek (mocsarak) fenntartása, bemutatásához szükséges feltételek megteremtése
- 2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	3.1.1.
Feladat megnevezése	A fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek természetvédelmi oltalmának megőrzése, állapotromlásának megakadályozása
Feladat tartalma	A feladat megában foglalja a fennmaradt lápterületek, mélyfekvésű területek beépítésének megakadályozását; szükség esetén vízutánpótlásuk biztosítását. A feladat részeként fel kell tárnai továbbá az Ördögsziget helyi védelem alá helyezésére irányuló lehetőségeket is.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.3.2. Zöldfelületgazdálkodás

Vecsés város közterületi zöldfelületi rendszere mennyiségi, valamint minőségi hiányokat egyaránt mutat. A város játszóterei, továbbá intézménykertjei zömében kertépítészeti fejlesztésre, növényállomány bővítésre szorulnak. A jó állapotban lévő, rendezett közparkok, közkertek ugyanakkor helyi védelem alatt állnak. A belterület zöldfelületi rendszerének gerincét a kertvárosias, valamint falusias beépítésű településrészek magánkertjeinek zöldfelületei adják. Környezeti konfliktuspontot jelent ugyanakkor, hogy a vállalkozási tevékenységek miatt a lakótelkeket „túlépítik”, a kötelezően előírt minimális zöldfelületi arányt nem tartják be. A városi zöldterületek – a kompakt zöldterületek és a zöldfolyosók együttesen – alapvető szerepet töltenek be az egyre gyakoribbá és intenzívebbé váló nyári hőhullámokhoz való alkalmazkodásban. Ez utóbbiak összekapcsolják a városi szövetbe ékelődő önkormányzati zöldterületeket, illetve a magántulajdonban lévő, valamint intézményi kertek, temetők zöldfelületeit, továbbá burkolt felületek, így mindenekelőtt az út- és járdafelületek árnyékolása révén elősegítik azok mérsékeltebb felmelegedését a nyári hőhullámok idején, hozzájárulva ezzel a városklíma-jelenség enyhítéséhez.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a zöldfelületgazdálkodás szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
- 1.4.2. Lakókerti zöldfelületek csökkenésének megállítása, növelésének ösztönzése
- 1.4.3. A biológiai szűnyoggyérítés feltételeinek biztosítása
- 2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	3.2.1.
Feladat megnevezése	Meglévő városi zöldterületek fenntartása változó éghajlati körülmények között
Feladat tartalma	A városi zöldterületek alapvető szerepet töltenek be az egyre gyakoribbá és intenzívebbé váló nyári hőhullámokhoz való alkalmazkodásban, így alapfeladat a települési zöldterületek állapotának megőrzése, javítása. A zöldterületek fenntartása és újak létesítése során háromszintű növényállomány kialakítására kell törekedni, továbbá olyan növényzetet célszerű telepíteni, amelyek illeszkednek a következő évtizedek klimatikus feltételeihez (pl. viharoknak minél inkább ellenálló törzs- és ágszerkezetű díszfák, szárazságtűrő fajták).
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata /Vecsési Városközpont-fejlesztő Nkft.

Feladat kódja	3.2.2.
Feladat megnevezése	Faültetési program folytatása
Feladat tartalma	A kompakt zöldterületi elemek mellett az összekötő lineáris zöldhálózati elemek ökológiai és klimatikus kapacitásának megtartására és javítására is hangsúlyt fektet a város. Az elmúlt időszakban zajló vecsési faültetési program nagy sikert aratott, annak folytatása mindenképpen indokolt.
Felelős:	Fenntartó intézmény/ Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	3.2.3.
Feladat megnevezése	Iskolakertek és sportpálya növényállományának növelése
Feladat tartalma	Vecsés intézményeinek kertjeiben és a sportpályán a növényállomány megújítása, háromszintű kialakítással, a következő évtizedek éghajlati jellemzőihez igazodó fajtaválasztással, lehetőleg öntözőrendszer létesítésével.
Felelős:	Fenntartó intézmény/ Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	3.2.4.
Feladat megnevezése	A biológiai szúnyoggyérítés biztosítása és az ingatlanok környezetében lévő szúnyogkeltetők felszámolása
Feladat tartalma	Az önkormányzati feladat e közegészségügyi és a települési életminőséget befolyásoló feladatkörben kettős. Egyrészt feladat a város leginkább érintett zöldfelületi részein a biológiai szúnyoggyérítés biztosítása. A másik fontos feladat olyan tájékoztató tevékenység biztosítása a településen élők és ingatlantulajdonosok számára, amely segítséget nyújt a vízzel borított ideiglenes szúnyogszaporodási helyek felszámolásában. Utóbbi feladatok hatékony ellátásához az ingatlantulajdonosok aktív közreműködésére van szükség.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata / ingatlantulajdonosok

3.4. Környezet és egészség

3.4.1. Biológiai allergének

A vecsési lakosság egészségét veszélyeztető környezeti folyamatok közül jelentőségét tekintve kiemelkedik az allergizáló növények (parlagfű, libatop, üröm stb.) tömeges elterjedése a gondozatlan kertekben és közterületeken, mezőgazdasági művelés alá nem vont területeken. A pollenek, elsődlegesen a parlagfű pollenje által kiváltott allergiás megbetegedések az ország lakosságának nagyjából negyedét érintik. A légköri pollen koncentráció szoros összefüggésben áll a mindenkori időjárási viszonyokkal, de szinte minden évben jelentős az „igen magas” (>100 pollenszem/m³) pollenkoncentrációjú napok éves száma Vecsés térségében. Az allergizáló pollenek légköri koncentrációjának mérséklése érdekében Vecsés város képviselő testülete önkormányzati rendeletben kötelezi az ingatlantulajdonosokat az ingatlan gyom- és allergizáló növényektől való megtisztítására. Továbbra is fennálló probléma ugyanakkor a mezőgazdasági művelés alá nem vont területeken a parlagfűvek tömeges jelenléte.

A biológiai allergének közé sorolhatók az elsősorban régi, nedves falú épületekben, de az új, vagy közelmúltban felújított, ám nem megfelelően átszellőztött épületekben is elszaporodó penészgombák spórái.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a biológiai allergének szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.1.4. Biológiai allergének légköri koncentrációjának csökkentése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.1.1.
Feladat megnevezése	Közterületek rendszeres megtisztítása az allergizáló növényektől
Feladat tartalma	Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatát képező köztisztaság fenntartás keretében speciális figyelmet kell fordítani arra, hogy az allergizáló növények kaszálása, és egyéb formában történő irtása olyan módszerrel és időzítés szerint történjen, ami az pollenek légkörbe jutását a lehető leghatékonyabban előzi meg. Fokozatos an
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.1.2.
Feladat megnevezése	Önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban álló ingatlanok rendszeres megtisztítása a beltéri biológiai allergénektől
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja az önkormányzati fenntartású és működtetésű intézmények esetleges penészesedésének folyamatos figyelemmel kísérését, penészgomba megjelenése esetén pedig annak eltávolítását.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.1.3.
Feladat megnevezése	A művelés alatt nem álló területek, továbbá a lakókerterti ingatlanok fokozott ellenőrzése a pollenvirágzás időszakát megelőzően
Feladat tartalma	A feladat magába foglalja az önkormányzati hatáskörben, vagy civil szervezetek bevonásával, bolygatott, művelés alatt nem álló területeken elvégzett ellenőrzést, továbbá a parlagfűvel fedett ingatlanok tulajdonosainak értesítését a parlagfűirtásra vonatkozó jogszabályi kötelezettségről.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai

A klímamodellek az éghajlat jelentős változását vetítik elő a következő évtizedekre. A hazai meteorológiai mérések alapján Magyarország átlaghőmérséklete az elmúlt évtizedekben hozzávetőleg 1 °C-al emelkedett, amely térben és időben eltérő értékeket mutat. Hazai kutatások szerint az éghajlatváltozás hatásai leginkább az ország észak-keleti és középső területeit érintik, az ezekben a régiókban található települések éghajlati sérülékenysége igen jelentős. A nyári felmelegedés következtében egyre gyakoribbá válnak a hőhullámok, a városokban hősziget-hatás nehezíti meg a mindennapokat, jelentős közegészségügyi kockázatot jelentve elsősorban a gyerekekre, krónikus betegekre és az idősekre. A felnőtt lakosság munkavégző képességének csökkenése számottevő gazdasági termelékenység kiesést okozhat.

Vecsés városát érintő negatív hatások közül elsősorban a hőhullámok okozta, közvetlenül az emberi egészséget veszélyeztető hatásokat emeljük ki. 1983 és 2012 között Vecsésen az éves átlaghőmérséklet közel 1,2 °C-kal emelkedett, a növekedés üteme a nyári félévben 1,7-1,8 °C volt. Egy adott térség, illetve település hőhullámokkal szembeni sérülékenységét a hőhullámnapi számának várható változása, valamint a térség korszerkezete, szociális és egészségügyi helyzete, továbbá a lakosság jövedelmi viszonyai határozzák meg. Mindezeket figyelembe véve megállapítható, hogy a Vecsési járás hőhullámokkal szembeni sérülékenysége összességében mérsékeltnak tekinthető, amely a település országos összehasonlításban kedvező társadalmi-gazdasági viszonyainak köszönhető. Azonban a hőhullám napok számának növekedése várhatóan a jövőben is fokozottan érinti a térséget, az évszázad végéig további 30 nappal, azaz egy egész hónappal növekedhet a hőhullám napok éves száma.¹³

A hőmérséklet növekedésével gyakoribbá válnak az állati közvetítők (mint pl. kullancs, szúnyog) okozta megbetegedések, változik e közvetítők elterjedése, ezáltal újabb, az adott területen nem gyakori betegségek léphetnek fel. Várható, hogy módosul az allergén növényfajok virágzásának kezdete, időtartama megváltozik, fokozódik a pollenterhelés.

¹³ Vecsés város klímavédelmi stratégiai koncepciójának megalapozása: MEGÉRTI Kft. 2015.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a klímaváltozás egészségügyi hatásainak szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése
- 1.4.3. A biológiai szűnyogygyérítés feltételeinek biztosítása
- 1.6.1. Nyári hőhullámokhoz történő alkalmazkodás elősegítése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladat elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.2.1.
Feladat megnevezése	Szociális intézmények nyári hővédelme
Feladat tartalma	A helyi szociális intézmények alkalmassá tétele a nyári forró napok és a hőségriadó ideje alatt, hogy az arra rászorulóknak menedéket találjanak az intézmény falain belül. Ennek érdekében célszerű a déli tájolású épületek esetében gondoskodni a megfelelő árnyékolásról, önkormányzati tulajdonban lévő klímaberendezések szociális épületekbe történő áthelyezéséről. Szintén fontos az ivóvíz ellátás zavartalan biztosítása. Az önkormányzat egyik fontos feladata az igénybe vehető légkondicionált közintézmények listájának közzététele.
	Vecsés Város Önkormányzata

3.4.3. Élelmiszerbiztonság

Az élelmiszerbiztonság önálló, a környezetvédelemtől független szakterület, amelynek ugyanakkor vannak környezeti aspektusai is. A biztonságos, lehetőség szerint vegyszerektől mentes, vagy azt nagyon kismértékben tartalmazó élelmiszerek előállítására és fogyasztására nem csak az emberi élet minőségének, hanem közvetve a környezeti elemek – mindenekelőtt a talaj és felszín alatti vizek – állapotának javításához is hozzájárul. A háztáji gazdálkodásban is mérvadó növény- és állategészségügyi szabályok betartása az élelmiszerbiztonság garantálása mellett egyúttal a környezeti elemek védelmét is szolgálja (pl. állati ürülék, állati tetemek megfelelő kezelése, műtrágyák, növényvédőszeres előírás szerinti használata stb.). A termelés és fogyasztás helyszínének egybeesése, vagy közeli volta pedig elősegíti az élelmiszerek szállításából eredő negatív externáliák, mindenekelőtt a levegőszennyezés és felesleges energiahordozófelhasználás elkerülését.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül az élelmiszerbiztonság javítása szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

- 1.5.2. Élelmiszerbiztonság növelése
- 3.3.2. Hagyományos mezőgazdasági termelési formákra épülő helyi gazdaság fejlesztése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	4.3.1.
Feladat megnevezése	Közétkeztetésben a helyi termékek előnyben részesítése
Feladat tartalma	Az önkormányzat által működtetett központi konyha beszerzései során lehetőség szerint helyben, vagy környéken termelt élelmiszereket kell előnyben részesíteni, a szállítási távolság mérséklése érdekében.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	4.3.2.
Feladat megnevezése	Saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés ösztönzése
Feladat tartalma	A feladat keretében olyan szemléletformálási jellegű tevékenységek megvalósítása a cél, amelyek eredményeképpen nő a helyi lakosok körében a saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés. Ennek megalapozása érdekében meg kell vizsgálni mintajellegű veteményeskertek kialakításának lehetőségét a helyi iskolákban. A felnőtt lakosság körében hatékony eszköznek bizonyulhat célirányos települési kertészeti vetélkedők szervezés és lebonyolítása.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5. Épített környezet

3.5.1. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása, megújuló alkalmazása az épületekben

A település lakossági villamosenergia-fogyasztása 34 990 MWh-t tett ki 2022-ben, egy háztartási villamosenergia-fogyasztó havonta átlagosan 272 kWh áramot használt fel, ami meghaladta a Pest vármegyére vonatkozó értéket (228 kWh). A település belterületén 142,2 km földgázelosztó hálózat üzemel, amelyhez 2023-ban a lakásállomány 86%-a csatlakozott, ez az arány azonban az elmúlt években szignifikáns csökkenést mutat. Ezzel párhuzamosan a lakosság gázfogyasztása is jelentősen – 2021 és 2023 között 28%-kal mérséklődött, 2023-ban 9695 ezer m³-t tett ki. A földgáz-fogyasztás csökkenésével párhuzamosan ismét előtérbe került a – környezetszennyező – szilárd tüzelőanyag, illetve egyre inkább terjed – az emisszióval nem járó – hőszivattyúk használata.

Az önkormányzat számos olyan közintézményi telephely építését fejezte be az elmúlt években, amelyek kivitelezése során energiatakarékos és környezetileg fenntarthatóbb technológiai megoldásokat alkalmazott. Így pl. a Bálint Ágnes Kulturális Központ és a Polgármesteri Hivatal hőigényét hőszivattyúk biztosítják, továbbá számos középületen lettek elhelyezve fotovoltikus napelemek (PV-k).

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül az épületek energiahatékonyságával, valamint a megújulóenergia-felhasználással kapcsolatban az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.1.3. Kommunális eredetű légszennyező anyag kibocsátás mérséklése

3.1.1. Megújuló energiahordozók felhasználásának további növelése a lakó- és közintézményekben

3.1.2. Energiatakarékosság és – hatékonyság további növelése a lakó- és közintézményekben

4.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.1.1.
Feladat megnevezése	Vecsési közintézmények energetikai korszerűsítése, megújulók hasznosítása
Feladat tartalma	<p>Folytatni szükséges a vecsési egészségügyi, szociális, oktatási és kulturális közintézmények hőszigetelését, nyílászáró-cseréjét, gépészeti korszerűsítését és megújuló energiahordozókra való áttérését. Az előirányzott épületenergetikai és megújulós fejlesztések megvalósítása során fokozott figyelmet célszerű fordítani a napelemek (PV), napkollektorok és a hőszivattyúk alkalmazására, továbbá ezen eredményekről lakossági tájékoztató anyagok összeállítására.</p> <p>A városban működő középületek közül 2025 és 2030 között az alábbiak részleges, vagy teljeskörű energiahatékonysági, illetve megújulóenergia-hasznosítási szempontú felújítása vagy új, korszerű energetikai jellemzőkkel bíró épületbe történő áthelyezése bír prioritással: Bálint Ágnes Óvoda, Mosolyország Óvoda, Petőfi Sándor Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium, , Vecsési Városgondok Kft. épülete, Oktatási Intézmények Központi Konyhája, Károly utca 2. sz. alatti épület.</p>
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata, fenntartó intézmények

3.5.2. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció

Vecsés város szerkezetileg nem egyközpontú település, a történelmi fejlődés eredményeképpen négy elhatárolható városrész (Felső-telep, Halmi-telep, Andrássy-telep, Falu) alakult ki, amelyek mindegyike esetében kimutatható egy-egy korlátozott funkciókkal bíró alközpont. A Szent-István tér – Piac tér komplex – zöldfelületek bővítésére is kiterjedő – fejlesztése következtében ugyan erősödött e térség városközponti jellege, valódi, funkciógazdag településközpont képe azonban ennek ellenére nem rajzolódik ki. Az egyes városrészek területhasználatának jellegét vizsgálva megállapítható, hogy a gazdasági rendeltetésű térségek a város belterületnek peremén, koncentráltan annak ÉNy-i részén, az intézményi területek a városban elszórtan, illetve szintén a belterület szélén, míg a lakóövezetek értelemszerűen a település belterületén, jórészt összefüggő, homogén tömbben helyezkednek el. Sajátos, környezeti szempontból is kedvezőtlen területhasználati konfliktusként jelentkezik Vecsésen lakó- és – mindenekelőtt kisvállalkozói szférára korlátozódó – gazdasági funkció keveredése a lakóövezetekben, ami lakóövezetek levegőszennyezettségének és zajterhelésének növekedését idézi elő. A város külterületeit a gazdasági rendeltetésű területek és a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér mellett részben – egyre jobban visszaszoruló – mezőgazdasági rendeltetésű területek, részben ex lege védett mocsarak, valamint különböző vonalas infrastruktúra elemek (utak, földgáz, kőolaj, villamos energia vezetékek) és azok védőterületei alkotják. A külterületeken az illegális építések tájképi és területhasználati konfliktust egyaránt okoznak.

Az elmúlt évtizedek revitalizációs munkáinak és barnamezős beruházásainak következtében mindössze egy részben leromlott állagú ipari terület található a városban, a Lőrinci utcában található volt MAVAD telep. Részben megtörtént, folyamatban van a hajdani kavicsbányák feltöltése és revitalizációja.,

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a városrehabilitáció szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel:

1.4.1. Közterületi zöldfelületek hálózatának bővítése, meglévők fenntartása, funkcióbővítése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.2.1
Feladat megnevezése	Lanyi-telek komplex fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat a Lanyi utca és Tó utca által határolt 4 ha kiterjedésű, rekultiváció alatt álló telken több ütemű fejlesztéssel természetközeli közpark létesítése. A fejlesztés célja az egykor rekreációra használt agyagnyerőhely, mint a településen élők emlékezetében megőrzött érték újbóli közösségi célú hasznosítása és biodiverz, vízfelületet is tartalmazó helyreállítása.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	5.2.2
Feladat megnevezése	Városközpont központi funkcióinak megerősítése meglévő épületek energetikai korszerűsítést magában foglaló átalakítása, közösségi célokra történő hasznosítása és a zöldfelületek megújítása révén
Feladat tartalma	Vecsés városközpontjának további fejlesztése, funkciógazdagságának növelése – a helyi identitás növelése, a gyalogosan, vagy kerékpárral is elérhető szolgáltatások bővülése által – önmagában is pozitív környezeti, életminőséget javító hatással bír. A környezeti szempontú előnyök fokozása érdekében a beruházások során az épületek felújítása energetikai korszerűsítésre is kell, hogy terjedjen, továbbá a felújítások eredményeképpen nőnie kell a közösségi zöldfelületek kiterjedésének is. A 2025 és 2030 közötti időszakban cél a Károly utcában egy városközponti bevásárló és "kreatív" udvar kialakítása a Régi (József Attila) Művelődési Ház és a Károly utca 2. alatti épületkomplexum megújításával; a Telepi út zöldfelületi elemeket is integráló infrastrukturális fejlesztése; a Szent István tér környezeti rendezése, valamint a Bálint Ágnes Kulturális Központ funkcionális fejlesztése.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	5.2.3
Feladat megnevezése	Göci Szabadidő Park fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat Virág utca/vasútvonal, Bánya utca, Achim András utca, Rudolf köz által körülvevett közel 1,5 hektáros területen egy minden igényt kielégítő szabadidő park létrehozására irányul. A megújuló növényzettel borított területen számos sport, közösségi és élményelem is helyet kap (futópálya, vizes játszótér, babajátszótér, strandröplabda-pálya, streetball-pálya, kötélpálya, felnőtt fitness pálya stb.).
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	5.2.4
Feladat megnevezése	Török Ignác park létesítése
Feladat tartalma	A Török Ignác utcai lakópark mögött létesülő rekreációs park a nagykiterjedésű zöldterülete mellett KRESZ-pályát, sport és fitnesseszközöket, továbbá játszótérrel is magában foglal majd. A növényzet életfeltételeinek és a helyi mikroklíma javításának érdekében parkban esőkert létesül, amely lehetővé teszi a lehulló csapadékvíz helyben történő beszivárgását a talajba.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5.3. Műemlékvédelem

Vecsés területén országos védetség alatt álló műemlékek nem találhatók, helyi – területi vagy egyedi – védelmet élvez ugyanakkor 19 db objektum. Míg területi védelem alatt elsősorban növényzeti értékek állnak, addig a 12 db egyedi védelem alá helyezett érték között éppúgy megtalálhatók tárgyak (Szent Flórián harang, Temető utcai kerítés mentén felállított sírkövek), mint épületek (felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom épületegyüttese, korabeli Elemi-Népiskola épülete, egykori Czifra Csárda épülete, „sváb jellegű” lakóház a Fő utca 87. és a Jókai u. 6. szám alatt, Pöschl-ház, Ó-Plébánia, Telepi út 52. alatti polgárház) és művészeti alkotás (felső-telepi Jézus Szíve Plébániatemplom belső díszítő festése) is.

Környezeti szempontból elsősorban a területi védetséget élvező növényzeti értékek bírnak jelentőséggel, mindenképp a településkép, tájkép javítására kifejtett kedvező hatásuk következtében.

Az egyedi értékek körébe tartozó tárgyi és építészeti örökségek és a környezeti elemek kapcsolata részben ellentétes előjelű. Míg ugyanis ezek az értékek is egyértelműen javítják Vecsés érintett településrészeinek arculatát, addig aktív védelmet igényelnek a természeti jelenségek, mindenképp a napsugárzás, fagy, viharok – a klímaváltozás következtében várhatóan egyre erősödő mértékű – romboló hatásaival szemben. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a klímaváltozás következtében a

területi védettség alatt álló növényegyüttesek életfeltételei is romolhatnak a fokozódó mértékű szárazodás, valamint özönvízszerű csapadékesemények hatására.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül műemlékvédelmi szakterületen az alábbi bír jelentőséggel:

2.1.2. Helyi védelem alatt álló természeti értékek fenntartása

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.3.1.
Feladat megnevezése	Helyi egyedi és területi védelem alatt álló értékek állagának megóvása a változó éghajlati adottságok között
Feladat tartalma	A feladat – a területi védelem alatt álló növényegyüttesekhez hasonlóan – itt is magában foglalja a védett egyedi értékek állapotának folyamatos nyomon követését, továbbá a szükségessé váló állagmegóvási munkák elvégzését.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.5.4. Fényszennyezés

A fényszennyezés problémájának felismerése új keletű a települési környezetet terhelő folyamatok között, éppen ezért az annak negatív hatásait megelőzni és hivatott szabályozási környezet még nem tekinthető megfelelőnek. Ugyanakkor a városi létformának sok esetben elkerülhetetlen velejárója az éjszakai megvilágítás, azonban ennek megfelelő, az éjszakai nyugalmat nem zavaró alkalmazása a lakosság jogos elvárása lehet az önkormányzat irányában.

Fényszennyezésnek nevezzük az esti égbolt, a lakókörnyezet mesterséges fényforrásokkal történő fölösleges, energiapazarló és környezetkárosító megvilágítását, amely nem kizárólag a megvilágítandó tereptárgyra, vagy felületre, nem a helyes irányba és nem a megfelelő időszakban jut.

A fényterhelés negatív települési és lakossági hatásai lehetnek a birtokháborítás és az éjszakai nyugalom megzavarása, és a következtében kialakuló negatív egészségügyi hatások. A rosszul elhelyezett és beállított közvilágítás, illetve egyéb közterületi világítótestek elkápráztathatják a közlekedésben résztvevőket, ezzel balesetveszély kockázatát növelhetik. A lámpatestek felfelé világítva zavarhatják az állatvilág alapvető biológiai ritmusát, így a zsákmány-vadász kapcsolatokat, illetve a csillagászati megfigyeléseket is befolyásolhatják. A feleslegesen erős és indokolatlanul üzemeltetett éjszakai közvilágítás energiapazarlás is egyben.

Az egészségügyi hatások között kiemelkednek a lakosság éjszakai nyugalomát, pihenését, feltöltődését megzavaró fény miatti, az emberi szervezet bioritmusát, azaz idegi és hormonális mechanizmusait zavaró hatások, amelyek megnövelhetik a daganatos megbetegedések kockázatát is.

Ezen káros környezeti hatások csökkentésére ma már a tervezési, műszaki lehetőségek adottak. A kihelyezett lámpatestek dőlésszögével, a felfelé világítás árnyékolással történő megakadályozásával, a

szabályozható fényerejű lámpatestek alkalmazásával, és az izzók által kibocsátott fény spektrumának helyes megválasztásával a közvilágítás, a díszvilágítás, a szórakozóhelyek és sporttelepek kültéri megvilágítása, a biztonsági megvilágítások és reklámfelületek fényei egyaránt befolyásolhatók.

A fényszennyezés csökkentése érdekében Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének *a helyi környezet védelméről szóló 3/2024. (I.31.) önkormányzati rendelete* tartalmazza azokat a szempontokat, amelyekre a világítótestek elhelyezése során mind a köz-, mind a magántulajdonban lévő ingatlanokon ügyelni kell. Ennek megfelelően Vecsés Város Önkormányzata hangsúlyt fektet a fényszennyezés-mentes technikai megoldások alkalmazására.

A vonatkozó célok elérése érdekében az alábbi feladat elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	5.4.1.
Feladat megnevezése	A fényszennyezésmentes települési köz- és diszkivilágítás megvalósítása, lakosság tájékoztatása a fényszennyezés megelőzésének jelentőségéről és lehetőségeiről
Feladat tartalma	A pályázatok megvalósításakor és a városrészhabilitációs-fejlesztések során törekedni kell a fényszennyezésmentes lámpatestek kihelyezésére, és a fényszennyezés megelőzését célzó műszaki megoldások alkalmazására.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6. Közlekedés

3.6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás

Vecsés város közlekedési eredetű környezetterhelésének legfontosabb forrása a közúti közlekedés, amely döntően a 4. számú országos főút (Fő utca), a 4602. számú. országos közút (Telepi út, Dózsa György út), valamint néhány helyi út (Széchenyi út, Almáskert utca, Lőrinci út, Szép utca, Zrínyi utca) mentén a legjelentősebb mértékű. Megfelelő közlekedésszervezéssel, forgalomszabályozással és kapcsoló infrastruktúrafejlesztésekkel ugyanakkor mérsékelhető a város belterületén jelentkező közlekedési eredetű környezetterhelés.

Környezetegészségügyi szempontból a vasúti és légi forgalom egyaránt elsősorban zajforrásként játszanak szerepet a város életében, levegőminőségre gyakorolt hatásuk – a vasútvonal villamosított volta, valamint a repülőtér megfelelő átszellőző képessége következtében – nem számottevő. A repülőtér és a vasútvonalat érintő fejlesztések mindazonáltal nem tartoznak önkormányzati hatáskörbe, azok esetében a település vezetése elsősorban hatékony kezdeményező és érdekérvényesítő szerepet kell, hogy betöltsön a jövőben is.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a közlekedési infrastruktúra fejlesztése és a forgalomszabályozás vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.4.1. A településen áthaladó teherforgalom mérséklése

3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjesztésének ösztönzése

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	6.1.1.
Feladat megnevezése	Önkormányzati utak felújítása
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja egyrészt a még burkolatlan önkormányzati útszakaszok lakott részeinek (Sziget utca, Erdő utca, Sorompó utca) burkolattal való ellátását, másrészt a leromlott állagú útszakaszok burkolatának cseréjét. Az utak felújítása egyenletesebb haladási sebességet tesz lehetővé, hozzájárulva ezáltal az üzemanyag-fogyasztás és ennek révén a közlekedési eredetű szennyezőanyagkibocsátás – enyhe – mérsékléséhez. A földutak burkolása ezen túlmenően a szállópor-terhelés csökkentésében is szerepet játszik.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.1.2.
Feladat megnevezése	Forgalomcsillapítás korszerű módszereinek széleskörű alkalmazása Vecsés belterületén
Feladat tartalma	A feladat magában foglalja a korlátozott sebességű övezetek rendszerének – méréseken és lakossági egyeztetéseken alapuló – felülvizsgálatát, amelynek eredményeképpen, amennyiben indokoltnak bizonyul, célszerű a sebességkorlátozás kiterjesztése a város belterületi úthálózatának újabb elemeire is. A sebességmérséklés mellett mindenképpen célszerű a forgalomcsillapítás egyéb módszereit is széleskörűen alkalmazni a településen. Ezek közé tartoznak az egyirányúsítás, lehetőség szerint növényzettel fedett forgalomlassító síkának, korszerű fekvőrendőrk telepítése, illetve a meglévő 4 traffipax (Széchenyi utca, Baross út, Fő út, Dózsa György út) mellett továbbiak telepítése.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6.2. Közösségi közlekedés

Vecsés város közösségi közlekedése alapvetően két pilléren nyugszik. Ezek egyike a főváros elővárosi közlekedési hálózata, amelyen belül Vecsés esetében mind a vasúti, mind a buszforgalom jelentős szerepet játszik. Környezeti, mindenképpént levegőminőségi szempontból ezek közül mindenképpen a vasúti közlekedés élvez prioritást, így célszerű az utasforgalmat minél inkább erre a közlekedési módra terelni. Erre kiváló lehetőséget teremt a várost keresztező 100a jelű vasúti fővonalon az elővárosi közlekedésben bevezetett ütemes menetrend. Tény ugyanakkor, hogy a

Vecsést is érintő elővárosi vasúti forgalom a jelenlegi infrastrukturális feltételek mellett immár elérte maximális kapacitását.

Az elővárosi közlekedés feltételrendszerének alakítása természetesen nem Vecsés hatáskörébe tartozik, e tekintetben a települési önkormányzatnak egyrészt egyeztetési és érdekérvényesítési feladatai vannak, másrészt elő kell segítenie az elővárosi járatok településen belüli megközelítését.

A település közösségi közlekedésének másik elemét a helyi buszjárat üzemeltetése képezi. Közismert, hogy a személygépkocsival lebonyolított helyi közlekedési forgalom mérséklésének egyik leghatékonyabb eszköze a korszerű helyi közösségi közlekedési rendszer kialakítása és fenntartása. Ennek alapjai Vecsésen fennállnak, hiszen a Halmy József tér és Market Central között közlekedő helyi viszonylat felfűzi a település legnagyobb közlekedési igényt generáló helyszíneit, a járművek követési távolsága ugyanakkor nem minden időszakban bizonyul megfelelőnek.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a közösségi közlekedés vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel:

3.4.4. Községi közlekedés fejlesztése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	6.2.1.
Feladat megnevezése	P+R, valamint B+R parkolók fenntartása, lehetőség szerinti bővítése a vasútállomás körzetében és a nagyobb buszmegállók környezetében
Feladat tartalma	Minden agglomerációs település, így Vecsés esetében is kulcsfeladatnak számít környezetvédelmi szempontból a napi ingázóforgalom lehető legkevesebb környezetterhelő közlekedési módra terelése. Vecsés esetében ez azt jelenti, hogy lehetőség szerint minél inkább a vasútra, másodsorban helyközi buszjáratokra kell „terelni” a hivatásforgalom lebonyolítását. Ennek elérése érdekében az önkormányzat feladata, hogy a vasútállomások és a nagyobb forgalmú buszmegállók körzetében elegendő számú, megfelelő minőségű, ugyanakkor az adott terület teherbíróképességét, az oda irányuló helyi forgalom megengedhető volumenét is figyelembe vevő kulturált parkolóhely kialakításáról gondoskodjon. A helyi közlekedési igények környezetbarát kielégítésének ösztönzése érdekében a P+R parkolók mellett kerékpárok számára is rendelkezésre állnak B+R parkolók. A feladat a meglévő P+R, illetve B+R parkolók fenntartását, igény szerint azok mennyiségének növelését, illetve minőségük javítását (pl. árnyékolás, B+R parkolók esetében fedett tárolók kialakítása) foglalja magában.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.2.2.
Feladat megnevezése	Helyi buszjárat útvonalának lakossági egyeztetésen alapuló folyamatos felülvizsgálata, igény szerint annak módosítása
Feladat tartalma	A személygépkocsival lebonyolított helyi közlekedési forgalom mérséklésének egyik leghatékonyabb eszköze helyi közösségi közlekedési szolgáltatás nyújtása, amely Vecsés esetében adott. A szolgáltatás hatékonyságának, kihasználtságának fenntartása, illetve növelése érdekében rendszeres időközönként fel kell mérni a helyi buszjárat útvonalára és menetrendjére vonatkozó esetleges lakossági módosítási igényeket és a lehetőségekhez mérten érvényesíteni kell azokat.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.6.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása

A fenntartható közlekedési rendszeren belül kulcsszerep jut a nem motorizált módok széleskörű elterjedésének, amelyek közül Vecsésen a kerékpározás, illetve gyaloglás bírnak kiemelkedő jelentőséggel, illetve fejlesztési potenciállal. A közúti forgalomtól elkülönített kerékpárutak kialakítása minden bizonnyal fellendítené a kerékpáros forgalmat, hiszen a város sík jellege amúgy kifejezetten kedvező feltételeket teremt e közlekedési mód széleskörű elterjedéséhez.

A gyaloglás kedvező egészségügyi és környezeti hatásait nem lehet túlértékelni, ennek ellenére viszonylag kevés figyelem irányul e közlekedési mód feltételeinek javítására, illetve annak népszerűsítésére. A gyalogos forgalom elterjedésének nem kedvez a fő közlekedési útvonalakat, így az utakat és vasútat keresztező gyalogos átkelőhelyek egymástól való viszonylag nagy távolsága, továbbá a járdák nem minden esetben megfelelő minősége sem.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a fenntartható egyéni közlekedés vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.4.2. Nem motorizált közlekedési módok elterjedésének ösztönzése

3.4.3. Vasút által elválasztott településrészek közti összeköttetések számának növelése a gyalogos és kerékpáros közlekedés számára

A fenti célok elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség a fenntartható egyéni közösségi módok ösztönzése érdekében.

Feladat kódja	6.3.1.
Feladat megnevezése	Kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése
Feladat tartalma	A feladat a 2023-ban elkészült Kerékpárforgalmi Hálózati Tervben foglaltak üteme megvalósítására terjed ki, így elsősorban a meglévő kerékpárutak fenntartására, a kerékpárúthálózat további bővítésére, a hiányzó hálózati kapcsolatok megteremtésére, kerékpártárolók kialakítására, valamint kapcsolódó jelleggel a kerékpáros közlekedést népszerűsítő programok, projektek megvalósítására is. A 2025-2030 közötti időszakban prioritást élvez egyrészt a Halomi út – Széchenyi utca – Budai Nagy Antal utca nyomvonal Budapest településhatáráig történő, másrészt a Széchenyi utca – Gyál nyomvonal Gyál településhatáráig történő kialakítása, harmadrészt e szakaszokhoz kapcsolódó mosdó és közösségi tér létrehozása.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	6.3.2.
Feladat megnevezése	Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása
Feladat tartalma	A feladat keretében felül kell vizsgálni az utakat és vasútvonalat keresztező gyalogos átkelőhelyek elhelyezkedését, indokolt esetben javasolt újak kialakítása. Szintén a gyalogos közlekedés feltételeit javítja a meglévő járdák karbantartása, burkolatuk minőségének folyamatos javítása, továbbá új, vízáteresztő burkolattal ellátott járdák kiépítése. A gyalogosközlekedés fellendítése érdekében célszerű megismertetni a lakossággal a gyalogos közlekedés egészségre és környezetre gyakorolt kedvező hatásait.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

3.7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság

3.7.1. Hulladékgazdálkodás

Vecsés város hulladékgazdálkodási rendszerének színvonala összességében megfelelő, a szelektív hulladékgyűjtés és -elszállítás, beleértve a zöldhulladékok kezelését is megoldottnak tekinthető, évente egyszer lehetőség van házhoz menő lomtalanítás térítésmentes igénybevételére is. A lakosság összességében fegyelmezetten és hatékonyan végzi a keletkező hulladékok szelektív gyűjtését. A település hulladékgazdálkodási rendszerének ugyanakkor továbbra is hiányossága, hogy Vecsésen nem működik állandó hulladékgyűjtő udvar, a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékokat – az évi egyszeri alkalomtól eltekintve – kizárólag a szomszédos Budapest XVIII. kerületben, illetve Gyömrőn

lehet leadni. A hulladékgazdálkodáshoz is kapcsolódó, ugyanakkor még inkább köztisztaságvédelmet érintő probléma a város kül- és belterületein jelentkező illegális hulladékelhelyezés.

A hulladékgazdálkodás helyi rendszerének működtetését ugyanakkor alapvetően befolyásolja, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással összefüggő alapvető jogköröket az országos hatáskörű MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. gyakorolja, így Vecsés Város Önkormányzatának lehetőségei a hulladékgazdálkodás rendszerének helyi alakítására rendkívül szűkösek.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül hulladékgazdálkodási szakterületen az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.2.1. Kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése

3.3.3. Ez főre jutó kommunális hulladékkeletkezés mérséklése

A fenti célok elérése érdekében hulladékgazdálkodási szakterületen az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	7.1.1.
Feladat megnevezése	A települési érdekek érvényesítése az országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül
Feladat tartalma	A Vecsésen kialakított hulladékgazdálkodási rendszer színvonalának megőrzése szempontjából kulcsfontosságú a település érdekeinek messzemenő és következetes képviselése és érvényesítése az országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.2.
Feladat megnevezése	Szelektív hulladékgyűjtési rendszer, zöldhulladékgyűjtés és házhoz menő lomtalanítás rendszer fenntartása
Feladat tartalma	A szelektív hulladékgyűjtési rendszer minőségének fenntartása egyaránt kiterjed a házhoz menő szelektív kommunális hulladékgyűjtés, az üveghulladékok gyűjtőszigeteken történő gyűjtése, valamint a közintézményekben megvalósult szelektív hulladékgyűjtés terén elért eredmények megőrzésére.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.3.
Feladat megnevezése	Hulladékudvar létesítése
Feladat tartalma	A feladat keretében a Tengely utcában, e célra megvásárolt ingatlan területén ki kell alakítani Vecsés – veszélyes hulladék gyűjtésére is engedéllyel rendelkező – hulladékudvarát.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.1.4.
Feladat megnevezése	Káposztafeldolgozásból származó speciális hulladékok egységes helyi begyűjtési rendszerére vonatkozó koncepció kidolgozása
Feladat tartalma	A tradicionális vecsési iparágban keletkező zöldhulladék jelentős mennyisége indokoltta teheti egy kifejezetten e hulladéka áramra specializálódott települési begyűjtési rendszer kialakítását. A feladat e tervezett tevékenység feltételrendszerének vizsgálatára, a vonatkozó koncepció kialakítására terjed ki.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

3.7.2. Közterületek tisztasága

A települési köztisztaság fenntartásáért – beleértve a zöldterületek karbantartását, valamint a téli síkosságmentesítést is – a települési önkormányzat egyes részlegei és munkatársai (zöldfelület-karbantartó csoport, városkarbantartók), valamint az önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő Vecsési Városgondnok Kft. a felelősek. Vecsés köztisztaságának megóvása ugyanakkor nyilvánvalóan közügy, abban minden vecsési lakosnak, intézménynek és vállalkozónak tevékenyen részt kell vennie.

Ennek megfelelően a *közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről* szóló 15/2013 (VI.27) önkormányzati rendelet a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartásként definiálja, hogy amennyiben valaki a települési szilárd hulladék összegyűjtéséről, elhelyezéséről és elszállíttatásáról nem gondoskodik, a települési hulladékkal kapcsolatos, önkormányzat által biztosított közszolgáltatást nem veszi igénybe, továbbá nem gondoskodik az általa használt ingatlan előtti járdaszakasz karbantartásáról, síkosság mentesítéséről és árok tisztántartásáról.

Mindezek ellenére továbbra is fennálló probléma az illegális hulladékelhelyezés, amely elsősorban Vecsés nyugati, a Főváros XVIII. kerületével határos külterületi térségeire koncentrálódik, de más helyeken is előfordul.

Szezonális, a téli időszakra koncentrálódó probléma a járdák nem megfelelő mértékű, és nem megfelelő anyaggal (sóval) végzett síkosságmentesítése egyes ingatlanok előtt.

Környezetegészségügyi problémaként jelentkezik a háztáji állattartásból származó szennyezőanyagok alkalmankénti kijutása a közterületre.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül köztisztaságvédelmi szakterületen az alábbiak bírnak jelentőséggel:

3.2.2. Illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása

2.2.1. Illegális hulladékelhelyezésből származó talajterhelés megszüntetése

A fenti célok elérése érdekében köztisztaságvédelmi szakterületen az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	7.2.1.
Feladat megnevezése	Illegális hulladékelhelyezés nyomon követése, felszámolása
Feladat tartalma	Az illegális hulladékelhelyezés visszaszorítása érdekében a közterületfelügyelők és mezőőrök rendszeresen „járőröznek” a település külterületein és amennyiben illegálisan lerakott hulladékot észlelnek, annak haladéktalan eltávolításáról az önkormányzat zöldfelületkezelő csoportja, továbbá a Vecsési Városgondnok Kft. gondoskodik.
Felelős:	Vecsés Városgondnok Nonprofit Kft.

Feladat kódja	7.2.2.
Feladat megnevezése	Helyi oktatási intézmények bevonása a köztisztaságvédelembe
Feladat tartalma	A helyi oktatási intézmények – mindenekelőtt iskolák – bevonása a köztisztaságvédelmi feladatok ellátásába elsődlegesen szemléletformálási jellegű kell, hogy legyen. A középfokú oktatást is nyújtó Petőfi Sándor iskolában ösztönözni kell, hogy a kötelező közösségi szolgálat keretében választható legyen az illegális hulladékelhelyezés nyomon követésében, felszámolásában vállalt önkéntes munkavégzés, az általános iskolákban pedig célszerű az osztályfőnöki órákhoz, jeles napokhoz (pl. Föld Napja), vagy országos akciókhoz kapcsolódva részt venni a közterületek tisztántartásában. Javasolt kifejezetten diákokat megcélzó helyi köztisztasági mozgalmak megszervezése (pl. Tartsd Tisztán, Ne dobd el Mozgalom).
Felelős:	A helyi oktatási intézmények vezetősége

4. VECSÉS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA 2025-2030 VÉGREHAJTÁSÁNAK STRATÉGIAI ESZKÖZEI

4.1. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel, szemléletformálás

A település Környezetvédelmi Programjában kijelölt célok elérése, valamint az azokat szolgáló feladatok eredményes megvalósítása elképzelhetetlen a vecsési lakosok, önkormányzati és egyéb költségvetési intézmények, civil szervezetek, továbbá a hely gazdasági élet szereplőinek aktív támogató, hozzájárulása nélkül. A hatékony együttműködés kialakításának feltétele, hogy a felsorolt személyek és szervezetek tudatában legyenek cselekedeteik környezeti elemekre, folyamatokra és rendszerekre gyakorolt hatásaival, továbbá mindazokkal az előnyökkel is, amelyeket a tiszta, rendezett, magas zöldfelületi aránnyal bíró, minél inkább természetközeli jellegű környezet nyújt

számukra és az egész vecsési közösség számára, elsősorban az itt élők, dolgozók, egészségi állapotának, életminőségének – hosszú távon is érvényesülő – javítása révén.

A környezeti nevelés, szemléletformálás, valamint a környezeti célok érdekében kifejtett közösségi együttműködés szerencsére nem ismeretlen fogalmak Vecsésen, mindegyik területen jó példával jár elől a település. Ide tartoznak pl.: a helyi oktatási intézmények ökoiskola-minősítése, hulladékgazdálkodáshoz és ivóvíztakarékossághoz kapcsolódóan lebonyolított szemléletformálási kampányok, sikeres együttműködés az önkormányzat és helyi civil egyesület között az illegális személtelhelyezés visszaszorításában, település elkötelezettsége a klímaváltozással kapcsolatos küzdelem terén, csatlakozás a Klímabarát Települések Szövetségéhez, rendszeres környezetvédelmi szemléletformáló kampányok megtartása a városi rendezvényeken stb. Az eddig elért eredmények megtartása mellett viszont nélkülözhetetlen a lakosság, valamint a helyben működő intézmények, vállalkozások további ösztönzése a környezeti szempontok fokozott mértékű, tudatos és előre megtervezett figyelembevételére, ami összességében a megújult vecsési Környezetvédelmi Program sikeres végrehajtásának kulcsfeltételévé válhat.

4.1.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás

A környezeti nevelés, oktatás és szemléletformálás terén az a cél, hogy lehetőség szerint valamennyi vecsési célcsoporthoz eljusson mindazon információ, amely alapján reálisan elvárhatóvá válik, hogy belső motiváció alapján tevőlegesen részt vállaljanak lakókörnyezetük természeti értékeinek megóvásában, a környezeti elemek terhelésének csökkentésében.

A környezeti nevelés, oktatás terén Vecsésen sikeres kezdeményeznek tekinthető, hogy a négy alapfokú képzést nyújtó intézményből már kettő, a Vecsési Halmi Telepi Általános Iskola 2014-ben és a Petőfi Sándor Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium 2022-ben elnyerte az öko-iskola címet. A Vecsési Halmi Telepi Általános Iskola Örökös Ökoiskola címet kapott 2018-ban. A Tündérmű Óvoda a Bálint Ágnes Óvoda, valamint a Vecsési Mosolyország Óvoda pedig a „Zöld óvoda” címmel büszkélkedhet.

A vecsési gyermekek – és rajtuk keresztül szüleik – környezettudatos szemléletének alakítását hatékonyan szolgálták továbbá a környezetvédelemmel kapcsolatos helyi, vagy néhány településre kiterjedő tanulmányi versenyek, vetélkedők, amelyek finanszírozásában helyi, vagy környékbeli cégek is részt vállaltak.

A természeti környezet értékeit bemutató hagyományos, táblákkal felszerelt tanösvény is van már Vecsésen, helyi Kispatak-tanösvény 2011-től, illetve 2024-től megnyitott Halmi-Turján tanösvény.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül környezeti nevelés, oktatás és szemléletformálás vonatkozásában az alábbiak bírnak jelentőséggel:

4.2. Energia- és környezettudatosság növelése a lakosság különböző célcsoportjaiban

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.1.1.
Feladat megnevezése	Vecsési óvodák és általános iskolák ösztönzése a „zöldóvoda”, valamint „öko-iskola” cím elnyerésére és megtartására
Feladat tartalma	A feladat keretében ösztönözni kell a helyi oktatási intézményeket, hogy pályázzanak az „Öko-iskola”, valamint „Zöld óvoda” cím elnyerésére. Ehhez kapcsolódóan támogatni kell a helyi oktatási intézményeket abban, hogy helyi pedagógiai programjaikban kiemelt hangsúlyt kapjanak a környezeti nevelési célok, eszközök és módszerek. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok megosztása céljából célszerű konzultációs fórumot teremtenie az önkormányzatnak.
Felelős:	Helyi óvodák, iskolák vezetősége

Feladat kódja	8.1.2.
Feladat megnevezése	Helyi tanulmányi vetélkedők, tanulmányi kirándulások szervezése és lebonyolítása környezet- és természetvédelmi témakörben
Feladat tartalma	A vecsési diákság környezeti szemléletének alakításában kulcsszerep jut a tanórán kívüli elfoglaltságoknak. Ezek körébe tartozik egyrészt a települési szintű – helyi intézmények, vállalkozások és civil szervezetek összefogásában – megvalósítandó, a helyi és környékbeli értékek megismerésére fókuszáló tanulmányi vetélkedők megszervezése, másrészt a területi és országos megmérettetéseken való tanulói részvétel ösztönzése, támogatása is. Elő kell segíteni, hogy valamennyi vecsési diák tanulmányai során legalább egyszer eljusson minősített erdei iskolába.
Felelős:	Helyi iskolák vezetősége

Feladat kódja	8.1.3.
Feladat megnevezése	Lakossági környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása
Feladat tartalma	A környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek célja a lakosság környezetvédelmi vonatkozású ismereteinek elmélyítése, a helyes cselekvési minták kialakítása, a közösségi együttélés szabályrendszerének széleskörű megismertetése. A szemléletformálási tevékenység több tematikára irányul. Egyrészt tudatosítani kell a helyi lakosokban, hogy a „hulladék nem szemét”, azzal felelősen lehet és kell is gazdálkodni. A szemléletformálási tevékenységek további céljai a felelős állattartás szabályrendszerének megismertetése, a lakosság figyelmének felkeltése a zaj-, levegő- és vízszennyezés, valamint a klímaváltozás jelentőségére, az azok megelőzését, valamint az azok elleni védekezést szolgáló lehetőségekre, a csapadékvíz visszatartásának szükségességére és

	lehetőségeire, a biológiai szűnyoggyérítés jelentőségére, továbbá a környezettudatos vásárlás lehetőségeire.
Felelős:	Önkormányzat, Vecsési Városgondnok NKft.

Feladat kódja	8.1.4.
Feladat megnevezése	A helyi természeti, táji, építészeti és kulturális értékekre, azok védelmére, megőrzésére irányuló figyelemfelkeltő akciók lebonyolítása a hagyományos helyi kulturális rendezvények keretében
Feladat tartalma	A felnőtt lakosság elérésének egyik hatékony eszköze a hagyományos helyi kulturális rendezvényeken való megjelenés. Ösztönözni kell, hogy e rendezvények programjában a helyi – részben védelem alatt álló – értékeket bemutató programok is helyet kapjanak. Ehhez kapcsolódóan, figyelemfelkeltő jelleggel, helyi környezeti és építészeti értékekre irányuló internetes játékos ismeretterjesztő feladatokat célszerű kidolgozni és megjeleníteni a település honlapján.
Felelős:	Önkormányzat, Vecsési Városgondnok NKft.

4.1.2. Környezeti információhoz való hozzáférés

A vecsési lakosok, társadalmi és gazdasági szervezetek eredményes környezeti felelősségvállalásának egyik alapfeltétele, hogy minden érintett tisztában legyen az őt körülvevő környezet aktuális állapotával, a települési környezetvédelmi programban kitűzött célértékekkel, valamint azok elérését lehetővé tevő magatartási mintákkal, cselekvési irányokkal. Vecsés város Polgármesteri Hivatala, valamint az önkormányzat tulajdonában lévő intézmények (pl. Vecsési Városgondnok Kft., Vecsés Városközpont-fejlesztő Projekt NKft.) az elmúlt időszakban is fokozottan törekedtek arra, hogy a környezeti információk minél szélesebb körben elérhetőek legyenek.

A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a környezeti információkhoz való hozzáférés vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel.

4.1.1. Települési környezeti információs szolgáltatások fejlesztése

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.2.1.
Feladat megnevezése	A települési környezeti információk rendszeres megosztása a lakossággal
Feladat tartalma	A Vecsésre vonatkozó környezeti információk gyors és könnyű elérésének megteremtése érdekében a város hivatalos honlapján, a Vecsési Hírmondó újságban, valamint a városi rendezvényeken környezeti tematikájú információk megosztásának folyamatos biztosítása.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

4.1.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel

A környezeti állapot javítása közügy, amely kizárólag a helyi társadalmi, gazdasági szereplők, önkormányzati és állami intézmények, valamint a lakosság együttműködése által érhető el. Vecsésen az elmúlt években sikeres együttműködések alakultak ki a természeti értékek védelmének, a környezeti elemeket érő terhelések megelőzésének érdekében mind civil szervezetekkel (ld. Vecsési Hulladékkommandó működtetése), mind helyi vállalkozásokkal (pl. környezeti tematikájú vetélkedők finanszírozásában való részvétel). Az ehhez hasonló együttműködések fenntartása és további bővítése ugyanakkor elengedhetetlen a megújított települési környezetvédelmi programban kitűzött környezeti célok eléréséhez. A fentiek alapján a VKP tematikus célkitűzései közül a környezeti célok mentén kialakuló partnerség vonatkozásában az alábbi bír jelentőséggel.

4.2.1. Önkormányzati, valamint gazdasági és társadalmi szereplők közötti együttműködés ösztönzése környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében

A fenti cél elérése érdekében az alábbi feladatok elvégzésére van szükség.

Feladat kódja	8.3.1.
Feladat megnevezése	Önkormányzati és civil szervezetek együttműködési megállapodásainak létrehozása a környezeti szemléletformálás megvalósításában
Feladat tartalma	Fel kell mérni, hogy melyek azok a környezeti szemléletformálási szakterületek, amelyek esetében az önkormányzat önállóan nem, vagy kevésbé hatékonyan tud érdeket érvényesíteni, mint civil szervezetekkel együttműködve. Ide tartozik a helyi és környékbeli civil szervezet tevékenységeinek felmérése. Ezek elvégzését követően célszerű az önkormányzat és a kiválasztott civil szervezet(ek) közti munkamegosztást együttműködési nyilatkozat keretében is deklarálni.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

Feladat kódja	8.3.2.
Feladat megnevezése	Gazdasági szervezetek bevonása a környezeti feladatok megvalósításába és finanszírozásába
Feladat tartalma	A helyi környezetvédelmi feladatok megvalósításába, finanszírozásába a helyi gazdasági szervezetek különböző eszközök formájában és eltérő mértékben képesek kapcsolódni. A feladat keretében előzetes – mindegyik félre kiterjedő – igényfelmérés alapján koncepcionális tervet kell kidolgozni az önkormányzat és a gazdasági szervezetek közötti környezetvédelmi célú együttműködés lehetséges formáira vonatkozóan. Ez kiterjedhet a vállalati felelősségvállalás eszközeire, tanulmányi versenyek, kirándulások, rendezvények finanszírozására, vállalkozások

	közötti környezeti tematikájú vetélkedők lebonyolítására, helyi értékek „örökbefogadási akcióira” stb.
Felelős:	Vecsés Város Önkormányzata

4.2. A beavatkozások megvalósításának ütemezése, költségigénye

4.2.1. Jogi, szabályozási eszközök

Vecsés város képviselő-testülete az elmúlt évtizedben számos olyan helyi jogszabályt alkotott, amelyek érdemi befolyást gyakorolnak a környezeti elemek állapotára. Jelentőségét tekintve kiemelkedik ezek közül *Vecsés Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 6/2016. (IV.28.) önkormányzati rendelet*. A Helyi Építési Szabályzatban bevezetett korlátozások meghatározó része mögött a helyi lakosokat érintő környezetegészségügyi feltételek javításának igénye áll. Ennek megfelelően az e jogszabály rendelkezései elősegítik többek között a zaj- és bűzterhelés csökkentését, a települési levegőminőség javítását, a talajterhelés megszüntetését, illetve a zöldterületek ökológiai szolgáltatásnak megőrzését.

A Helyi Építési Szabályzat mellett azonban számos további helyi jogszabály is rendelkezik a környezet állapotának megóvását célzó tevékenységek végzéséről, vagy a környezetet veszélyeztető, illetve károsító tevékenységek végzésének tilalmáról. Ezek többsége egy-egy szűk szakterületre (pl. hulladékgazdálkodás, háztartási szennyvíz begyűjtése, talajterhelési díj, helyi jelentőségű természetvédelmi védelem) irányul, ugyanakkor Vecsés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közelmúltban fogadott el egy komplex, célzottan környezetvédelmi indíttatású jogszabályt is, *a helyi környezet védelméről szóló 3/2024. (I.31.) önkormányzati rendeletet*, amely számos rendelkezést tartalmaz a közterületek és ingatlanok tisztántartásával, a levegő és a vizek védelmével, a zöldterületek fenntartásával és kezelésével, továbbá a zajvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és lakossági feladatokra vonatkozóan. A hivatkozott jogszabály jelentőségét emeli, hogy szabályozza az Önkormányzati Környezetvédelmi Alapnak, mint a helyi környezetvédelmi feladatok végrehajtását szolgáló pénzügyi források egyik lehetséges eszközének a működtetését is.

Végül említést érdemel, hogy több olyan önkormányzati rendelet is hatályban van, amelyek elsődleges célja nem valamely környezeti elem, vagy rendszer védelme, ám az abban foglalt rendelkezések betartása hozzájárul a környezetvédelmi célok eléréséhez is. Így pl. *a települési támogatásokról szóló 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet* a szemétszállításhoz nyújtott támogatások révén elősegíti az illegális hulladékelhelyezés megelőzését, mérséklését, vagy *a közösségi együttélés alapvető szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről szóló 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelet* a gyom- és allergén növények irtására vonatkozó kötelezettség érvényesítésén keresztül hozzájárul az idegenhonos inváziós fajok visszaszorításához.

Az alábbi táblázat összegző jelleggel, az elfogadás időrendjében, mutatja be a Vecsés város közigazgatási területén hatályos, közvetlenül, vagy közvetve környezetvédelmi vonatkozású önkormányzati rendeleteket és azok főbb tartalmi elemeit.

Jogszabály	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2024. (I.31.) önkormányzati rendelete a helyi környezet védelméről	valamennyi környezetfejlesztési szakterület	Részletesen szabályozza a közterületek és ingatlanok tisztántartásával, a fényszennyezés elleni védelemmel, a levegő és a vizek védelmével, a zöldterületek fenntartásával és kezelésével, a közterületen lévő fás szárú növények védelmével, a zaj- és rezgésvédelemmel kapcsolatos önkormányzati és lakossági feladatokat, továbbá szabályozza az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működtetését.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2023. (VII. 27.) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról	természetvédelem	Szabályozza a helyi természetvédelmi terület és érték védetté nyilvánításának eljárásrendjét, illetve azok védelmének szabályait. A jogszabály 1. sz. melléklete alapján a Vecsési Kosboros-rét helyi jelentőségű természetvédelmi területnek minősül, amelynek kezelési tervét a jogszabály 2. sz. melléklete tartalmazza.
Vecsés Város Önkormányzatának 9/2023. (IV.06.) önkormányzati rendelete a közterületek rendeltetéstől eltérő használatáról	zöldfelület-védelem, csapadékvíz-gazdálkodás	Egyrészt tiltja közterület-használati engedély kiadását abban az esetben, ha a tervezett tevékenység a növényzet maradandó károsodásával járna, másrészt kimondja, hogy a közterületen vagy a közvetlenül közterület mellett lévő magánterületen elhelyezkedő csapadékvíz elvezetésre szolgáló nyílt árokrendszer, vagy zárt csapadékcatorna vízszállító képessége nem korlátozható, amennyiben a vízszállító képesség csökken, úgy az ingatlantulajdonos, vagy az előírózó számára helyreállítási kötelezettség áll fenn.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2021. (XII. 16.) önkormányzati rendelete a település tisztaságáról és a hulladékgazdálkodás szabályairól	hulladékgazdálkodás	Teljeskörűen szabályozza a háztartási szilárd vegyes hulladék elszállításának vecsési rendjét, a 70 évet betöltött lakosok számára díjmentességet, vagy díjkedvezményt állapít meg, ezáltal is hozzájárulva az illegális hulladékelhelyezés megelőzéséhez. A közterületek rendszeres tisztántartását a Vecsési Városgondnok Kft., illetve az ingatlantulajdonosok feladataként azonosítja, továbbá előírja, hogy a közterület szennyeződése, rongálódása esetén annak előírója köteles a közterületet tiszta, illetve eredeti állapotba hozni.

Jogszabály	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
<p>Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2016. (IV.28.) önkormányzati rendelete Vecsés Város Helyi Építési Szabályzatáról</p>	<p>valamennyi környezetfejlesztési szakterület</p>	<p>Környezetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőséggel bír a minimálisan előírt zöldfelületi arány mértéke, amely Vecsés esetében 10 és 50 % között, a belterület legnagyobb részét kitevő kisvárosias, kertvárosias és falusias lakóövezetben 30 és 50% között alakul. Figyelemreméltó, hogy ezen túlmenően szabályozza a rendelet a fák, illetve cserjék elvárt arányát is. További főbb releváns rendelkezések: szennyvíz elszikkasztásának általános tilalma, kötelezés a csapadékvíz elvezetésére szolgáló elválasztott rendszerű elvezető hálózat kiépítésére; új, nagy parkolók esetében a lakhatási feltételek romlásának kizárása; védőövezetek rendszere; erdőterület átminősítésének fő szabály szerinti tilalma stb.</p>
<p>Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete a települési támogatásokról</p>	<p>hulladékgazdálkodás; szennyvízelvezetés</p>	<p>Az alacsony jövedelemmel rendelkező lakosok számára az önkormányzat támogatást nyújt a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások körében – mások mellett – a hulladékelszállítás és a csatornahasználat költségeihez, hozzájárulva ezáltal az illegális hulladékelhelyezés megelőzéséhez, a szennyvízszikkasztás megszüntetéséhez.</p>
<p>Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2014. (XI.21.) önkormányzati rendelete a talajterhelési díjról</p>	<p>talajvédelem, felszín alatti vizek védelme</p>	<p>Meghatározza a műszakilag rendelkezésre álló csatornára nem csatlakozó, helyi vízgazdálkodási hatósági engedélyezés alapján szennyvíz elhelyezést alkalmazó személyek által fizetendő talajterhelési díj mértékét.</p>
<p>Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2013. (IX.19.) önkormányzati rendelete a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról</p>	<p>talajvédelem, felszín alatti vizek védelme</p>	<p>Teljeskörűen szabályozza a Vecsés területén nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását, valamint ártalmatlanítását.</p>
<p>Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2013. (VI.27.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető</p>	<p>zajvédelem; biológiai allergének; közterületek, zöldfelületek védelme; csapadékvíz elvezetés</p>	<p>Szabályozza a zajjal járó tevékenységek végzésének engedélyezett időtartamát, előírja az ingatlan gyom és allergén növény mentesítését, továbbá az ingatlan előtti árok és járdaszakasz karbantartását, az utóbbinak kizárólag sómentes anyaggal történő</p>

Jogszabály	Érintett környezetfejlesztési szakterület	Környezetvédelmi szempontból releváns főbb tartalmi elemek
szabályairól és elmulasztásuk jogkövetkezményeiről		síkosságmentesítését; tiltja a közterületi növények rongálását, elpusztítását. Az előírások megszegése esetére 50-200 ezer Ft közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2012. (XII.20.) önkormányzati rendelete az állatok tartásáról	öntöző- és fürdővíz minőségének védelme; zaj- és bűzterhelés mérséklése	Háziállatok faja és darabszáma szerint szabályozza az azok elhelyezésére szolgáló építmény távolságát az ásott kutaktól, fürdőmedencétől, épületektől, telekhatártól.
Vecsés Város Önkormányzata Képviselő-testületének 19/2012. (VII.26.) önkormányzati rendelete az üzletek éjszakai nyitvatartási rendjének szabályozásáról	zajvédelem	Teljeskörűen szabályozza a vecsési vendéglátást folytató üzletek éjszakai, 22 és 06 óra közötti nyitvatartásának szabályait

4.2.2. A végrehajtás pénzügyi feltételei

A Környezetvédelmi Programban foglalt feladatok elvégzéséhez szükséges források alapvetően az alábbi forrásokból származhatnak:

1. Európai Unió alapokból nyújtott támogatások

Az Európai Unió több különböző alapján keresztül is nyújt támogatást környezetvédelmi jellegű fejlesztések, beruházások megvalósításához. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a Vecsésen megvalósult fejlesztések döntő többsége az ún. Strukturális Alapokból finanszírozott hazai operatív programok – legnagyobb mértékben a Környezet és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP), továbbá a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) – forrásait használta fel, a 2016 és 2020 közötti időszakban, majd a 2021-2027-es tervezési időszak során szintén a hazai társfinanszírozású EU-s forrásokból kaphat jelentős külső támogatást a város a Környezetvédelmi Programban megfogalmazott feladatok finanszírozására.

Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésében, a települési zöldterületek fejlesztésében, a városrehabilitációs célú fejlesztésekben a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) forrásai töltenek majd be meghatározó szerepet. A vállalkozások tisztán elektromos meghajtású járműveinek beszerzéséhez a Helyreállítási és Ellenálólépeségi Terv (RRF) nyújt 2024-ben támogatást. A víziközművek fejlesztésére, ivóvízminőség-javításra, szennyvízrendszereket érintő korszerűsítésekre, vízkárelhárítási feladatokra, települési zöld és kék infrastruktúra beruházásokra, természet alapú megoldásokra, hulladékgazdálkodási fejlesztésekre, körforgásos gazdaság erősítésére, egyes természetvédelmi fejlesztésekre, valamint energiahatékonysági intézkedések előmozdítására a

kkv-k, lakóépületek, középületek, egyéb rendszerek esetében a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz) forrásai biztosíthatnak keretet a 2021-27-es fejlesztési időszakban.

Az elérhető közvetlen európai uniós források között kiemelkedő jelentőségű az 1992-ben létrehozott LIFE Program, amely ugyan kifejezetten környezeti, természetvédelmi, megújuló energetikai és éghajlatvédelmi fejlesztések finanszírozására szolgál, ugyanakkor az ehhez a programhoz tartó alprogramok esetében az elvárt önerő igen magas – fő szabály szerint 60%-os a társfinanszírozás mértéke, míg egyes NGO-kat célzó programok esetében ez 70%-is lehet. Célszerű ezért ilyen pályázatok esetében olyan konzorciumot létrehozni, amelyben megfelelő tőkeerős partnerek, illetve a nyertesség esetén a Magyar Állam nemzeti önerő-támogatási alapja is segítheti a magyar partnereket.

Svájci-Magyar Együttműködési Program II. időszaka elsősorban az ivóvízminőség javításhoz, és egyes termálhő alapú energetikai beruházásokhoz nyújthat segítséget.

2. Vecsés város költségvetési forrásai

Vecsés város helyi költségvetési forrásai mindenképp az Önkormányzat, valamint a tulajdonában álló szervezetek által elvégzett településüzemeltetési feladatok (pl. zöldterület karbantartás, téli síkosságmentesítés, helyi buszjárat működtetése, helyi piac üzemeltetése) közvetlen finanszírozását szolgálják.

3. Környezetvédelmi Alapban rendelkezésre álló források

A város képviselő testületének döntése értelmében Vecsésen Környezetvédelmi Alap is működik, amely kizárólag Önkormányzat környezetvédelmi jellegű feladatainak ellátását szolgálja. Az Alap bevételei különböző díjtételek jogszabályban meghatározott hányadán túlmenően az önkormányzati tulajdonban lévő földterületek éves bérleti díjának feléből, különböző pályázati támogatásokból, valamint önkéntes támogatásokból gazdálkodik.

4. Helyi gazdálkodó szervezetek által nyújtott támogatások

A VKP hangsúlyozza, hogy az abban foglalt feladatok finanszírozásába a lehető legteljesebb mértékig be kell vonni a helyi gazdálkodó szervezeteket is. Ennek formája öltheti a Környezetvédelmi Alapba történő befizetéseket, egyes rendezvények szponzorációját, vagy bármilyen egyéb jelleget.

4.2.3. A végrehajtás ütemterve

A következő oldalakon található összefoglaló táblázat a VKP-ban definiált valamennyi feladatra vonatkozóan kijelöli azok teljesítésének határidejét.

A feladatok legnagyobb hányada évi rendszerességgel merül fel, így ezek határideje folyamatosnak tekinthető. Az egyértelműség érdekében említést érdemel, hogy annak ellenére, hogy jelen környezetvédelmi program 2025 és 2030 közötti időszakra vonatkozik, olyan feladatokat is tartalmaz, amelyek korábban kezdődtek és jellegükből adódóan 2030 után is folytatódhatnak.

Vecsés város Környezetvédelmi Programja 2025-2030 keretében kijelölt feladatok teljesítésének ütemezése és határidejei

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
1. Levegőminőség és zajterhelés	1.1. Levegőminőség javítása	1.1.1. A levegőminőségvédelmi szempontok érvényesítése a területhasználatot érintő fejlesztések, önkormányzati döntések során	folyamatos
		1.1.2. A település belterületén található földutak szilárd burkolattal történő ellátása, burkolattal ellátott és a földutak találkozásánál sárrázók kialakítása	folyamatos
		1.1.3. Növényzet telepítése a város területén, védőfásítás	folyamatos
	1.2. Zajterhelés mérséklése	1.2.1. A lakóterületeken éjszakai, munkaszüneti napokon és koraesti órákban jelentkező indokolatlan zajterhelést okozó tevékenységek csökkentése	folyamatos
		1.2.2. Az oktatási, egészségügyi, szociális intézmények zajterhelésnek kitett nyílászáróinak hangszigetelése	folyamatos
		1.2.3. A meglévő útburkolatok minőségének javítása és karbantartása a rezgés- és zajvédelem érvényesítése érdekében	folyamatos
		1.2.4. Intézkedési zajtérkép megújítása	2030
		1.2.5. További zajárnyékló fal létesítésének kezdeményezése a vasúti zaj csökkentésének érdekében	2030
	2. Vízminőség és vízgazdálkodás (víztestek állapotának javítása)	2.1. Ivóvízbázis védelem, víztakarékosság	2.1.1. A magas szintű vízbázisvédelem fenntartása, jogi, műszaki és településrendezési eszközökkel
2.1.2. Víztakarékos technológiák elterjesztésének elősegítése			folyamatos
2.1.3. Ivóvíz vas- mangánmentesítése			2030

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
	2.2. Felszíni vizek jó állapotának elérése	2.2.1. Csatlakozás a Gyáli-főcsatorna ökológiai szempontú rehabilitációjához	folyamatos
	2.3. Csapadékvíz elvezetés	2.3.1. A rendkívüli csapadékeseményekre méretezett csapadékvíz-hálózat megtervezése és átépítése és karbantartása a kritikus települési pontokon	2030
		2.3.2. Telepi út zárt vízvezetési rendszer kialakítása	2027
	2.4. Szennyvízelvezetés, - tisztítás	2.4.1. A szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás elősegítése hatósági, jogi és szemléletformálási eszközökkel	folyamatos
		2.4.2. A vecsési regionális szennyvíz végátemelő szivattyú felújítása és a szennyvízátemelő szivattyúk felújítása	2027
	3. Természetvédelem és zöldfelület gazdálkodás	3.1. Természeti és táji értékeinek védelme	3.1.1. A fennmaradt lapterületek, mélyfekvésű vízmosásos területek természetvédelmi oltalmának megőrzése, állapotromlásának megakadályozása
3.2. Zöldfelületgazdálkodás		3.2.1. Meglévő városi zöldterületek fenntartása változó éghajlati körülmények között	folyamatos
		3.2.2. Faültetési program folytatása	folyamatos
		3.2.3. Iskolakertek és sportpálya növényállományának növelése	folyamatos
		3.2.4. A biológiai szúnyoggyérítés biztosítása és az ingatlanok környezetében lévő szúnyogkeltetők felszámolása	folyamatos

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
4. Környezet és egészség	4.1. Biológiai allergének	4.1.1. Közterületek rendszeres megtisztítása az allergizáló növényektől	folyamatos
		4.1.2. Önkormányzati tulajdonban, illetve fenntartásban álló ingatlanok rendszeres megtisztítása a beltéri biológiai allergénektől	folyamatos
		4.1.3. A művelés alatt nem álló területek, továbbá a lakókerti ingatlanok fokozott ellenőrzése a pollenvirágzás időszakát megelőzően	folyamatos
	4.2. Klímaváltozás egészségügyi hatásai	4.2.1. Szociális intézmények nyári hővédelme	folyamatos
	4.3. Élelmiszerbiztonság	4.3.1. Közétkeztetésben a helyi termékek előnyben részesítése	folyamatos
4.3.2. Saját felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés ösztönzése		folyamatos	
5. Épített környezet	5.1. Energiatakarékosság és – hatékonyság javítása, megújuló alkalmazása az épületekben	5.1.1. Vecsési közintézmények energetikai korszerűsítése, megújuló hasznosítása	folyamatos
	5.2. Környezeti szempontokat integráló városrehabilitáció	5.2.1. Lanyi-telek komplex fejlesztése	2027
		5.2.2. Városközpont központi funkcióinak megerősítése meglévő épületek energetikai korszerűsítést magában foglaló átalakítása, közösségi célokra történő hasznosítása és a zöldfelületek megújítása révén	2030
		5.2.3. Göci Szabadidő Park fejlesztése	2030
		5.2.4. Török Ignác Park létesítése	2030

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
	5.3. Műemlékvédelem	5.3.1. Helyi egyedi és területi védelem alatt álló értékek állagának megóvása a változó éghajlati adottságok között	folyamatos
	5.4. Fényszennyezés	5.4.1. A fényszennyezésmentes települési köz- és diszkivilágítás megvalósítása, lakosság tájékoztatása a fényszennyezés megelőzésének jelentőségéről és lehetőségeiről	2030
6. Közlekedés	6.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése, forgalomszabályozás	6.1.1. Önkormányzati utak felújítása	folyamatos
		6.1.2. Forgalomcsillapítás korszerű módszereinek széleskörű alkalmazása Vecsés belterületén	folyamatos
	6.2. Közösségi közlekedés	6.2.1. P+R, valamint B+R parkolók fenntartása, lehetőség szerinti bővítése a vasútállomás körzetében és a nagyobb buszmegállók környezetében	folyamatos
		6.2.2. Helyi buszjárat útvonalának lakossági egyeztetésen alapuló folyamatos felülvizsgálata, igény szerint annak módosítása	folyamatos
	6.3. Fenntartható egyéni közlekedés feltételeinek javítása	6.3.1. Kerékpáros infrastruktúra további fejlesztése	2030
		6.3.2. Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	folyamatos
7. Hulladékgazdálkodás és településtisztaság	7.1. Hulladékgazdálkodás	7.1.1. A települési érdekek érvényesítése az országos hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer keretein belül	folyamatos
		7.1.2. Szelektív hulladékgyűjtési rendszer, zöldhulladékgyűjtés és házhoz menő lomtalanítás rendszer fenntartása e	folyamatos
		7.1.3. Hulladékudvar létesítése	2027

Főfejezet	Alfejezet	Feladat	Határidő
		7.1.4. Káposztafeldolgozásból származó speciális hulladékok egységes helyi begyűjtési rendszerére vonatkozó koncepció kidolgozása	2027
	7.2. Közterületek tisztasága	7.2.1. Illegális hulladékelhelyezés nyomon követése, felszámolása	folyamatos
		7.2.2. Helyi oktatási intézmények bevonása a köztisztaságvédelembe	folyamatos
8. Környezeti nevelés, társadalmi részvétel, szemléletformálás	8.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás	8.1.1. Vecsési óvodák és általános iskolák ösztönzése a „zöldóvoda”, valamint „öko-iskola” cím elnyerésére és megtartására	folyamatos
		8.1.2. Helyi tanulmányi vetélkedők, tanulmányi kirándulások szervezése és lebonyolítása környezetvédelmi és természetvédelmi témakörben	folyamatos
		8.1.3. Lakossági környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységek megszervezése és lebonyolítása	folyamatos
		8.1.4. A helyi természeti, táji, építészeti és kulturális értékekre, azok védelmére, megőrzésére irányuló figyelemfelkeltő akciók lebonyolítása a hagyományos helyi kulturális rendezvények keretében	folyamatos
	8.2. Környezeti információhoz való hozzáférés	8.2.1. A települési környezeti információk rendszeres megosztása a lakossággal	folyamatos
	8.3. Együttműködés, partnerség a társadalmi és gazdasági szervezetekkel, valamint a vecsési illetékességi körbe tartozó állami intézményekkel	8.3.1. Önkormányzati és civil szervezetek együttműködési megállapodásainak létrehozása a környezeti szemléletformálás megvalósításában	folyamatos
		8.3.2. Gazdasági szervezetek bevonása a környezeti feladatok megvalósításába és finanszírozásába	folyamatos

4.2.4. A Program előrehaladásának nyomonkövetése

A felülvizsgált környezetvédelmi program elsődleges feladata, hogy meghatározza a város számára azokat a helyben, önkormányzati koordinációban megvalósítható környezetvédelmi célokat és intézkedéseket, amelyek biztosíthatják a település környezeti állapotának javítását, a városi intézmények, a lakosság, a civil társadalom és a helyi gazdasági szereplők környezettudatossági szintjének erősítését, mindezt úgy, hogy a település a helyi környezeti potenciálokban, természeti erőforrásokban rejlő lehetőségeket a helyi gazdaság megerősítése és a tisztább élhetőbb lakókörnyezet megteremtése érdekében magas szinten hasznosítani tudja.

A települési környezetvédelmi célok és intézkedések teljesülésének nyomonkövetése ugyanúgy fontos feladat, mint a meghatározott feladatok végrehajtása. Ennek segítségével biztosítható, hogy a program tervezése és végrehajtása során szerzett és feltárt tapasztalatok, eredmények vagy kudarcok alapján visszacsatolást kapjanak az önkormányzati döntés-előkészítők és döntéshozók, valamint az egyéb érintettek a program eredményességéről, hatékonyságáról, fenntarthatóságáról és arról, hogy a folyton fejlődő nemzeti és nemzetközi környezetpolitikai kihívásoknak a település miként tud megfelelni.

Célszerű lenne a felülvizsgált környezetvédelmi program megvalósulásának félidejében, 2028-ban áttekinteni, hogy az időarányos feladatok miként teljesültek. Ez a meghatározott időpont egybeesik a városba érkező EU-s források tervezési időszakának lezárásával, így a városban megvalósult környezetvédelmi célokat is szolgáló fejlesztések megvalósulása is feltárható. áttekintés segíthet majd az új környezetvédelmi program megalkotásában is.